

VALENTIN WILLIAMS

CASA MISTERELOR

COLECTIA JUBILIARĂ

CASA MISTERELOR

de
VALENTIN WILLIAMS

Versione românească de
MIRCEA VUIAN

EDITURA „EXPRESS”
Nr. 8 — STR. BREZOIANU — Nr. 8

[]

I.

[]

[]

[]

[]

[]

[]

[]

[]

Tot timpul mesei, tinerii păstrară o rezervă ceremonioasă, sub privirea lui Bapiste, valetul; vorbiră de noul automobil care-i adusesse dela Paris cu o viteză vijelioasă, de terenul de tenis pe care vor trebui să și-l construiasă la vila lor dela Cannes, de minunata locuință pe care le-o pusese la dispoziție Marcia Greer. Lumânările, în candelabrele lor de argint, ardeau blând în aerul cald al nopții. Dincolo de perdeaua de ulmi care străjuia șoseau, se ridica o imensă lună albă.

Imediat ce valetul servi cafeaua și licheururile, intrând pentru ultima dată în sufragerie, Sally se plecă peste masă și puse mâna ei mică pe brațul lui Rex Garrett. Bărbatul lăsă țigara pe scrumieră și luă mâna tinerei sale soții; rămaseră câteva momente tăcuți. Noaptea de Mai îi ametea, cu sgomotele și parfumurile ei.

Masa durase mai mult ca de obicei; și ei gustau, după vacarmul Pericului, după febra zilei, pacea și răcoarea imensului parc. Clopotul de pe

malul celălalt al Senei, bătușe de mult ora 11; totuși ei mai stăteau încă așa, tăcuți, ochi în ochi. S'auzea neîncetatul orăcâit al broaștelor din eleșteul vecin, urletul vre-unui câine, șueratul trenurilor sau bâzâitul automobilelor care treceau spre Paris.

În sfârșit, Sally rupse tăcerea.

— Rex — spuse ea, — e caraghios, dar mi se pare că în seara asta îmi ești complet străin.

El o învălui în privirea lui caldă:

— Nu ne cunoaștem decât de două luni și am impresia că te cunosc decând exist.

— Adevărat? — făcu ea veselă.

— Te-am așteptat toată viața, toată viața mea inutilă și solitară.

Ea îi strânse mâna.

— Ești așa de bun! Sunt tocmai cuvintele de care aveam nevoie. Îți amintești de prima noastră întâlnire, la Esterel...

— Ce noapte minunată! Când m'am apropiat de tine, plângeai ca un copil mic în mașină.

— Nu, nu plângeam.

— Obrajii îți erau totuși uzi...

— Din cauza ploii.

— Păreai așa de părăsită, încât ași fi vrut să te iau în brațe, să te alint ca pe un copil, să te mângâi. Când ne-am despărțit aveam impresia că eram prieteni decând lumea.

Ea surâse.

— Și eu la fel. Dar vroiam să-ți vorbesc de altceva. În ziua în care i-am spus Marciei că vrei să ne căsătorim, ea m'a avertizat că mariajul e o încercare mare și primejdioasă.

Rex începu să râdă.

— Cred. Prietena ta, d-na Pangbourne, de

exemplu, e, mi se pare, la a treia mare și primejdioasă încercare!

— Cât ești de ușuratic! Știi doar că Marcia e foarte serioasă. După părerea ei, oamenii care hotărăsc să se căsătorească trebuie să fie convinși că se găsesc în fața unei persoane complete nouă. Cred că are dreptate Rex și că... știi, mi-e teamă puțin! Mă gândesc dacă te voi iubi toată viața așa cum te iubesc acum, și dacă și tu mă vei iubi mereu ca astăzi!

Sally era foarte emoționată pronunțând aceste cuvinte. Tenul ei alb căpăta o minunată culoare trandafirie care se armoniza perfect cu părul ei auriu ca mierea, și cu ochii ei de-un albastru mediteranean. Văzând-o așa, Rex își spusese că seamănă cu o floare culcasă în estivala măreție a unei grădini engleze.

Era așa de delicată, că amintea totdeauna micuțele figurine de ceară pe care îi era și teamă să le atingi; ochii ardeau însă vesnic, nările fremătau: mica figurină era o ființă foarte inteligentă și foarte voluntară și Rex își dădea foarte bine seama de aceste calități ale tinereții sale soții. Era tânără trupul îi era modelat la perfecție; difuza în jurul ei o ciudată impresie de sănătate, de fericire și de pasiune.

— Te iubesc — îi răspunse el — te iubesc chiar din momentul în care te-am văzut întâia oară. Și te voi iubi vesnic. Dar dacă, cine știe cum, voi înceta la un moment dat să te mai iubesc, îți voi spune imediat, după cum sunt sigur că vei face și tu. Trebuie să fim întotdeauna cinstiți unul față de altul, Sally! Lipsa de sinceritate e de cele mai multe ori cauza căsniciilor nenorocite. Ceea ce m'a atras din

primul moment la tine, a fost tocmai sinceritatea ochilor tăi.

Obrajii fetei deveniră roșii.

— Am o încredere oarbă în tine, Rex; și sunt convinsă că voi fi cea mai fericită femeie. Marcia avea cele mai bune intenții când mi vorbea așa cum mi-a vorbit. Tine foarte mult la noi!...

— Știu! Ai în ea cea mai bună prietenă.

Ea care detestă Parisul s'a hotărât totuși să stea acolo 15 zile, socotind că Vila Ulmilor e cel mai potrivit loc pentru luna noastră de miere. Ea e cea care a decretat fericirea noastră. Știi...

Sally șovăi:

— Știi că mi-a dat un ultim sfat printr'o telegramă?

— Da? Aci?

— Baptiste mi-a adus-o tocmai în momentul când intram în baie, înainte de masă.

— Sper că nu te cheamă la Paris!

Ea râse nervos.

— Poate! Să bem de-ocamdată cafeaua.

El luă ceașca.

— Mi-ai spus că ți-e teamă — spuse el zâmbind — Sunt sigur că te întrebi dacă ai făcut bine luând de soț un om ca mine, un om despre care nu știi nimic?

— Nu-i adevărat! — spuse ea cu indignare.

— Știu despre tine tot ce doream să știu. Știu că ai luptat în timpul războiului, Rupert Forsdyke mi-a spus tot. Mai știu că ești un artist cu vază, căci muzeul Luxembourg nu cumpără fleacuri...

— Da, dar nu știi nimic de familia mea...

— Ah! socrii — spuse ea. — Sunt fericită, Rex, că n'ai pe nimeni pe lume!

— Mai este un amănunt din viața mea de care se vor agăța mulți dinire pretenții tăi: am servit în legiunea străină!

— Asta nu e o dezonorare!

— Sunt totuși oameni care nu privesc asta cu ochi buni. Ași putea să le explic că m'am angajat în Legiunea Străină de bună voie, că eram sărac și că doream să mă reîntorc din nou în Orient pentru a face pictură.

— Tablourile tale inspirate de pustiu, sunt cei mai buni avocați! exclamă ea cu pasiune.

Apoi adăogă cu un glas ceva mai aspru:

— Înțelege odată. Știu tot ce voiam să știu despre omul cu care m'am măritat. Ți-ai făcut datoria în timpul războiului, ești un artist de geniu...

El ridică ochii spre cer.

— Genial, Dumnezeule! O oarecare abilitate de-a picta... încolo...

Ea deveni gravă.

— Principalul e că mă iubești. Ce importanță mai are restul? E foarte probabil că înainte de-a mă cunoaște ai iubit nenumărate alte femei; dar să trecem peste asta, ce-a fost înainte nu mă interesează!

El își dădu capul pe spate și începu să râdă. Era brun, cu o figură subțirată, trăsături delicate dar mândre, părul ușor ondulat.

— N'am iubit pe nimeni înainte de tine, draga mea Sally!

— Cred că toți soții fac astfel de declarații soțiilor lor.

— Nu-ți cer să mă crezi mai bun decât cei-

lalti. Dar îți mărturisesc că am dus o viață foarte aspră, și numai printre bărbați. Unul dintre ei mi-a fost cel mai bun prieten. Prietenia lui și pictura mi-au fost de-ajuns. A trebuit să te întâlnesc pe tine, să-mi dau seama ce mai lipsea vieții mele.

— Fii liniștit, dragul meu, te iubesc așa cum ești — ciripi la ea, mângâindu-i mâna.

— Nu mă tem de tine, Sally, ci de prietenii tăi.

Ea începu să râdă.

— Rex bău un pahăruț de coniac.

— Afară de Marcia, n'am prieteni decât în America.

— Adevărul este că tu mă cunoști foarte puțin — reluă. — Există ceva în viața mea, ceva pe care ași vrea să ți-l spun.

Ea făcu un gest brusc și-i luă mâna:

— Nu e ceva care să ne amenințe fericirea? nu-i așa?

Devenise foarte palidă. El se sculă și-o luă de talie.

— Tremuri? — murmură bărbatul. — Mă iubești chiar atât de mult?

— Cu disperare, Rex! — făcu ea cu un fel de desnădejde în glas. — Mi-e puțin frică. Ceea ce ai să-mi spui, e ceva care te... dezonoarează?

Garrett se întristă:

— E ceva ce nu ași fi putut evita în nici un caz!

— Nu-mi spune nimic acum. În seara asta eu sunt aceea care trebuie să-ți fac o mărturisire.

Fața bărbatului marcă o mare neliniște; în timpul acesta Sally scoase din corsaj o hârtie albastră.

— Telegrama Mareiei — explică ea.

MĂRTURISIREA.

Ea îi întinse telegrama. El o luă, neștiind ce să facă cu ea.

— Ții numai decât s'o citești? — spuse el cu o comică resemnare.

— Te rog! — răspunse fata.

Rex desfăcu telegrama și citi:

Mai bine să descopri el singur adevarul.

Săru'ări, Marcia.

Fața lui rămase impasibilă.

— Ascultă, Sally, nu țin să știu nimic din ceea ce ai vrea să nu-mi spui.

— Să coborâm puțin în grădină, — propuse ea.

Rex îi puse pe umeri șalul de dantelă argintie, o apucă de talie și coborîră scările terasei. Apucară apoi pe alcea care ducea spre mijlocul grădinii.

— Rex, — spuse pe neașteptate tânăra, — ce avere crezi tu că am?

— Dumnezeu! — făcu el, — habar n'am, și nu m'am gândit nici-odată la asta, crede-mă!

— N'are importanță, spune-mi prima cifră care-ți trece prin cap!

El se opri.

— Dragă Sally, cred că nu vrei să-mi anunți că ești milionară? Milionarii sunt oameni vulgari și eu nu-i pot suferi...

— Nu glumi, și răspunde-mi la întrebare.

— Întrebarea ta n'are nici un sens. Averea pe care-o ai îți va servi ca bani de buzunar. Nu mă interesează. Eu câștig destul pentru amândoi.

— Totuși am și eu socotelile mele când te

întreb ceea ce te-am întrebât. Pe timpul când ne-am cunoscut la Cannes, nu-i așa că te-ai gândit că trebuie să fii bogată?

El dădu din umeri.

— Bine înțeles! Nu sunt prea cunoscător în materie de eleganță, dar mi-am dat imediat seama că porți rochii foarte scumpe. Aveai apoi automobilul tău...

— Pe scurt atunci, ce venit crezi că am?...

— Două sau trei mii de lire, dacă ții să-ți răspund.

Ea lăsă capul în jos.

— Rex, sunt vinovată față de tine. Te-am mințit. Am lăsat să crezi că sunt bogată. Marcia era însă aceea care-mi cumpăra rochiile; automobilul era de asemenea al Marciei. Afară de suma pe care mi-o plătea Marcia nu posed nimic. Și bine înțeles că de-acum încolo nu-mi va mai da nimic.

Ajunseseră la marginea elesteului. Razele lunii se plimbau în voie pe suprafața lui liniștită.

— Ce sumă îți plătea Marcia? Și pentru ce? M'ai făcut să cred că Marcia e tătoreea ta.

— Mințeam — răspunse ea, prin're surâzături. Nu eram decât salariată ei, d-ra ei de companie.

Printre lacrimi, Sally începu să povestească tot:

— Eram o simplă vânzătoare la New-York, într-o casă de mode, condusă de d-na Clementine. Marcia era una din're cele mai obișnuite cliente. Intr'o zi veni lângă mine și-mi spuse c'ar vrea să mă ia în Europa. Leasă era destul de convenabilă; îmi mai spuse că-mi va face cele mai frumoase toalete și mă va considera ca o prietenă. Sunt doi ani de atunci... Când mă gândesc la

tot ce-a făcut Marcia pentru mine, am impresia c'am fost o lașă primind atâtea. Dar ea îmi arăta atâta bunăvoință, și eu eram așa de oboșită de-a lupta pentru a-mi câștiga pâinea...

Sally se întrerupse pentru câteva secunde.

— Și-i atât de greu să lupți contra a sute de fete tinere, frumoase, bogate! Pierzi tot curajul, toată energia...

— Știu! — murmură el.

— După moartea tatălui meu am rămas complet singură, fără familie, fără prieteni. A trebuit să părăsesc imediat orașul natal, orașul în care trăiseră toți strămoșii mei. Viața pe care mi-o oferea Marcia, toalete, călătorii, cunoștințe interesante, mă fermecă...

Voi să urmeze, dar Rex o întrerupsă:

— Dece-mi spui toate astea Sally? Dece n'ai ascultat de telegrama Marciei?

Dar ea continuă:

— Marcia visa pentru mine o căsătorie strălucită, mereu îmi spunea asta și nu era zi în care să nu-mi prezinte câte-un eventual candidat. Dar, după cum vezi, te-am așteptat pe tine!

El începu să râdă, cam forțat însă.

— Și probabil că prietena ta e desamăgită!

Ea se uită la el rugătoare.

— Oh, Rex, nu fii așa de rău! N'am avut nici-odată intenția să abuzez de tine și nici nu mi-a trecut măcar prin cap că tu, văzând felul meu de viață, credeai că sunt bogată. Marcia a trebuit să-mi spună și asta.

Tânăra își freca mâinile nervoasă.

— Imediat ce și-a dat seama că te iubesc, Marcia m'a împiedecat să-ți spun adevărul. Mi se pare că voia chiar...

— Ce? — întreabă el cu o nuanță de asprime în glas.

— Ei bine! Voia să te pună la încercare, voia să vadă dacă tu te vei interesa de situația mea materială. De asta juca ea rolul tutearei și de asta m'a obligat și pe mine să nu spun nimic.

Ei se depărtase treptat-treptat de ea. Figura lui devenise foarte severă.

— Ași putea s'o scuz pe Marcia — spuse el însfârșit. — Era în rol. Dar tu, tu nu erai numaidecât obligată să taci.

Tot sângele se urcă într'o clipă în obrajii tinerei.

— Dacă ai ști cum se opunea la început Marcia căsătoriei noastre! Nu s'a mai îmblânzit decât după ce i-ai cerut mâna mea ei și după ce ai asigurat-o că pictura îți aduce un venit foarte mare. În momentul acela luasem hotărîrea să-ți mărturisesc totul. Dar Marcia mi-a spus că ai fi putut să mă părăsești, aflând că te-am înșelat.

Se uita atentă la vârful pantofului său de argint. El se apropie de ea și-o apucă de umeri.

— Și tu ai putut crede așa ceva?

— Mi-era frică — murmură ea.

Ea se desfăcu încet din strânsoare. Departe, în întuneric, se auzi sgomotul surd al unui automobil.

— Vezi tu Sally, minciuna mi-a făcut rău totdeauna...

Ii luă mâna și începu să i-o mângâie.

— Și-apoi nu înțeleg ce te-a apucat să-mi spui toate astea chiar acum! Suntem căsătoriți, așa că puteai să mai amâni.

Cu ochii țintă în pământ, ea murmură:

— În noaptea asta voiam să fiu a ta toată. Trebuia să cunoști totul și să mă iubești așa cum sunt!

— Crezi că o neînțelegere bănească poate schimba dragostea cuiva?

O trase spre el și ea își culcă capul la pieptul lui.

— Și, te-ai îndoit de mine? — reluă el.

— Nu, Rex, nu-i adevărat. Nu te-am crezut interesat nici-odată. Dar nu știam că mă iubești atâta. Te asemeni atât de puțin cu ceilalți oameni! Ești așa de mândru, de singuratic, de greu de înțeles! Nu puteam suporta gândul că te-ași putea pierde! Spune-mi că mă ierți, nu strica bucuria din noaptea nunții noastre!

Ceasornicul din turnul bisericii de dincolo de fluviu bătă de 12 ori. Ei îi ascultară bătaile în liniște. Se auzi din nou găfâitul motorului mașinei care urca spre villa Ulmilor.

Rex se uită la Sally și o asemui unei zâne, ieșită din cine știe ce întunecime a pădurii ca să se bucure de răcoarea nopții și de frumusețea lunii.

— Noaptea asta, e noaptea noastră, Rex — spuse ea. — Primește dragostea mea, e singurul lucru pe care ți-l pot dărui.

— Sally! — strigă el.

O strânse în brațe și o sărută. Un nor trecu peste fața lunii. Sgomotul motorului creștea.

Sally deveni mai încrezătoare.

— Toată seara asta — făcu ea, — am avut un ciudat sentiment de frică. Par'că s'ar fi apropiat de mine cine știe ce nenorocire. Dar acum sunt din nou liniștită. Te iubesc atâta!

Se strânse la pieptul lui ca un copil fără apărare. Apoi se desfăcu din îmbrățișarea lui pătimase.

— Acum plec. Ți dau cinci minute să-ți fumezi țigara. Dar numai cinci minute, ai înțeles?

Și plecă în fugă spre vilă.

Sgomotul motorului reușise însfârșit să acopere corul broaștelor.

III.

DESCOPERIREA

Sally deschise trusa de călătorie pe care i-o dăruise soțul său. Scoase din ea un album legat în piele, și-l puse pe mesuța de noapte. Era îmbrăcată într'un vaporos chimono albastru. Se mai uită odată în oglindă, își puse ordine în coafură și se întoarse la mesuța pe care pusesese albumul.

Albumul acesta era jurnalul ei. „Jurnalul de Bord” cum îi spunea Marcia. Cu un an și jumătate mai înainte, în preajma plecării lor în Europa, Marcia îi dăruise albumul și-i spusese că vrea ca Sally să-și scrie în fiecare zi impresiile.

Acest jurnal de bord cuprindea cel mai ciudat amalgam de întâmplări și de date, de citate și de amintiri, amestecate cu o seamă de confidențe intime. Prin caracterul lui pozitiv, acest jurnal ar fi umplut de oroare pe tinerele fete din epoca victoriană. Obosite de-atâtea analize și observații, ele ar fi găsit cu greu câteva

linii din efuziunile acelea sentimentale cu care-și umpleau jurnalele lor.

Nu era trecută cu vederea nici o zi; Sally își făcuse un obicei din a scrie măcar un singur rând înainte de-a se culca.

Toți oamenii pe care-i cunoscuse își dăduseră întâlnire în paginile acestui jurnal; unele portrete erau însoțite de adevărate comentarii pilne de spirituală ironie.

Sally luă o cheiță din trusă și-și deschise albumul. Nimeni nu-l citise până acum, nici măcar Marcia. Căută ziua de 27 Mai, ziua căsătoriei sale. Dar o dorință căreia nu-i putu rezista, o făcu să dea câteva file înapoi. So opri la 13 Martie, ziua în care-l cunoscuse pe Rex și reciti într'un fel de dulce încântare evocarea primei impresii:

O aventură. Am fost la Saint-Raph'el, la ceaiul d-nei M... Am rămas și seara. La reîntoarcere, o plană de automobil. Ploaie de uviană, întuneric să-l tai cu cuțitul. Mi-era frig. Mă ajunge un tânăr englez într'un Citroen. Încântător. Mi-a spus că locuiește într'o vilă veche. Cum eram foarte obosită, fiindcă încercasem să-mi pun mașina în mișcare, mi-a propus să mă duc la el să mă usuc și să mă odihnesc puțin. Am acceptat. Când va afla, Marcia va avea o criză de nervi. De nărcat frumusețea neobișnuită a ochilor lui. A aprins focul în salon și mi-a făcut un ceai. Trebuie să fie pictor, căci toți pereții sunt acoperiți cu tablouri; scene din Africa sau studii de pe Riviera. Pare că se pricepe foarte bine și la automobile. Oricum, a reușit să-mi repare mașina. Am ajuns acasă la ora șase dimineața.

Si Sally continuă să citească, sărind dela o dată la alta. Revăzu astfel toată povestea ei de dragoste, scurtă dar bogată. După câteva zile Sally se și îndrăgostise de ciudatul pictor, de ochii lui mai ales, întunecați și misterioși. Așa că, la data de 30 Martie, abea după două săptămâni după ce-l întâlnise, găsi scris în jurnalul ei următoarele:

Dacă ași vrea să mă mărit, Rex Garrett ar fi omul pe care l-aș alege.

După alte două săptămâni, la 14 Aprilie, scria:

Vreau să mă mărit cu Rex. O scenă teribilă din cauza asta cu Marcia. Aventurier sau nu, puțin mă împotă. Il iubesc.

Trecu repede peste logodnă și se opri la data de 27 Mai. Luă din poșetă styloul și adăogă repede, cu caracterele ei mari și drepte:

Ne-am căsătorit.

Si iscăli cu aerul unui general care-a câstigat o mare victorie. Puse sugativa peste rândul scris, vru să închidă albumul, dar împinsă de-un impuls mai puternic decât ea, se aplecă și sărută pagina.

Evocarea acestor amintiri dragi o făcuse să uite că timpul nu stă pe loc. Și cum își punea din nou albumul în trusa de călătorie, ochii săi căzură pe cadranul ceasului; fu aproape înspăimântată când văzu că era ora una fără douăzeci.

Se opri nedumerită în mijlocul camerei și ascultă. Linștea era stăpână peste tot. Sally deschise ușa și începu să strige:

— Rex!

Nu primi nici un răspuns. Străbătu în goană

sala de baie și intră în sala de toaletă. Era goală. Pe spetează unui scaun văzu costumul pe care urma să-l îmbrace Rex a doua zi. Pe divan era întins halatul lui și pijamaua. Rămase încremenită și sentimentul acela de frică care-o chinuise toată seara i se strecură din nou în suflet. Intră iarăși în camera ei și se așează în fața oglinzii. Incepu să se pieptene, distrată. Aruncă pieptenele, se pudră, își aranjă faldurii chimonoului; făcu toate acestea cu gesturi mecanice, în timp ce mintea ei se muncă să deslege enigma. Ieși din nou din cameră și traversă coridorul. Intră în sufragerie. Totul era așa cum îl lăsase când coborîse cu Rex în grădină. Corul broaștelor continua cu aceeași intensitate și cu aceeași monotonie.

Ieși pe terasă, se plecă peste balustradă și ochii ei încercară să pătrundă în tunicul:

— Rex! — strigă ea. — Unde ești?

Nu-i răspunseră decât broaștele, și concertul lor aspru i se păru aproape batjocoritor.

Intră din nou în casă și începu să caute prin toate camerele; salonul cel mare, biblioteca, dar nu găsi pe nimeni. Se simți enorm de descurajată. Incepu să-i fie frică. Par'c'ar fi pândit-o un dușman invizibil din umbră, par'că era cineva care-și bătea joc de ea. Starea ei sufletească trecea cu o repeziciune uimitoare de la teroare la mânie.

— Rex! — mai strigă ea când ajunse din nou pe terasă. — De ce nu-mi răspunzi?

Coborî în grădină. Aleile erau goale; lumina lunii aluneca ireală pe suprafața lor nedădă și albă.

În fundul grădinii, tăiată în gardul de că-

rămizi, era tăiată o mică poartă care dădea spre șoseaua care ducea spre Paris.

Poarta era deschisă. Descoperirea asta o nedumeri și mai mult pe Sally. Ochii săi înspăimântați urmăriră panglica lată a șoselei până când aceasta se pierdea la cotitură. Nici un punct, nimic nu păta dunga luminoasă a șoselei străjuită de cele două șiraguri întunecate de ulmi.

Curajul o părăsi cu totul. Incepu să plângă.

— Nu-i posibil! — murmură totuși. — Nu-i posibil să mă lase așa, să fugă ca un laș!

Făcu câțiva pași pe șosea.

Rex o părăsise!

Rămase câțva timp uitându-se fix, cu un aer prost; poarta deschisă, șoseaua pustie! I se păru că inima nu-i mai bate, că întreaga ei ființă se descompune, se topește în durerea care-o sfâșia. Descoperirea că Rex o părăsise apăsă peste sufletul ei ca o imensă greutate care-o strivea, ca o avalanșă uriașă care se rostogolește de sus și târăște totul în calea ei.

Deci, el nu era decât un aventurier! O iubea însă destul ca să nu fi abuzat de ea, ca s'o fi mângâiat până în ultima clipă; dar dragostea lui se oprea aici.

Ea i se încredințase lui toată, își deschisese inima în fața lui, i se mărturisise ca unui călovnic, crezând că ea era aceea care-l cucerise, nu inexistenta ei avere. Marcia văzuse totul foarte bine, ea era o femeie care cunoștea bărbatii.

O ură neîmpăcată contra acestui frumos și enigmatic aventurier o cuprinse. O ură contra lui, dar și contra ei. Cum putuse fi atât de în-

crezătoare? Sângele i se ridică la cap; strânse pumnii. Părăsită în chiar noaptea nunții, u'trăgiată, cum mai putea ea oare da ochii cu lumea? Ce vor spune oamenii despre ea? Va fi bătaia de joc a tuturor și pe bună dreptate! Cum se va justifica ea în fața Marciei? O revedea până și pe Maria, camerista, care-i va aduce a doua zi cafeaua cu lapte, uitându-se batjocoritor la ea! Ce minciuni va născoci pentru Maria, pentru ochii ei bănuitori?

Lacrimile îi curgeau siroaie. Ea și le șterse cu un gest plin de furie; era peste măsură de indignată. În momentul acela chiar, văzu aproape de ea în praful șoselei, o bucată de hârtie.

O luă repede și se uită la ea. Era o hârtie obișnuită, pe care erau mângălite câteva litere. Apriuse becul dela poartă și citi:

EL KEF!

Cuvintele fuseseră scrise în grabă, cu litere de tipar, stângace.

Sally făcu hârtia mototol și o aruncă. Inchise poarta și se îndreptă, cu capul sus, spre casă.

IV.

MESAGERUL ÎN NEGRU.

Imediat ce Sally plecă, Rex Garrett își scoase din buzunar o cutie de țigări și-și aprinse țigarea. Pe fața lui cu trăsături regulate, care aducea mai mult cu ale unei divinități grecești decât cu ale unui englez, rătăcea un zâmbet de fericire. Se apropie de lac și se uită la stolo.

Noapțile înstelate îi purtau întotdeauna gândurile spre Africa, unde tânărul petrecuse cinci ani din viața sa sbuciumată. Frânturi din viața de-atunci, sunete, glasuri, parfumuri, toate îi veneau în minte cu o precizie dureroasă aproape.

Scufundat în evocarea trecutului, Rex se pregătea să intre într-o nouă viață, complet deosebită de cea de până atunci; șgomotul motorului de automobil îi turbură însă reveria și-l făcu să asculte cu atenție. Șgomotul se apropia de grădină.

Privi spre șosea și văzu numaidecât conurile de lumină ale farurilor înaintând prin umbra frunzișului ulmilor. Se întrebă, distrat, ce căuta la ora aceea, acolo, automobilul acela. Curiozitatea lui indiferentă se schimbă repede în surpriză. Lumina farurilor devenise imobilă; și Rex auzi clar cum cineva încearcă să deschidă poarta de fier a grădinii. Apoi se auzi clopoțelul dela poartă.

Rex avu de-odată revelația, din felul timid în care suna clopoțelul că vizitatorul venea pentru prima dată la Vila Ulmilor.

Isi aminti că Sally spusese valetului că poate să se culce, așa că, neputând conta pe el, se îndreptă el însuși spre poartă și o deschise. În umbra arborilor distinse imediat două siluete care stăteau de vorbă. Una dintre umbre purta o caschetă de șofeur și un costum uzat; cealaltă era îmbrăcată din cap până'n picioare în negru. În fața trotuarului staționa o mașină de turism plină de praf. Omul îmbrăcat în negru se grăbi imediat spre Rex.

1) Era de statură mijlocie și purta niște mus-

tăți lungi, lăsate în jos ca ale unui mandarin chinez. Paloarea feței sale i se păru lui Rex, la lumina lunii, înfricoșătoare. Era extrem de agitat. Măinile îi tremurau, trupul tot era în prada unei surescitări de mare tensiune.

— Aici e Vila Ulmilor? — întreabă el imediat ce-l zări pe Rex.

— Da, — răspunse calm Rex.

Omul în negru îl apucă pe Rex de reverele lui de seară,

— Ascultați — spuse. — E aici un englez, un oarecare Garrett, pe care trebuie să-l văd numaidecât. Știu că s'a căsătorit chiar astăzi. Dar motivul pentru care am venit în goană dela Paris e atât de important încât nu euferă nici un moment de întârziere. Trebuie să-i vorbesc imediat. E o chestie de viață și de moarte, înțelegeți!

Vorbise foarte repede, așa că la un moment dat se opri să mai răsufle.

— Imi puteți spune mie ceace aveți să-mi spuneți d-lui Garrett, căci d-l Garrett sună chiar eu în persoană.

— Pictorul Garrett? A cărui expoziție s'a deschis de curând la Paris?

— Chiar el.

— Slavă Domnului!

Spunând asta, omul în negru se întoarse către șofeur

— Intoarce repede mașina și vezi dacă motorul e în regulă.

— Imediat! — făcu șofeurul.

— Plecăm chiar în momentul acesta la Paris!

— continuă omul în negru, adresându-se apoi șofeurului. — Gata?

Cu o mișcare impulsivă, el apucă pe Rex de cot și încercă să-l tragă spre mașină. Rex se desfăcu imediat din strânsoare.

— Sunteți bun să-mi explicați despre ce e vorba? — întrebă el cu o rece politețe. — Ar trebui să vă dați seama că noaptea asta mi-e imposibil să părăsesc vila, orice s'ar întâmpla.

Omul în negru își lovi fruntea.

— Unde mi-e capul? declamă el. — Dar după o seară ca asta!... Sunt în mașină de șapte ceasuri. Drumul ăsta e înspăimântător. Am avut două pene de cauciuc. Apoi înainte de asta am alergat ca un nebun jumătate din Paris ca să aflu unde sunteți. Noroc de-un prieten de-al meu, redactor la o revistă americană, fără el nu făceam nimic.

Suspină și-și șterse fruntea de sudoare.

— Dar cine sunteți d-tră? — îl întrerupse Rex cu violență. — Și pentru ce aveți nevoie de mine la ora asta.

În timpul acesta șoferul terminase manevra și mașina era gata de plecare.

— Mii de scuze! — exclamă omul în negru. Mă numesc Chardon și sunt avocat. Clientul meu, Pedro Gomez m'a trimis să vă caut cu orice preț...

— Și dumneavoastră credeți că asta e o oră potrivită pentru a tulbura intimitatea unui om? Clientul dumneavoastră și-a bătut joc de dumneavoastră, d-le. Nu cunosc nici un domn cu numele acesta. De astfel, chiar dac-ar fi vorba de fratele meu, tot nu m'ași mișca de aici noaptea asta! Bună-seara!

Și se întoarse, cu gând să intre în grădină.

— Aşteptați! — strigă omul în negru, în
culmea disperării.

Cu un aer rătăcit, avocatul îşi scotocea bu-
zunarele. Găsi în cele din urmă portofelul, de
unde scoase o bucată de hârtie îndoită în două.

— Clientul meu mi-a spus că, pentru a vă ho-
tări să veniți cu mine, să vă dau asta.

Rex luă distrat hârtia şi o desfăcu la lumina
celui mai apropiat far. Imediat ce-şi aruncă ochii
pe ea trăsăturile feţei i se înăsprirea. Veni din
nou lângă avocat şi se uita ţintă în ochii lui.
Hârtia îi căzu din mână.

— Unde este omul care v'a dat asta? — în-
trebă Rex foarte tulburat.

— N'am alte instrucțiuni decât să vă aduc
acolo unde vă aşteaptă el, — replică cu mare
rezervă dl. Chardon.

— Să merg cu dumneavoastră în momentul
acesta... Înţelegeți că e imposibil.

— Mâine?

Şi vocea d-lui Chardon luă o intonație
lugubră.

— Mâine va fi prea târziu. Dacă țineți să-l
mai vedeți viu pe clientul meu, trebuie să mer-
geți imediat cu mine. E chestie de viață și de
moarte, v'am mai spus doar.

— De viață și de moarte? — repetă Rex. —
Omul acesta e bolnav atunci? Vre-un accident
poate?

— Nu mai am nimic de adăugat!

De dincolo de Sena, ceasornicul din turnul
bisericii bătă iarăşi. Avocatul îşi scoase ceasul
din buzunar.

— 12 şi jumătate — spuse el cu teană. —
Chiar fără nici o pană, nu putem ajunge la

Paris înainte de ora două dimineața. Vreți sau nu vreți să mergeți cu mine, sau plec!

Avocatul se sui grăbit în mașină. Rex rămase nehotărât, în poarta grădinii. Se întoarse. Peste creștetul foscitor al plopilor văzu turnul impunător al vilei. Nu se auzea decât nesfârșitul concert al broaștelor și găfâitul motorului.

— Vă întovărășesc! — se decise. — Voi explica soției mele și ea va înțelege. Acordați-mi două minute.

— Nici o jumătate de minut, d-le. — răspunde neînduratul mesager. — Sunt nenorocit d-le, dar nu pot face nimic. Datoria înainte de toate! Veți fi înapoi înainte de masă, vă asigur. Dar nu mai pot aștepta nici o secundă.

Il bătu pe șofeur pe umeri.

— Pornește, Marcel!

Motorul se puse în mișcare.

— Totuși ar trebui să-i explic... nu pot pleca așa...

Mașina porni.

— Vin imediat, așteptați! Numai două minute...

Mașina făcu un salt și-și luă viteză.

Atunci Rex se aruncă în mașină și căzu pe bancă, fără să spună nici un cuvânt. Când ajunsese pe pod se mai uită odată la vila fastuoasă unde-l aștepta tânăra lui soție...

Mașina mergea cu o viteză prodigioasă. Dl. Chardon, mulțumit că și-a îndeplinit o misiune așa de grea, își trase pălăria pe ochi și adormi. Lângă el, Rex privea în noapte. În mintea lui prindea contur figura sălbatecă și dragă a lui Luis Larraga, prietenul lui din Legiunea Străină.

„El Kef”.

Era cuvântul hotărât de ei doi. Mesagerul negru nu putea fi trimis decât de Luis; Pedro nu era, bineînțeles, decât un nume imaginar. Dacă ar fi avut totuși un minut pentru a-i explica soției sale! Dar fusese imposibil; chestie de viață și de moarte, așa îi spusese avocatul. Ea l-ar fi înțeles, avea o extraordinară facultate de-a înțelege!

Deci, îl va revedea în curând pe Luis!

Și'n momentul acela îi reveni în memorie cu o claritate uimitoare, o dimineață de Ianuarie, dela care trecuseră doi ani.

CAP. V.

EL KEF

Există întâlniri atât de bogate în evenimente, încât înainte chiar de a li se descoperi semnificația, amănuntele lor se întipăresc în amintire. Așa fusese prima întâlnire dintre Rex Garrett și Luis Larraga. Gândindu-se la ea, el se revedea în uniformă kaki a legiunii; simțea pe față vântul aspru de munte, și respira mirosul înepător al oborului de măgari, alături de mirosul pătrunzător a colibelor proaspăt vărute. În dimineața aceea de Ianuarie se distribuise tabac la postul din El Kef. Kalu, plantonul dela intrare scosese primul strigătul așteptat lacom, de trei zile, de treizeci de fumători exasperați de lipsa tutunului. Vocea lui Kalu avea puterea unui megafon. El povestea cu mândrie cum răsinau comenzile date de el în imensa curtee a cazărnilor, pe vremuri, la Petsdam. Și strigătul său de El

Halluf! pe întinderea mohorâtă a bled-ului marocan, suna ca o goarnă, ca și cum ar fi vrut să-i răspundă, din zări, fortărețele stâncoase ale Atlasului. Rex își amintea cum, la acest strigăt de stentor, oamenii se asvârleau îmbrâncindu-se în spațiul strâmt dintre băraci și colibe, construite din noroiu uscat, din care se compunea postul. Erau acolo cel puțin 20 de oameni, tunați și adunați, oameni harnici, arși de soare, vorbind toate limbile, care-și arătau unul altuia un nou cenușiu ce se rostogolea spre ei, pe pante presărată cu pietriș, a frontului.

După câțva timp, din mijlocul nouului de praf ieșiră, sclipitoare, copitele a doi măgari mici, încărcăți din greu. Inapoiă lor alerga îmboldindu-i cu strigătul lui răgușit, biciuindu-i cu o vargă, un om cu o pelerină neagră. Primit cu lătrături vesele de toți câinii postului, animale curioase corcite cu șacali, măgarii și conducătorul lor treceau de zăplazul scund, în mijlocul tumultului. Conducătorul își oprea atunci convoiul și, desfăcându-și stofa care-i acoperea capul, își arăta fața galbenă, plină de sbârcituri, cu un nas de Hotentot și cu o barbă cenușie țepoasă.

Omul acesta era colportorul indigen, ale cărui vizite la El Kef, pe care le făcea în fiecare lună, erau prilej de adevărată sărbătoare pentru soldați. Nimeni nu știa cum îl cheamă. Era evreu și oamenii îl strigau, simplu „El Halluf”, ceea ce însemna „străinul”. Mii de strigăte de „El Halluf” îl întâmpinau la toate posturile Legiunii Străine, dela Khenifra la Midelt.

El își părăsea în fiecare lună ghetto-ul natal

din Meknès şi, acoperit de capişonul de culoarea funinginii pe care Maghzen-ul o impunea tuturor israeliţilor din Maroc, îşi plimba caravana pela toate posturile. Aducea tot felul de nimicuri, nimicuri de acelea pe care oamenii Legiunii Străine şi le doreau ca pe un dar cerească: tabac, ţigări, chibrituri, săpun, ace, aţă, hârtie pentru scrisori. Tabacul însă era marfa cea mai preţioasă.

Era într'adevăr singura lor mângâiere, pe podişul sterp care se întindea de-asupra câmpiei cu iarbă săracă şi a stâncilor golaşe.

Ziua, un soare de foc îi ardea, ca şi vânturile care îi biciuiau sub foişa de ceapă a uniformei, şi le frigeau mâinile, faţa, ceafa. Noaptea, când părăseau căldura prost mirositoare a colibelor ca să-şi facă rondul, dârdâiau în aerul îngheţat ca sub sărutul morţii. Cerul Africei spuzit de stele avea strălucirea dură a sticlei topite.

Treceau săptămâni în timpul cărora vântul îşi făcea de cap, nisipul sbura dint'un capăt într'altul al câmpiei, în valuri lungi ca buruzele luate de iuţeala galopului. Postul se scufunda sub furtuni de nisip, orbitoare şi înăbuşitoare, care smulgeau uşile şi stâlpii de telegrafie fără fir. Alteori, de dincolo de colinele îmbrobodite de ceaţă, perdele oblice, când de ploaie când de grindină, se desfăşurau ca nişte steaguri la atac.

Tutunul întărea nervii deprimaţi de yeghea pe parapet, de unde vedeai, de-alungul întinderii, focurile rebelilor pâlpâind în văi. Nervii care populau cu umbre furis-miştătoare malurile fortului, care credeau că surprind peste tot silueta unui spion, operând singur, după o-

biceul indigenilor, gol și cu cuțitul între dinți. Tutunul împăciuia spiritele care izbucneau din strânsarea disciplinei, și frecăturile ieșite din alăturarea caracterelor celor mai deosebite, pe care nu le unea decât monotonia aceleiași vieți și a aceleiași decor. Dar mai ales, tutunul, în lipsa alcoolului, pune pe goană lugubrele fantome, pe care Legiunea Străină le târăște după ea în lung și în lat, în toată Africa de Nord, spectre pe care oamenii aceștia misterioși, soldați din întâmplare, buni de nimic și riscând oricând totul, nu îndrăznesc să le privească în față, pentru că ele sunt strigoii amintirii a *ceea ce ar fi putut fi*. Ele le vorbesc tăcut despre vieți risipite, despre ocazii pierdute, despre crâgostele trădate și despre decepțiile gloriei.

Cu ce limpezime i se prezentau lui Rex toate acestea! Se vedea pe el însuși, în mână cu pachetul de tabac algerian pe care-l plătise 4 franci, ieșind din curtea în fierbere și intrând în Căminul Soldatului, unde nu se putea pătrunde decât îndoit de mijloc, dacă nu voiai să faci un cucui de pragul de sus. Cel mai mic amănunt al acestui local sordid, îi rănișese înfipt în creier. Plafonul scund, zidurile grosolane făcute din tizic spoit în galben murdar, pe care Klau, neamțul, cu înclinații artistice diletanțe îl decorase cu scene de deșert și alte asemenea groaznice mângâleli. Masa de joc, pe care, pentru justificarea inscripției, se țarau un joc de dame, un pachet de cărți soioase, câteva gazete ilustrate sau vre-un magazin vechiu, și lângă masă, în atitudinea descurajăților, un om înalt cu fața oacheșe, cu falca pătrată, fruntea joasă și mustața aspră și neagră.

Rex nu-l cunoștea de prea mult timp pe Luis Larraga; ființă morocănoasă, spaniol de obârsie, venit la post acum câteva săptămâni cu un detașament. Își petrecea timpul jucând cărți. Salutându-l cu un semn din cap, Rex se așeză la masă și-și umplu pipa.

— Dacă vrei ceva dela El Halluf, ai face bine să te grăbești. Nu cred să-i mai fi rămas mult tabac.

Celălalt încruntă din sprincene.

— N'am lescaie — răspunse el într-o franceză perfectă. Klau m'a scuturat de tot aseară.

Și privea cu lăcomie pachetul de tabac cu hârtie galbenă.

Rex îi împinse pachetul:

— Servește-te. — Și aprinse un chibrit. Instinctiv, Larraga își alunecase mâna în buzunar, dar se răzgândi și și-o retrase.

— Nu țin deloc să fumez, — declară el scurt.

Totuși nu slăbea din ochi pachetul de tabac. Din curte se auzeau strigăte vesele. Fiecare își fuma țigareta sau pipa, și fumul se încrucișau în văzduh ca șerpini; plutea un aer de mulțumire; ca după vizita unei zâne bune, venite să risipească demonii melancoliei și ai urâtului. Atunci Rex puse mâna pe un cuțit și tăie în două pachetul de tutun. Făcu vânt unei părți înspre Larraga. Act spontan al cărui mobil nu-l prea știa nici el, dar care-l atrase numaidecât prietenia omului de alături. Conversația lor din ziua aceea îi rămăsese ai-doma în minte. Larraga ridicase ochii spre el:

— Mi-o dai mie!

— Exact! Dece te miri? Tutunul e făcut ca să fie fumat! Scoate-ți așa dar pipa!

Dar celălalt, deși-și căuta de data asta de-al-binelea pipa în buzunar, nu se putu reține să nu adaoge:

— N'am să-mi pot lua revanșa; Am pierdut la joc tot ce aveam. — Și înfundându-și pipa cu degetele lacome, adăogă: — Ce-ai să te faci tu, de-acum o lună, când n'ai să mai ai nici o fărâmbă?

— Imi voiu suporta soarta fără să crâcnesc. Nu-i pentru prima dată. În Mesopotamia am stat trei săptămâni fără să trag un singur fum

— Văd că ești un filosof în felul tău — spuse Larraga aprinzându-și pipa.

— Filosofia, e chiar secretul fericirii.

— Să mă'nveți și pe mine.

Din pipă începu să iasă un fum gros.

— Te observ de când am ajuns aici, de trei săptămâni adică. Am un an de când sunt în Legiunea Stălină și n'am întâlnit până acum nici un om care să vadă lucrurile ca tine. Am văzut mulți care primesc totul fără să se plângă, dar cea mai mare parte dintre ei erau nebuni; nici unul însă care să primească totul cu zâmbetul pe buze. Pare să-ți placă grozav să trăiești viața asta nenorocită.

— Adevărat; m'am angajat de bună voie în Legiune, tocmai fiindcă-mi place viața asta... și mai ales pentrucă voiam să mă reîntorc în Orient.

Larraga scuipe pe podea.

— Se spune că toți englezii sunt puțin cam... originali. Cu alte cuvinte, ești aici din plăcere.

— Din plăcere. Îmi place să trăiesc în țări sălbatice. Trei ani de ședere în Mesopotamia și în Palestina m'au făcut să iubesc Orientul. Am plâns când m'am repatriat. Aveam pe atunci economii frumoase plus prima de războiu; am vândut toți banii într'o afacere, o afacere care nu era decât o escrocherie; am făcut asta numai pentru a mă reîntoarce în Orient. Mi-am lăsat acolo ultima centimă.

Larraga râse sălbatec.

— Lipsa de bani aduce mulți nenorociți aici — spuse el.

— Greșești. Imediat după eșecul întreprinderii mele mi s'a oferit un post într'un birou din Londra; dar n'am putut suporta nici măcar gândul c'ași putea trăi închis între patru pereți. De altfel nici nu mă reține nimic în Anglia.

Rex se opri brusc, puțin jenat.

— Dece-ți povestesc toate acestea?

— Continuă! — spuse Laraga. Nimic nu-i mai plăcut pentru urechile unui ratat, decât povestea nebuniilor altuia.

— Faci cumva pe cinicul?

Larraga surâse.

— Toți ratații sunt cinici. Spune-mi însă cum de-ai ajuns să te angajezi în Legiunea Străină.

— Intr'o zi mi-a căzut în mâni o carte francească, o carte scrisă de-o exploratoare. Nu mai știu numele femeii, dar acel al cărții mi-a rămas infipt pentru totdeauna în creier: *În umbra caldă a Islamului*.

Larraga făcu o plecăciune.

— Asta-i o carte clasică, opera Isabellei Eberhard, orientalistă celebră care-a murit acum

vreo 20 (de ani în timpul inundațiilor de la Ain-Sefra.

— Titlul cărții acesteia m'a electrizat: *In umbra caldă a Islamului...* Tot Orientul trăiește în cuvintele acestea, prietene. Am recitit de zeci de ori fiecare pagină. Lumină și umbră, orbitoarea lumină albă a soarelui, și întunecimi, întunecatele umbre ale drumurilor din Damasc pe care le-am iubit atâta... În felul acela mi-a fost revelată Africa de Nord.

— Și te-a mulțumit?

— O iubesc ca un veșnic îndrăgostit; mi-e dragă fiecare pietricică, munții ei roșcați, dealurile ei strălucitoare, tumultul orașelor ei, deșertul... Patru ani de serviciu în Legiune m'au făcut să-i străbat de zeci de ori drumurile. Algeria, Uergha, Tafilalet... Împlinesc în curând cinci ani când sunt aici, da, dracul să mă ia!, îmi vine câteodată să mă reangajez iarăși. Mă întrebi dacă-mi place să duc viața asta aspră? Puțin!

Rex tăcu și-și aprinse pipa. Larraga, aproape culcat pe pământ, respira cu toată puterea plămânilor săi fumul tabacului pe care-l dădea apoi afară pe nări.

— Nu ești pretențios — declară el însfârșit. Pe mine țara asta mă desgustă. Și cu toate astea, n'ași vrea să plec de aici...

Vocea îi deveni șovăie-nică, ochii lui negri se acoperiră de-o perdea de lacrimi.

— Dece nu încerci să devii ofițer? — întreabă el iarăși.

Rex dădu din cap.

— Am refuzat ori de câte ori mi s'a ivit ocazia. Eu sunt din popor și pentru mine oamenii

aceștia neînsemnați sunt sarea pământului. Săracul e mult mai fericit decât bogatul, Larraga!

— Fericirea depinde de om! Ce ceri tu de la viață?

— Arta. Vreau să pictez. Eram elev la Academia de Arte-Frumoase din Paris când a izbucnit războiul.

Cu erătătorul, Larraga îi arată pereții.

— Ai fi putut picta tu atunci pereți, în locul nenorocitului ăsta de Klau.

Rex începu să râdă.

— Probabil că lui Dumozet nu i-a plăcut să-l lipsesc pe Klau de o plăcere atât de modestă! Cât timp felul lui de-a se amuza e inofensiv! Ești nebun de joc cărți cu el, spun asta toți oamenii.

— Ce, crezi că nu știu? Dar jocul te face să uiți timpul!

Pe urmă, pentru a schimba subiectul, adăogă:

— Atunci nu vrei să ne dai nicio probă a talentului tău?

— Glumești — răspunse Rex. Știu însă că într-o zi voi picta. Și în ziua aceea voi pleca iar spre civilizație... spre Paris.

— Paris! — repetă Larraga. Ai pronunțat numele acesta cu un fel de extaz, par'c'ai fi parizian, sau ca și cum ai fi pronunțat numele iubitei.

Deveni apoi serios:

— Tu care vorbești de Franța ca un adevărat francez, spune-mi cât sânge francez ai în vine?

— Nicio picătură! — răspunse repede Rex.

— Atunci?

— În vinele mele curge un sânge mult mai nobil decât cel francez!

Larraga ridică din umeri.

— Vorbești ca un adevărat englez!

— Nu dragul meu, ci ca un adevărat basc!

Rex nu uită niciodată transfigurarea lui Larraga la auzul acestui cuvânt. Fața lui întunecată se luminează, ochii lui neîncrezători se umplură de zâmbet.

— Ești basc? — murmură el.

Și pumnul său izbi cu putere în tabla mesei.

— Mi s'a spus că ești englez. Altfel nu m'ași fi mirat atâta. Toți bascii sunt frați și sângele își cheamă întotdeauna sângele german.

— Atunci ești și tu basc? — întreabă Rex. — Dealtfel numele tău o arată destul de clar.

Larraga făcu semn că da.

— Din clipa când ai vorbit cu mine, mi s'a părut că s'a stabilit o legătură între noi. Cum de n'am ghicit? Acum însă, e clar ca lumina zilei: structura ta, culoarea părului, mândria ta... Și tu te dai drept englez. Spune-mi pot...

Se întrerupse, uitându-se la Rex:

— ...să te întreb dacă numele tău adevărat e Garrett?

Ezitareea lui Larraga era normală. Legiunea Străină este un corp unde nu interesează pe nimeni starea civilă a cuiva; nici chiar registrele din Sidi-bel-Abbès nu știu adevărata identitate a angajaților săi, a celor care cad cîruiți de gloanțe, apărând un drapel străin.

— Mama mea — răspunde pe șoptite Rex, — se numea Garat: când m'am dus în Anglia mi-am schimbat numele în Garrett.

— Garat? Atunci ești probabil din Laburd!

— De lângă Ustaritz. Dar tu?

Larraga păru că șovăie un moment:

— Din Portugalet — răspunse însfârșit, privind-l pe Rex drept în ochi.

— Portugalet? E în Spania, nu?

— În Biscaia. De altfel, basc din Franța sau din Spania...

— Ai dreptate. E aceeași familie. Dar...

Acum păru că șovăie Rex dacă să întrebe sau nu:

— Dece ești în Legiune?

— Știu că m'ai să mă trădezi! Larraga e un nume de împrumut. Eram ofițer în armata spaniolă, detașat la marele stat-major din Saint-Sébastien.

Rex murmură:

— Ofițer de stat-major?

— Am avut apoi mari neplăceri. Și de teamă să nu fiu degradat, am fugit. M'au condamnat în lipsă...

— Ești atunci într'un continuu pericol... Am putea, dintr'o clipă în alta să cooperăm cu armata spaniolă. Dacă te recunoaște cineva?

— Drapelul (pentru care lupt mă va apăra. Fără să mai pun la socoteală că m'am schimbat enorm în trei ani de zile.

— Nu puteai face altceva? Dece ai venit aici?

Larraga își puse o mână pe umărul lui Rex:

— Mă obișnuisem prea mult cu viața de soldat. E viața mea. Mi s'au luat gradele, decorațiile, dar a rămas instinctul. Am făcut compania în Maroc, unde am fost rănit de două ori pe câmpul de luptă. Lupta, asta e după mine,

ad-văratul rol [al unui bărbat! Ceea ce e însă insuportabil e [așteptarea, așteptarea asta fără sfârșit, aici...

Oftă.

— Dar să nu mai vorbim de asta. De azi înainte suntem prieteni, nu-i așa?

Intinse mâna.

— Mai mult decât prieteni — răspunse Rex strângându-i mâna. — Frați basci!

VI.

O PICTURĂ MURALĂ

Bascul are instinctul de clan foarte dezvoltat. În felul acesta legătura dintre cei doi tineri deveni din ce în ce mai strânsă și pentru asta n'a mai fost nevoie și de alte elemente suplimentare.

O singură dată după dimineața aceea de Ianuarie, Luis Larraga mai ridică un colț din vălul care-i acoperea viața lui trecută. Rex nu putea uita nici împrejurarea aceea; împrejurare care ar fi putut avea urmări tragice, așa de pornit fusese Larraga contra bețivului de Klau.

Un om de-o înălțime de aproape doi metri, un cap gros acoperit cu un păr blond roșcat, doi ochi înfipti într-o față insolentă; iată pe Klau, vechiul sergent-major al Gărzii prusiene, care înfruntase în 1914 focul vijelios al Englezilor pe șoseaua dela Ypres. Rex, în căitatea lui de unic englez al postului era ținta continuă a aluziilor răutăcioase ale acestuia. Dar Rex nu-i răspundea aproape niciodată.

Postul dela El Kei urma să fie mutat peste o săptămână. El Halluf venise din nou în ziua aceea. Bătrânul evreu adusesese în fundul sacului său ceva mult mai deosebit decât tabacul și săpunul. O mică sticlă plată, care circula din mână în mână, lăsa să se vadă reflexul verzuu al absintului.

Klau tocmai termina de pictat Căminul Soldatului; opera trebuia să-i fie încoronată printr'un portret. Lucra în secret la acest portret și vorbea despre el ca despre o adevărată capod'operă. Spunea că va arăta camarazilor săi pe cea mai frumoasă femeie din lume. Și în ziua aceea venise momentul să-și arate opera pe care tocmai o terminase. Klau băuse.

Rex nu făcu nici un comentariu când văzu pictura. Reprezenta o dansatoare spaniolă, într'o poză foarte convențională. Ca tot restul picturilor de pe pereții încăperii de altfel, portretul era executat fără nici un simț artistic. Cea mai mare parte a soldaților, formată de altfel din nemți, izbucniră în urale; nu pentru că opera i-ar fi entuziasmat prea mult, cât pentru a fi în bune relații cu Klau.

Observând tăcerea lui Rex, Klau veni și se proțăpi în fața mesei unde era așezat englezul.

— Ei, tu n'ai nimic de zis? — întrebă el pe un ton brutal.

— Nu sunt judecător — răspunse acesta, neridicându-și nasul din cartea pe care o citea.

Klau se apucă, îl apucă pe Rex de bărbie și-l ridică capul.

— Cred că n'ai curajul să spui c'ai văzut vreo englezoaică așa de frumoasă ca femeia asta?

Rex se înfurie.

— Ia labele jos! — strigă.

Neamțul îl privi din cap până'n picioare.

— Ei bine?

— Ei bine, ai dreptate, dacă ăsta e tipul de frumusețe pe care-l preferi.

Klau deveni roș ca o sfeclă.

— Gelozie profesională, nu? Crezi că ești în stare să pictezi mai bine decât mine?

Rex nu se putu abține și izbucni în răs.

— În orice caz, mai rău cred că nu!

— Atunci marele artist să ne facă dovada inegalabilului său talent.

Klau, cu o voce batjocoritoare, arătă către perete.

— Mai e loc...

Rex dădu din cap.

— Bine, dar nu cunosc modelul.

Neamțul se întoarse, luă depe mesuța pe care-și ținea vopselele, o fotografie și i-o arătă lui Rex:

— Imi permiteți?

Dar Rex, cu un gest care însemna un politicos refuz, răspunse:

— N'am de gând să disput victoria cu tine!

Klau deveni de-odată extrem de furios:

— Tu-mi critici arta și când îți cer să ne arăți ce poți, te dai la o parte! Nu, nu, Herr Engländer! Ori faci cum ți-am spus, ori te dai cu capul de pereți până ai să vezi treizeci de modele nu numai unul singur!

Ceilalți soldați priveau amuzați scena. Rex, știind că neamțul e beat, nu voi să-l mai atâțe.

— *All right!* — spuse râzând.

Și luă fotografia pe care i-o întindea Klau.

șai negru, după moda spaniolă; într'un colț al fotografiei, jos, era scris *Inocencia*. Rex se uită cu atenție. Femeia avea un cap într'adevăr fermecător. Ochii mai ales, negri și pasionați erau de neuitat.

Rex se sculă și se apropie de perete; scoase din buzunar o bucată de cărbune și se puse pe lucru. În jurul lui, oamenii se așezaseră în cerc și întovărășeau lucrul lui Rex prin fel de fel de reflecții obscene.

Încetul cu încetul, de sub cărbunele lui Rex, apărură capul frumoasei Inocencia, în mărime naturală.

— Prietene, — spuse un Rus lui Klau, dându-i coate, — Englezul ăsta a turnat foc în ochii frumoasei tale!

Și Klau, gigantul Klau, care domina prin înălțimea lui toată adunarea, își ridică sprinzenile sinistru.

În timpul acesta, absorbit de lucru, Rex nu auzi că se deschide ușa. Răsună un urlat de mânie. Luis Larraga se repezi în mijlocul grupului. Fața lui era de-o albeață cadaverică, ochii îi ardeau. Il apucă pe Rex de vestă. Și cu un gest dramatic, cu o privire plină de presupuneri, arătă spre perete:

— Figura asta... — spuse. — Cine ți-a dat voie să desenezi figura asta?

Se ridică un cor de proteste:

— Ieși afară! Afară!

Rex se uită surprins la prietenul său.

— N'am cunoscut originalul — spuse. — Cred că e o prietenă de-a lui Klau!

Luă apoi fotografia depe mesută.

— Iată modelul meu!

Lui luă fotografia. Se vedea bine că nu se mai poate stăpâni. Se întoarse către Klau:

— Boș scârbos! De unde ai furat portretul ăsta! — strigă.

Gura lui Klau era contractată de un zâmbet bestial. Fără să spună nimic, își înfipse mâinile lui uriașe în beregata lui Larraga.

Luat pe neașteptate, Larraga se pl-că. Klau îl ridică până ce bărbia lui Larraga fu la nivelul celei a lui Klau.

— Tu ești un hot! — strigă el în franceza lui guturală. — La noi ca și în Spania cred, nu-î nevoie să furi fotografia amantei!

Il lăsa apoi jos și-l scuipe în față. Bascul, clătănându-se, făcu câțiva pași, apoi căzu jos. Fotografia căzu lângă el.

Afrontul era îngrozitor. Lui Rex îi venise ameteală. Sări în apărarea prietenului său. Unul dintre soldați vru să-l oprească, dar Rex îl dădu la o parte și apropiindu-se de Klau, îl dădu un pumn în maxilar. Klau scoase un muget de mânie, luă o pușcă de pe masă și și-o puse la ochi. Rex își aminti, într'o fracțiune de secundă, în timp ce pupilele însângerate ale neamțului străluceau la celălalt capăt al armei, că la El Kef, puștile sunt încărcate. Un om însă se târîse până în celălalt capăt al sălii: și în momentul în care porni glonțul, Klau se rostogolea la pământ. Prin naurașul de fum, Rex văzu ochii lui Larraga interogându-l heliniști:

— Nimic rău?

— Nu. Și-a ratat lovitura grație ție. Mă întreb însă cum de-ai făcut...

— Bah! Un truc cunoscut!

Venise garda. Și în timp ce-i duceau pe cei trei oameni, Larraga, cu ochii încă injectați de mânie, cu un glas șuerător, tipă în urechile prietenului său:

— Inocencia e logodnica mea. Și Klau va trebui să-mi explice, înainte de-al omorî!

Destinul însă decisese altfel. Conform unui vechi obicei al Legiunii, ofițerul comandant îi pedepsi pe toți trei, dându-le câte șapte zile de carceră. Nu se găsi nici un martor al scenei, iar cei trei protagoniști nu vorbiră nici ei nimic.

Când cei doi prieteni ieșiră din coliba care le servise drept carceră, aflară că Klau plecase cu primul detașament; aflară mai târziu că fusese vărsat la un alt batalion. Nu mai știură apoi de el nimic, tot timpul cât dură campania. Iar Larraga nu mai aminti nimic de incident.

Nu uitară însă nici unul nici altul lagărul dela El Kef. Locul acela fără bucurie le rămase în minte ca simbolul prieteniei lor.

Și'n noaptea asta de Mai, când Rex era dus la Paris spre prietenul său, mii de amintiri năvăleau în mintea-i înfrigurată.

Se revăzu din nou în tovărășia prietenului său, împărțind adăpostul stâncii dela Talda; îi reveni în memorie sgomotul puștilor și al mitralierelor, amestecat cu strigătul ciudat al femeilor din tribul Chleu, care-și ațâțau bărbații la luptă. În timpul scurtelor răstimpuri de liniște, Larraga discuta cu prietenul său în limba lor maternă, străvechea *eskaura*. Se despărțiră la Fez, pe înălțimile verzi care dominau îngrămădirea albă a orașului. Rex pleca spre Franța, Larraga mai avea încă trei ani de serviciu.

— Dacă voi veni vre-odată în Franța — spuse Larraga cu glas stins — voi călători incognito, și numai în scopul de-a mă duce în Spania.

— În Spania? — strigă mirat Rex. — Cred că nu vei face asemenea nebunie!

Prietenul său nu-i răspunse.

— Dacă vei avea vreo neplăcere, nu importă când și unde, nu mă vei uita, nu-i așa?

— Nu te voi uita — răspunse Larraga. — Dar voi apela la tine numai într'un caz disperat. Și atunci, cine știe dacă voi putea uza de numele sub care m'ai cunoscut?

— Cred că n'ai de gând să dezertezi? — făcu Rex.

Dar cum Larraga nu răspunse nici de data asta, Rex continuă:

— Ori ce s'ar întâmpla, va fi de aiuns cuvântul „El Kef”, ca să știu despre ce e vorba.

Și cei doi prieteni se despărțiră.

De atunci, Luis nu mai dădu n'ci un semn de viață. Rex îi scrisese, dar nu primi nici un răspuns. Treptat, treptat însă, felul nou de viață pe care începuse s'o ducă, succesele, făcu ca amintirea soldatului Garrett d'n Legiunea Străină, să se șteargă în însăși amintirea lui Garrett; fără să uite cu totul pe prietenul care-i salvase viața, Rex se gândea din ce în ce mai rar la el. Abea acum, când primise ciudatul mesaj, Rex retrăi iarăși clipele de-atunci cu prospețimea de odinioară.

Simțea o tulburare profundă. Gându-i c'o lăsase pe sa'lv singură, fără n'cio explicație, în chiar noaptea nunții lor, îi făcu să simtă puțină dușmănie pentru prietenia de odinioară. Și'n

timp ce automobilul mergea cu o repeziciune uimitoare, el se întreba cu o dureroasă incertitudine: care era datoria față de care trebuia să asculte; cea față de ea, sau cea față de vechiul său prieten?

VII.

SFARȘITUL CALĂTORIEI

Automobilul se opri.

Rex nu observă numaidecât asta, așa era de absorbit. Dar pentru prima dată în timpul călătoriei acesteia, avocatul se mișcă. Vorbi ceva sofeurului. Rex privi nedumerit în jur. În fața lui se ridicau, masive, câteva clădiri. Avocatul spuse tare:

— La prefectura poliției!

Sofeurul se încină. Cerul era spuzit de stele, luna începea să pălească. Automobilul străbătu o lungă stradă dreaptă, ajunse în „Place de l'Etoile”, unde sub majestatea arcului de triumf tremura flacăra aprinsă pe mormântul Eroului Necunoscut; apoi porni spre Champs-Élysées.

Apoi, după ce străbătu piața Concordiei, urmă cursul Senei până ce zări blocul întunecat al Palatului de Justiție și al Prefecturii Poliției.

Ajunse într-o straduță îngustă și se opri. Nervozitatea avocatului creștea. Lui Rex i se păru că tremură chiar, când se întoarse către el și-i spuse:

— Voi încerca să termin cât mai repede posibil, dar poate că va trebui să aștepti câteva timp.

Deschise portiera și începu să alerge pe trotuar; dispăru sub o arcadă lângă care stătea de pază un soldat înarmat. Imobil, Rex se uita în jurul său. D-l Chardon îl găsi așa cum îl lăsase.

— Blestemații ăștia de funcționari! — mormăi din fugă avocatul.

Se aruncă în mașină, se uită la ceas, aruncă un ordin scurt șoferului. Orologiul dela palat suna tocmai atunci două și jumătate.

Era ora în care Parisul e mort, când restaurantele și cafenelele sunt închise, când numai persistă decât iluminarea dealului Mont-Marte, cartierul păsărilor de noapte și al cheflilor înărziați pe ulițele deșarte, când tramwaiele și autobuzele n'au început încă să circule. Totuși, trecând Sena automobilul pătrunse pe bulevardul Saint-Michel, când ca ea aceasta populară mișună de oameni și de viață. Cu pași de broască testoașă, taxiurile și automobilele paricula e defilau înfișate de multe, printre jeratecele artificiale ale firmelor luminoase și aburii albaștri de benzină. Trotuarele încărcate își revărsau pe pavaj mulțimea de pietoni. Și ce gloată! Oameni de toate categoriile, lucrători și noctambuli, hamali din hale cu aripile lor de piele la cap, vânzători de castane înhămați la cărucioarele lor fumegânde, copii cu ziare, purtându-și sub haina închisă, foile nevândute din ajun, ca să-i încălzească. Vagabonzi tineri și băetandre proaspete, șiruri-șiruri, braț la braț, glumind, ghiontindu-se, intonând la unison câte-un cântec cu cuvinte de neînțeles, ca acel imn al felinarelor, care întovărășește toate mișcărilor mulțimii pariziene. Atmosfera era îmbâcsită de mirosul uleiului infier-

bântat, al benzinei și al gloatei nespălate. Varcarmul motoarelor adunat cu talmes-balmeșul vocilor omenești, râsetele, injurăturile și intervențiile sgomotoase ale poiziției se țineau lanț. Pe Bul. „Miche”, fostul elev al Școalei de Arte-Frumoase se simțea foarte la îndemână.

— Ce însemnează afluența asta? — întreba el, ca acasă. Se întoarse spre avocat.

Dar avocatul era prins într-o discuție cu șoferul. Nu se mai putea circula. Aglomerația automobilelor forma un zăgaz de netrecut.

Trecuseră câteva momente, fără ca Rex să-și fi dat seama de bulevard. În fața lor, în centrul unui spațiu deschis și presărat cu fumuri, un monument se profila întunecat. Rex recunoscu leul din Belfort. Erau în piața Dauterle-Rochereau. D-l Chardon coborî.

— Vino! — zise el către Rex. — Nu putem trece mai departe. Și mai ales vine-te după mine.

Svârlindu-și ochii pe cer, se aruncă în vâltoare. O rumoare stranie de mânie arca din capătul străzii, profundă și guturală. Valul murmurii îi duse până în piață unde văzură la cealaltă extremitate, pe de-asupra masei de capete, siluete în pelerine lungi și cu căști în cap; un baraj de cavalerie menținea mulțimea care protesta. Piața era în prada unei fierberi de nedescris. Toate cafenelele erau luminate; împrejurul meselor întinse pe tot trotuarul, nu mai era nici un scaun liber. Chelnerii nu mai prindeau cu comenzile, prietenii care se strigau dela o masă la alta își atrăgeau atenția bătând cu lingurițele în marmora meselor. Cacofonia se complecta cu titurile ziarelor urlate, cu stri-

gâtul femeilor sperios, cu tropăturile copitelor pe asfaltul pieței.

Avocatul traversă piața, târându-l pe Rex după sine. Nu fără luptă ajunse la un mic café-bar cu becuri multicolore. Ingrămădeala era înăbușitoare. După feigheaua de tablă scîipitoare, un burtoș cu mânicele suflecate, cu un șorț legat pe după gât, ștergea cu o cârpă murdară zincul. Cum îl zări pe avocat, își șterse mâinile de șorț și se grăbi spre el.

— Ia te uită! — făcu el. — Ați și sosit, d-le Chardon? — Ian' ascultați la ei! Vox populi! Ca vitele. Nu m'ași mira deloc dacă cetățeanul Browning și-ar vârî nasul între ei. Așa se întâmplă totdeauna cu boborul, când un anarhist strănuiește în ochelarii călăului.

Și ridicându-și capul pătrat, atent la șgomet:

— Ia auzi ce zumzet! Par'că-i un roi de albine infuriate! Vă duceți să-l vedeți, pe spaniolul acela, pe Gomez, înainte de-a face cunoștință cu Văduva?

Avocatul se cutremură.

— Da, — zise el, ștergându-și lentilele binoclului. — La închisoare. Am venit însă ceva cam prea devreme.

— Mai e o oră până la răsăritul soarelui. Luați loc, d-le Chardon. Luați un pahar de vin? Asta face bine la idei. Mi-ați spus că e prima dumneavoastră afacere de felul ăsta? N'aveți să mă refuzați.

Râse încet privind peste umărul lui Chardon, pe necunoscutul în haine de seară.

— Prietenul dvs. va accepta, sunt sigur. E mai alb decât cămașa fracului pe care-l poartă...

— **Vino!** — făcu avocatul către Rex, în timp ce grăsunul, la tejghea, pusese mâna pe o sticlă și două pahare. — Hai dincolo!

Salonul ținea loc de birou și de vorbitor. Prosper intră cel dintâi, puse tava cu băutura pe masă, îi făcu lui Chardon un semn de încurajare, apoi se retrase.

— Unde e Gomez acesta? — întrebă Rex, imediat ce Prosper închise ușa după el. — După câte mi-ai spus, credeam că mergem să-l vedem.

D-l Chardon, fără să răspundă, își umplu paharul cu coniac și voi să verse a'cool și în paharul tovarășului său, dar acesta, printr'un gest nervos, îl opri. Atunci avocatul își dădu paharul peste cap, oțtă din adâncul inimii, și scoase din buzunar un enorm plic pecetluit cu ceară roșie.

— Înainte de-a-mi pune vreo întrebare, citiți-vă rog conținutul acestei scrisori, pe care c'ientul meu mi-a încredințat-o ieri după amiază. Imi veți spune apoi dacă primiți să faceți ceea ce vă cere clientul meu.

— Și pentru asta era nevoie să vii la Paris?

— Citiți, vă rog!

Rex luă plicul. Adresa era scrisă în franceză: *Pour mon ami Rex Garrett*. Se așeză din nou la masă și desfăcu plicul. Incepu apoi să citească, una după alta, numeroasele foi acoperite de-un scris compact.

În timpul acesta avocatul, după ce mai băuse un pahar de cognac, începu să măsoare camera în lung și'n lat, uitându-se din când în când spre Rex. Din interiorul barului ajungea până la ei o rumoare continuă; în salon însă, nu se

auzea decât scârțâitul ghetelor avocatului și flășăitul foilor de hârtie.

Lectura ținu mai multe minute; avocatul îl văzu pe Rex punând foile din nou în plic, punând plicul într'unul din buzunarele fracului și ridicându-se.

— Ei bine? — spuse Chardon, întrerupându-și plimbarea.

Rex Garrett îl privi. Figura părea că nu i se schimbase deloc, dar în ochii lui întunecați, avocatul citi o teroare extraordinară. Puse doar o singură întrebare:

— Asta e ora?

Trăsăturile avocatului deveni ă mai linistite.

— Era sigur că nu-l veți refuza! — murmură el.

Și adăogă, umplând paharul din fața lui Rex:

— Acum beți asta! Și așteptați-mă câteva secunde; mă duc să vă caut o pălărie și un pardesiu.

În clipa când părăsira barul, începuse să se lumineze de ziuă. Piața era tot plină de lume, bogat luminată; pe cealaltă parte însă, Rex zări un cordon de jandarmi. În mijlocul cordonului se agita o mulțime și mai gălăgioasă, foarte greu de ținut în frâu.

La capătul bulnevardului Arago se lăsase bariera. Polițistul care o păzea, după ce citi cu minuziozitate biletul pe care i-l întinse Chardon, îl lăsă să treacă împreună cu Rex. Pe bulvard, luminile becurilor se oglindeau în căștile de metal ale unei companii de cavalerie care se oprise sub bolta întunecată a arborilor. Un alt pluton de cavalerie patrula pe bulvard. Agenți de poliție pe bicicletă, umblau și ei de colo-colo

în liniște. Avocatul și cu tovarășul său trecură a doua barieră, apoi a treia. În fața lor, între două ziduri decolorate se deschidea bulevardul Arago.

După agitația dezordonată din piață găsiră aici un calm relativ. Luminile cafenelelor dădeau puțină culoare cenușiului mohorât al zoriilor. În depărtare sgomotu' circulației amestecat cu țipete și râsete, răsuna ca o orgă profundă. Un vânt rece, crainic al zilei, aducea parfumul florilor albe ale castaniilor plantați pe bulevard, și încărcăți ca niște pomi de Crăciun.

Pe o anumită înțindere a bulevardului, trupe se înșirau, în careu, lăsând între ele doar o trecătoare strâmtă pe partea stângă a străzii. Călăreții descălecase, șopotind între ei. Ofițerii se plimbau nervoși fumându-și țigările. Undeva, în interiorul țareului, răsunau lovituri de ciocan. Cei doi oameni își urmau drumul. Ghardon îi făcu un semn cu cotul lui Rex, arătându-i la dreapta un zid.

— Asta-i vestita „Prison de la Santé!” — zise el.

De după zidul închisorii apără brusc mașina. Mașina bondoacă, bine durată, cu schelăria nouă, curată, ale cărei brațe negre ridicau, ca într'un gest răzbunător, imensa lamă triunghiulară, de oțel a'bastru. Sub ghilotină, la lumina unui felinar din stradă care pâlpâia pe id, văzură umbre mișcându-se pipăind, verificând, potrivind. Lângă trotuar stătea un furgon deschis, la care era înhamat un cal alb, și cam bătrân. În spate, carul era deschis, și din el un om scotea un paner lung și plat, coșul în care avea să cadă capul. O voce care părea venită de foarte de-

parte, străpunse urechea lui Rex Garrett. Se întoarse. D-l Chardon avea o faţă de strigoiu.

— Rămâi pe marginea trotuarului, îl vei vedea când se va coborî din căruţă.

Avocatul, spunând acestea, începu să-şi pună mânuşile.

— Sunt aşteptat la închisoare. S'ar putea să nu ne mai găsim...

Trăsăturile îi erau răvăşite. Se vedea cât era de tulburat. Cipea des din ochi.

— Nu ştiu dacă voi mai avea forţă să mă reîntorc.

Strânse mâna lui Rex şi plecă brusc.

Se lumina de ziuă. Cerul era ca lăunăia. Cele dintâi raze de soare se strecurară pieziş printre florile castanilor. La etajul de sus al închisorii părea că toate ferestrele luaseră foc. Păsările ciripeau în copaci, vesele. Bulevardul era scaldat într-o lumină trandafirie.

Răsunară primele comenzi, infanterişti formau rândurile şi se executau mişcările obişnuite de punere în gardă. Dincolo de barieră, zumzetul neîntrerupt al mulţimii câştiga încet-încet teren asupra liniştii, ca valurile asupra stâncii. Dar de-asupra bulevardului se păstra o făcere mortuară, întreruptă numai de strănăturile bătrânului cal alb cu tignafes, şi de sgomotul roţilor furgonului, înlăuntrul căruia un om cu tenul bronzat, cu părul negru, îmbrăcat ca un lucrător şi legat fedeleş, se bălăngănea între două sentinele...

Magistraţi, ziaristi, soldaţi, poliţişti, priviră cu respiraţia tăiată cum scoboară condamnatul, cu picioarele împiedecate în lanţuri. Văzură doi ochi de foc străbătând fulgerător şirul meli-

înstit al capetelor adunate în mulțime; și, în impresionanta suspendare a tuturor sgomotelor, auziră o voce limpede spunând franțuzește:

— Mulțumesc, prietene!

Nimeni nu-și dăde seama cui se adresau cuvintele. Doar un individ spătos care era inspector la siguranță și care-și mușca mustața blondă la marginea trotuarului, băgă de seamă cum un tânăr cu ochi tragici, alături de el, întorcea spațele ghiotinei, în momentul când cădea cuțitul.

VIII.

O VIZITĂ MATINALĂ

Dormitorul d-nei Adrien Greer dela hotelul în care trăgea de obicei la Paris, era de o banalitate pretențioasă, așa cum sunt de altfel toate dormitoarele din mari hoteluri moderne.

D-na Greer se plângea dese ori prietenei sale Sally:

— Camerele astea de hotel seamănă în mod exasperant una cu alta. Fie că te cuți la Bruxelles sau la Madrid, când te trezești nu-ți dai seama dacă ești la New-York sau la Honolulu.

Schimbând eleganța rafinată a Viei Ulnilor cu un apartament de hotel parizian, d-na Greer făcuse un mare sacrificiu. Dar era o femeie cu principii și 15 zile de ședere la Paris nu i se părea un tribut excesiv afecțiunii sale pentru Sally.

Mai ales că această ultimă dovadă de dragoste i se părea că o scutește de orice altă datorie față

Sally Candlin. Și ideea asta nu i-o putea schimba nimeni. În felul acesta înțelegea ea să poarte doliul după Sally.

Căci, lăsând la o parte orice prefăcătorie îi părea foarte rău că tânără fată o părăsise, deși se așteptase la asta chiar din cînd o luase dela M-me Clémentine, conducătoarea marelui case de mode din New-York.

D-na Greer era ceeace se cheamă în mod obișnuit o femeie de inimă. Dar, ca cea mai mare parte a acestor femei, era predispusă spre nepăsare.

Sally arătase o încăpățănare eșt a ordinară în materie de dragoste și d-na Greer, după ce încercase să lupte cîtva timp contra căsătoriei cu Rex Garrett, trebuisse în cele din urmă să cedeze. Și, datorită caracterului său, dădea acum toată răspunderea acestei căsătorii pe seama tinerei, față de care se arătase dealtfel foarte sinceră:

— Drăguță cum ești, tânără, te poți căsători cu oricine. Din partea mea ești liberă să te căsătorești și cu un artist dacă vrei. Garrett este un om încântător, plin de talent și câștigă destul de mult ca să-ți poată asigura o viață confortabilă. Asta înseamnă însă, că în loc să ai casa ta la Long Island sau în Park Lane, sau un încântător *palazzo* pe Canal Grande, va trebui să te mulțumești cu o simplă vilă și cu o viață destul de modestă în vre-un colț retras depe Riviera. Vreau să fii fericită, Sally, și-ți doresc asta din toată inima. Dacă te vei căi într-o zi de alegerea asta, eu mă spăl pe mâini.

Punându-și în felul acesta conștiința la adăpost, Marcia făcuse tot ce-i stase în putere să

asigure nunții prietenii sale o strălucire de basme. Se obosise foarte mult, căci toată bătaia de cap a ceremoniei, căzuse pe ea.

Dormise de aceea cam rău. Visase fel de fei de lucruri fără nici o legătură între ele, oameni și locuri uitate, întâmplări de mult îngropate în negura anilor.

Când se trezi, soarele inunda camera și Marcia auzi sgomotele obișnuite cu care Parisul începe o nouă zi. Cineva o trăgea de braț și o striga. Era Sally.

Marcia surâse leneș.

— Ce-i? — făcu ea toropită. — Tu ești, frumoaso?

Particularitate bizară, Sally nu mai purta verigheta. Și costumul său, primul care-i căzuse la mână când se hotărîse să fugă, era un costum simplu de sport de un gust rafinat și care-i venea de minune. Pălăria și fața fetei erau acoperite de praf.

Marcia păru că ghicește totul.

— Sally! — strigă ea.

Aruncă apoi o privire rapidă ceasului depe noptieră.

— Șapte și jumătate numai! Ce faci aici?

Așezată pe marginea patului, Sally se juca liniștită cu ciucurii cuverturii.

— M'a părăsit, Marcia! — spuse cu glas profund.

Marcia se ridică repede din pat și fața ei deveni înspăimântătoare. Nimeni n'ar mai fi recunoscut în femeia asta furioasă pe eleganta și seducătoarea d-nă Adrien Greer.

— Te-a părăsit? — repetă ea nedumerită. — Ce vrei să spui cu asta?

— E greșeala mea — spuse Sally cu ochii în pământ. — I-am mărturisit probabil când nu trebuia încă...

— Ascultă Sally, vrei să spui că soțul tău te-a părăsit chiar în noaptea nuntii?

Sally făcu semn că da.

Marcia Greer sări din pat, își puse pantofii de odaie, își încheie halatul și începu s'o scuture pe Sally cu furie.

— Spune-mi ce s'a întâmplat între voi, numai-
decât!

Sally își plecă și mai mult capul, cu un aer extrem de obosit.

— I-am spus adevărul, era datoria mea. Și el a plecat. — murmură fata.

Marcia începu să cîrască repede din lungile ei gene negre.

— Eram sigură! — proclamă ea. — Te-am prevenit, nu vei nega cred, Sally Chad in! Nu ți-am trimis chiar ieri seara o telegramă, sfătuindu-te să taci? Dar nici nu te-ai sinchisit de sfaturile mele!

— Nu mă mai certa și tu Marcia! Sunt așa de nenorocită!

Enervarea Marciei trecu imediat. O luă pe Sally de talie.

— Hai, acum povestește-mi cum a fost! Când i-ai vorbit?

— Imediat după masa de seară.

— Și cum a primit Garrett explicațiile tale?

— S'a arătat mai întâi supărat că n'am avut destulă încredere în el. Mi-a declarat apoi că nu l-a interesat nici-odată dacă sunt sau nu bogată și am crezut că orice conflict a fost apănat. După asta m'am dus la culcare; el a mai rămas în gră-

dină să mai fumeze o țigară. L-am așteptat până la ora unu, și văzând că nu mai vine am început să-l caut; prin camere, în grădină, peste tot...

Buzele tinerei începură să tremure.

— Fugise!

— Extraordinar! — făcu Marcia. — Asta întrece orice așteptare. Și eu care credeam că cunosc bărbații! Rex al tău însă m'a dat gata. Și nu te-a lăsat să înțelegi că are de gând să plece?

Sally făcu semn că nu.

— Nu ți-a lăsat nici măcar un cuvânt?

Sally repetă ges'ul.

— Era în frac, nu-i așa? Nici nu și-a schimbat costumul? Nici nu și-a luat o valiză cu el măcar? A plecat cum era?

— Așa cred. Pălăria și pardesiul lui sunt încă în hall. Iar celelalte haine sunt în cabina lui de toaletă.

— Și cu ce a plecat? Cu automobilul?

— Nu. Automobilul l-am luat eu.

— De necrezut! — gemu d-na Greer. — Tânăra generație e îngrozitoare! Să te planteze așa, fiindcă a aflat că trebuie să te hrănească!

Sally dădu cu disperare din umeri.

— Poate că a avut motivele lui.

— Motivele lui! Motivele lui sunt limpezi ca lumina zilei, fetițo! Soțul tău nu-i decât un aventurier de rând!

Sally se uită rugător la Marcia.

— Nu, Marcia. Sunt sigură că ieri seara nu juca teatru. Când m'a asigurat că banii nu-l interesează, spunea adevărul. Mi-am stors toată noaptea creierii să aflu ce motive l-au făcut să

plece așa, pe neașteptate. Poate că sperase într'o căsătorie c'o femeie bogată să scape de cine știe ce datorie; poate că....

Vocea tinerei se alteră:

— Poate că el mă crede pe mine o simplă aventurieră!

— Servitorii au aflat de asta? — țipă pe neașteptate d-na Greer.

Obrajii tinerei deveniră purpurii.

— Nu, — răspunse. — Dormeau când am plecat.

Ezită o fracțiune de secundă, apoi adăogă:

— Tu... tu pricepi ceva din toată povestea asta, Marcia?

Fața tinerei devenise rugătoare.

— Marcia, fă tot posibilul! Fă să nu se afle nimic!

— Nimeni nu va afla nimic, te asigur! — promise pe-un ton plin de emfază Marcia. — Imi iau eu obligația să stau de vorbă cu tânărul acesta, să-i spun ceea ce gândesc despre el. Să aflăm numai ce-i cu el!

Intinse mâna către telefon; dar Sally se îndică, speriată:

— Ce vrei să faci?

— Să-l chem pe Rupert Forsdyke, cavalerul lui de onoare, să-l rog să-l caute pe Rex, — spuse Marcia ducând receptorul la ureche.

Sally smulse însă receptorul din mâna prietenii sale și-l puse din nou pe suport.

— Nu, — spuse ea cu furie. — Nu și nu!

Marcia rămase nedumerită:

— Dece? — strigă.

— Fiindcă nu vreau să-l mai văd!

— Sunteți căsătoriti totuși. Aventurier sau

nu, e soțul tău. Trebuie să-l vedem, să știm măcar ce intenții are!

— Nu vreau să-l mai văd, ți-am spus doar!

Marcia o străpuse pe Sally cu privirea.

— Hai, hai, crezi că eu nu văd că ești tot îndrăgostită de el.

Sally tăcu. Calmul tinerei fete o impresionă foarte mult pe Marcia.

— Vino și stai lângă mine, draguță; avem de vorbit multe!

Sally se așază din nou pe marginea patului. D-na Greer continuă:

— Linștește-te, căci nu mai spun nici un cuvânt despre Rex Garrett. Știi care-i părerea mea despre el. S'ar putea întâmpla însă ca eu să greșesc și tu să ai dreptate. Ceeace importă pentru moment e să faci o baie, să mănânci ceva și să te culci; ești extenuată, fetto. Și după asta ai să stai de vorbă cu maestrul Garrett și...

— Nu vreau să-l mai văd!

Sally dădu cu încăpățănare din cap:

— Totuși, Sally...

— Inutil să mai insiști, Marcia, rămân la hotărîrea mea!

— Și atunci ce ai de gând să faci?

— Să mă apuc de lucru, Marcia.

— Ah! — suspină d-na Greer. — Dac'ai fi cel puțin mai înțelegătoare. Lasă-mă să-l găsesc pe Garrett, să-i vorbesc...

Sally se ridică brusc:

— După ce s'a întâmplat crezi că-l mai pot privi în ochi? Mă crezi așa de puțin 'mândră? N'ai priceput de ce am ținut să-i spun totul chiar aseară? Fiindcă n'aveam încredere în el! Mi-era teamă de-o deziluzie mai târzie.

Un hohot de plâns îi acoperi auzul și îl vînte.

— Și am avut dreptate. N'a putut rezista încercării. Și când mă gândesc că chiar înainte de-a fugi mă asigura încă de dragostea lui! Ce umilință pentru mine! Ce rușine!

Se opri și începu să-și pună mânușile cu gesturi nervoase. Ochii Marciei străluciră.

— Sally dragă, am o idee...

Fraza fu întreruptă de sunetul telefonului. Cele două femei se consultară din ochi.

— Dacă-i Rex, — spuse Sally, — nu-i spune că sunt aici.

Marcia luă receptorul. Se auzi o voce alarmată:

— D-na Adrian Greer?

— Da!

— Aici Rupert Forsdyke... prietenul lui Rex... vă amintiți... cavalerul lui de onoare... Cred că Rex a plecat cu bagajele nu? La Via Ulmilor, dacă nu mă înșel?

— Da, sigur.

— Atunci ce nevoie avea el de lucrurile mele?

— De?... Cum?... De valiza dumitale, de...

— Nu, ci de pantalonii mei.

— De pantalonii dumitale, d-le Forsdyke?

— Da. De singura mea pereche de pantaloni decentă pe care-o aveam. Și de raglanul meu. Tocmai venisem dela o serată și voiam să mă îmbrac pentru golf când...

— Dar cum de știi că Rex ți-a luat pantalonii?

— Pentru că mi-a lăsat în schimb fracul lui. Probabil c'a venit la atelier devreme de toată ziua și s-a găsit, ca de obicei, cheia sub pres...

— Nu ți-a lăsat nici un cuvânt măcar?

— Nimic! Și eu care credeam că tinerii își petrec luna de miere la Vila Ulmilor! Ce face Rex la Paris?

— Nu știu, d-le Forsdyke.

— Atunci cum vă explicați?...

— Nu-mi exp'ic de'oc.

— To uși, d-nă Greer...

— Vino la 12 și jumătate și ia masa cu mine; vom căuta o explicație împreună.

Marcia întrerunse astfel conversația și se întoarse. Sally dispăruse.

Își trase pentru a nu știu câtă oară halatul pe umeri și scoase un lung oftat.

În timpul acesta Sally ajunsese în hall-ul hote'ului. Iesi și se pregătea tocmai să-si pună mașina în mișcare când un bărbat elegant îmbrăcat, cu o mustață blondă, snătos, ieși din biroul hote'u'ui și veni lângă ea:

— Am onoarea să vorbesc d-nei Rex Garrett, dacă nu mă înșel? — întrebă el în'r'o englezească aproape fără accent.

Sally se uită împrejur, dar văzu că n'are sorti de scănsare.

— Da d-le. — răspunse.

— Nu mi-ați putea spune unde l-ați putea găsi pe soțul dvs.? — continuă el pe acelaș ton politicos.

— Dar cine sunteți dvs.? Și ce doriți de la d-l Garrett?

Necunoscutul scoase o carte de vizită.

— Inspectorul Barbier, — spuse el înclinându-se. — Fac parte din Siguranța Generală și voiam să-i pun d-lui Garrett câteva întrebări.

— Sunt nenorocită că nu vă pot servi, d-le,

dar soțul meu m'a părăsit.

Inspectorul se uită la ea dezolat.

— V'ați căsătorit abea ieri!

— D-l Garrett m'a părăsit, — repetă Sally. — Nu știu unde e. Nu mai am nimic de adăugat.

IX.

O INTALNIRE ȘI URMĂRILE EI.

Sally nu dorea decât să fie singură și cât mai departe de lumea care-i amintea nenorocirea ei experiență matrimonială. Faptul că poliția se interesa de soțul ei, i se păru culmea infamiei, stigmatul degradării definitive.

Luată prin surprindere, răspunsese cu sinceritate la toate întrebările polițistului. Cu toată nenorocirea ei, cu toată rușinea de care se simțea copleșită, n'ar fi vrut pentru nimic în lume să i se întâmple ceva rău lui Garrett. Refuza să examineze motivele care l-au determinat pe Rex s'o părăsească. Singurul lucru pozitiv era că el o iubește, dar că nu vrea să rămânăă cu ea.

Economiile ei se ridicau la suma de 1000 de dolari, sumă care era depusă la bancă. Avea o sumedenie de rochii de altfel. În timp ce stătuse de vorbă cu Marcia, unul din oamenii de serviciu dela hotel, îi pusese în mașină toate valizele. Fuga ei era aranjată în toate amănuntele.

Și după cum îi spusese și Marciei, luase hotărârea să se apuce de lucru. În atelierul d-nei Clementina dela New-York, se împrietenise cu o rusoaică, Olga Suvarina, care deschisese o casă

de mode la Paris. Sally spera să obțină un angajament la vechea ei prietenă.

Știa că se poartă foarte rău cu Marcia, plecând așa, fără s'o anunțe, dar Marcia îi amintea prea mult epoca cea mai tristă a vieții ei. Iar Rex, în cazul în care ar fi vrut s'o regăsească, s'ar fi adresat fără îndoială Marciei. De asta era mai bine ca prietena ei să nu știe nimic de hotărîrea pe care o luase.

Sally trase pentru moment la o pensiune de lângă turnul Eiffel, destul de confortabilă și nu prea scumpă. Se aranjă puțin, lăsă la garaj mașina pe care i-o făcuse Marcia cadou de nuntă, luă autobuzul și se duse spre Olga. Aceasta o primi foarte bine și nu-i puse nici o întrebare. În mai puțin de câteva ore, Sally era angajată ca primă vânzătoare în casa de mode a Olgai, cu un salariu de 1000 de franci pe lună, plus 10 la sută din vânzarea făcută de ea.

După câteva zile de lucru, Sally se reintegra vieții pe care o dusesese odinioară și înțelese că adevărata fericire e dată de cele mai multe ori oamenilor de munca de fiecare zi, nu de fuga dela o serată la alta, dela o premieră la alta. Deveni astfel mai puțin nenorocită și planul său de-a se șterge din amintirea vechilor prieteni, păru că i s'a îndeplinit. Nu mai află nimic, nici de Marcia nici de sotul ei. Totuși Rex o făcea de multe ori să rămână pe gânduri. Se întreba câte-odată ce avea poliția de se interesa de el? Pentru ce plecase de lângă ea în noaptea nunții? De ce nu-i lăsase nici un rând, nici un cuvânt măcar? Sally nu se îndoia nici o clipă că există o strânsă legătură între fuga lui Rex și misiunea inspectorului Barbier.

Intr'o Sâmbătă după amiază, pe când trecea pe podul Alexandru, se auzi strigată de o voce cunoscută. Se opri și-l zări pe Rupert Forsdyke, sărind dintr'o trăsură. Vru să se piardă în mulțime, dar prietenul lui Rex era lângă ea.

— De-ai ști cât ne-am săbătut, d-na Greer și cu mine, să te găsim! Unde te-ascunzi de două săptămâni?

Sally îl cunoștea foarte bine pe prietenul lui Rex, cu care luase dese ori masă împreună, și care-i inspira multă simpatie. Era un om de foarte bună condiție, dar trăia viața la întâmplare. Avea vre-o cinci zeci de ani, părul argintat la temple, fără talent, fără bani și mai ales fără speranțe. Urmărit vesnic de-o haită de creditori, încurcat în cele mai ciudate afaceri amoroase, nu-și pierdea nici odată curajul și continua să trăiască cu capul în nori. Nu-l vedeai nici odată deprimat sau prost dispus; nu termina nimic, dar începea mereu altceva.

Atelierul lui era o baracă nenorocită în spațele unui depozit de lemne, plină de mobile desperechiate și de tablouri neterminate. Sally ținea totuși foarte mult la el, fiindcă știa că e cel mai bun prieten al lui Rex.

— N'am părăsit Parisul nici o clipă — răspunse fata.

Și surâse, ca să-i arate că puțin îi păsa de Rex.

— Ascultă Sally, trebuie să-ți spun o mulțime de lucruri.

O luase pe Sally de braț, trăgând-o sub bolta unei impunătoare clădiri; în momentul acela însă, răsună un strigăt disperat: „Rupaire!”. Artistul se lovi peste frunte.

— O uitasem complet pe Emmeline! —
spuse.

Se întoarse. Sally îl urmă cu privirea. Din
trăsura din care sărise Rupert, ieşise un cap
de femeie, peste măsură de indignat.

Faşa lui Rupert se lungise peste măsură.

— Acuma că te-am regăsit nu pot să te mai
las să-mi scapi! — făcu el cu disperare.

Arată apoi spre trăsură:

— Conduceam tocmai pe d-ra la restaurant
şi cum e mai iute din fire...

Perplex, îşi freca bărbia:

— Nu-mi poți împrumuta 20 de franci? Vezi,
trebuie să stăm numaidecât de vorbă, dar mai
întâi trebuie să aranjez cu Emmeline! Mă iu-
beşte foarte mult, dar asta n'o împiedecă să
iubească şi mai mult banii. Din nenorocire n'am
decât 20 de franci şi asta nu-i ajunge. Imi în-
chipui însă că 40... Oh! Îţi mulţumesc foarte
mult!

Cu o uşurinţă fermecătoare, Rupert luă bi-
letul pe care i-l întindea Sally.

— Eşti foarte drăguţă. Şi nu uita să-mi aduci
aminte că-ţi datorez 20 de franci. Dar mai ales
nu încerca să dispari din nou. Mă întorc ime-
diat.

— Te aştept — răspunse Sally, mirată peste
măsură de promisiunea pe care o făcea.

Când Rupert se întoarse dela trăsură, îşi dete
toată osteneala să se uite în altă parte.

— Ce plicticoase mai sunt câte odată fe-
meile! Unde ne aşezăm? Am să-ti spun o mul-
titudine de lucruri!

Se așezară pe o bancă pe malul Senei.

— Prietena ta d-na Greer are să fie foarte

fericită când va afla că te-am regăsit! — începuse el.

— Ascultă Rupert! Nu vreau ca Marcia să afle unde sunt, cel puțin deocamdată. I-am scris o scrisoare prin care-i mulțumeam de tot ce-a făcut pentru mine și prin care o anunțam că mi-am găsit de lucru.

— Știu, dar ea e foarte îngrijată de soarta ta. A plecat la Vichy; trebuie să mai slăbească cu vre-o zece kilograme.

Sally surâse.

— Biata Marcia!

— Și Rex va fi deasemeni mulțumit că te-am găsit! — îndrăzni Rupert.

O privi, dar i se păru că fata nu-i dă nici-o atenție.

— Am un comision din partea lui...

— L-ai... l-ai văzut? — îl întreabă ea, forțându-se să pară indiferentă.

El făcu semn că nu.

— Mi-a scris. Chiar a doua zi după plecarea ta. Câteva rânduri doar, expediate dela Bordeaux. M'a însărcinat să-ți spun că îți va explica tot, dar că trebuie să lipsească vre-o lună de zile, și că, până la întoarcerea lui, îți cere să ai încredere în el.

Sally își privea pantofii. Liniștea ei nu trăda nici-o emoție.

— E disperat că n'are nici-o știre dela tine — continuă Rupert. — Imi scrie mereu și mă întreabă dacă te-am văzut!

— Unde-i?

— Nu știu.

— Nu știi? — strigă ea. — Atunci unde-i răspunzi?

— Printr'un anunț convenit, la mica publicitate.

— El de unde-ți scrie?

— Scrisorile lui poartă când ștampila oficiului din Saint-Sébastien, când ștampila oficiului din Saint-Jean-de-Luz.

Urmă un scurt răstimp de tăcere.

— Dragă Sally, știu ce gândești și tu și d-na Greer despre bietul băiat. Dar te înșeli: Rex nu-i un aventurier. Il cunosc foarte bine doar. Nu știu de ce a fost silit să plece, și mai ales în felul ciudat în care a plecat; sunt sigur însă că a fost silit să facă asta.

— Crezi că are încurcături bănești?

— Nu, sunt sigur că nu-i asta! Mi-a plătit o datorie de 100 de franci chiar cu o zi înainte de cununia voastră.

— Atunci?... poate că e o femeie la mijloc?

— Draga mea, atunci habar n'ai cât de mult te iubește Rex! N'a existat până acum nici-o femeie în viața lui, pot jura.

— Dar atunci... ce?

— Nu mă întreba. Sunt tot atât de neștiutor ca și tine.

— Știi că l-a căutat poliția?

Rupert rămase cu gura căscată și ea îi povesti convorbirea ei cu inspectorul Barbier.

— Ah! — făcu el. — De asta mi-a luat atunci pantalonii mei! Părăsea Parisul în mare grabă!

Rupert rămase câteva timp pe gânduri, mușcându-și buza inferioară.

— Și? — Întrebă Sally.

— Saint-Sébastien, Saint-de-Luz, înțelegi!

— Deloc!

Rupert o privi pe Sally drept în ochi.

— Rex ti-a spus vre-odată că s'a născut într'un ținut basc?

— Nu, — răspunse ea extrem de surprinsă. — Intr'un ținut basc? Nici nu știu măcar unde vine asta.

— In Pirinei, lângă frontiera franco-spaniolă, lângă Biarritz, Saint-Sébastien, Saint-Jean-de-Luz...

— Crezusem că Rex e englez.

— Numai prin educație. S'a născut în țară bască, în Franța. A fost apoi adoptat de mic de un englez și adus în Anglia. Vorbește foarte rar de adolescența sa, dar mi-a spus odată și asta. Înțelegi dece vorbește așa de bine franceza. Pentru cineva care nu vrea să fie văzut, țara bască e ascunzișul ideal. Țară de contrabandiști, de munteni aprigi! Sunt o rasă foarte ciudată de oameni; țin foarte mult unul la altul și nu s'ar trăda pentru nimic în lume. Cam în felul Scoției noastre!

Tăcu. Sally tăcea și ea. Se gândeau amândoi la Rex. Ochii fetei se umplură de lacrimi. Se ridică.

— La revedere Rupert! spuse și-i întinse mâna.

El tresări.

— Cum, vrei să mă părăsești, fără să-mi dai adresa?

Ea făcu semn că nu-i va spune adresa.

— Și ce-ai să faci acum? — o întrebă el.

— Nu știu, — răspunse.

Se despărțiră.

Sally știa însă foarte bine ce va face.

Două zile mai târziu, mașina ei alerga spre

CEAIUL DONEI INOCENCIA

Din fotoliul ei din hall-ul hotelului, senorita Pilar de Zubieta y Lopez privea mulțimea care se îngrămădea în jurul meselor. Era ora ceariului. La Saint-Sébastien sezonul era abea la început. Cea mai mare parte a vilelor aristocrației spaniole începuseră să-și deschidă porțile, căci se aștepta pentru săptămâna viitoare sosirea Curtii.

În dimineața duminicii aceleia fusese o mare serbare de binefăcătoare pentru ajutorarea răniților din Maroc. D-ra Pilar nu fusese la serbare.

— Uite, mamă — se adresă ea venerabilei doamne lângă care stătea, — uite pe don Inocencia!

Pe ușa turnantă a hotelului intra tocmai o tânără femeie extrem de frumoasă, sveltă și îmbrăcată cu o rafinată eleganță.

— E minunată! — urmă senorita Pilar. — Iată și pe tânărul englez. Probabil c'a fost la serbare cu el, de vreme ce tânărul Casa Sevilla nu-i cu ea. Dacă ași fi bărbat m'ași îndrăgosti de ea ca un nebun!

— Are o frumusețe cam superficială! — decretă acru bătrânul.

— Are cei mai frumoși ochi pe care i-am văzut, — continuă fata. — Și ce minunat surâde englezului! La început francezul a elat subțirel, apoi tânărul Casa Sevilla și acum englezul acesta minunat! Ce fericire să poți cuceri atâția oameni!

— O fată bine crescută nu trebuie să invidieze o asemenea persoană. Bărbații se lasă foarte ușor

înșelați. Lumea se schimbă pe zi ce trece. Cocotele se poartă ca femeile de lume, iar fetele de familie ca niște cocote. Am făcut mare greșală că te-am adus aici. Plecăm cât mai repede la Lourdes...

Fata făcu o strâmbătură:

— Mamă, mamă! Cu ce crezi că se dă de are o piele atât de albă?... Ia te uită cum...

Venerabila doamnă se sculă în grabă depe fotoliu:

— Hai! — strigă ea cu demnitate. — E timpul să plecăm.

Senorita Pilar se uită cu regret la masa Donci Inocencia.

— Ce după-amiază stupidă! — spunea tânăra femeie. — Serbările astea de binefacere sunt foarte plicticoase. Ce spui de dansatoare?

— Avea ochii prea mici. Adevărata frumusețe latină constă în ochi.

Și tânărul privi mai cu luare aminte ochii donei Inocencia.

— În ochi ca ai dumitale, — adăogă.

Ea surâse cochetă, uitându-se într-o oglindă depe peretele din fața lor.

— Ochii mei sunt tot ce am mai de preț.

Iși luă ochii din oglindă și se uită la el. Lumina lor neagră se acorda de minune cu paloarea feței ei, incomparabila pa'oare spaniolă, mai dulce și mai mătăsoasă decât lumina lunii.

Vorbiseră în franțuzește. Il întrebă apoi în englezește:

— Un compliment d-le Garret? Și eu care te credeam așa de diferit de ceilalți!

Și spunând asta se uită la el cu un aer de reproș.

— Sunt cinci săptămâni decând locuim în acelaș hotel, — continuă ea. — Mă priveai ca un licean îndrăgostit, dar când ai avut ocazia să mă cunoști, știi, prin Casa Sevilla, ai refuzat. Vezi așa dar, *amigo mio*, că am excelente informații.

— Totuși eu am fost acela care ți-am adresat mai întâi cuvântul! — se scuza el oarecum.

— *Dios!* Cum exagerezi! Eram amândoi aici, pe terasă. Ți-am împrumutat un ziar pe care-l citisem și pe care, după nu știu cât timp l-ai citit și d-ta. Și atunci s'a întâmplat minunea cea mare! Ghiata a fost ruptă... Probabil că în țara dumitale inimile sunt cam înghețate dacău trebuit trei săptămâni de soare basc ca s'o desghete pe-a dumitale și ca...

Ea râse răutăcios:

— Plus căldura câtorva raze suplimentare.

El nu răspunse. Se uita la fața ei minunată, plină de viață.

— Am început să cred însă în progres, — continuă ea. — Mi-ai făcut un compliment.

— N'a fost un compliment. — răspunse el. — Un compliment e de cele mai multe ori o minciună amabilă. Și ca să laude cineva frumusețea dumitale, n'are nevoie de minciuni, *donna Inocencia*.

Degetele femeii se atinseră de ale lui:

— Știi că felul în care ai spus lucrurile acestea valorează mai mult ca zeci de madrigaluri?

— N'am făcut nici-odată madrigaluri!

— Și nu ți-a păsat nici-odată de femeile care doreau să te cunoască, nu-i așa?

El roși.

— Să nu mai glumim. Nu-mi convenea însă

să-l vad pe Casa Sevilla dându-și aere de protector...

— Puah! — exclamă ea cu dispreț. — Un om plin de vanitate ca toți compatrioții lui, de altfel. Crede că e de ajuns să sufle câteva cuvinte de dragoste la urechile unei femei și ea i-a și căzut la picioare. D-ta nu ești ca ei. În timp ce ei mă asasinau cu declarațiile lor prostești, d-ta...

Ea ezită.

— De două săptămâni decând vorbim nu mi-ai spus nici un cuvânt de dragoste.

El roși din nou.

— Asta i-ar face pe mulți bărbați să moară de răs.

— Nu sunt sigură. Poate că ești mai prevăzător decât alții!

— Explică-mi!

— Cine ți-a spus — urmă ea cu o solemnitate puțin cam seacă, — că cel mai bun mijloc de-a mă cuceri e indiferența?

(Schimbarea femeii îl surprinse, căci el nu-si dăduse seama că convorbirea lor nu mai avea de mult tonul glumet dela început.

— Nu mi-a venit nici-odată ideea asta — răspunse el simplu.

— Ai cunoscut multe femei, d-le Garrett?

În ochii donei Inocencia apăruse din nou veselie.

— Am prețuit întotdeauna calitatea cantității!

Ea izbucni în răs.

— Credeam că un om fără ocupație ca d-ta, care călătorește vesnic, nici nu ia seama la femeile pe care le întâlnește.

Se uită la ceas.

— *Dios!* strigă ea înspăimântată, luându-și mânușile și levantaiul. — E ora opt! Și trebuie să iau parte la un dineu.

— La ce dineu? — întreabă el. — La cel dat de ambasadorul Americii?

Ea făcu semn că nu.

— Un dineu la care nu mai ia parte decât o singură persoană, — făcu ea provocătoare.

El se făcu că nu observă tonul.

— Atunci nu te mai văd astăzi? — întreabă el calm.

— Probabil că nu. Dinămi la Cazino.

El îi întinse mâna.

— Atunci la revedere!

— La revedere, d-le Garrett! Sper că nu va trebui să-ți mai spun mult timp d-l Garrett.

— Spune-mi atunci Rex. Dece nu?

Ea îi repetă de mai multe ori numele.

— Prea aspru! — spuse. — N'ai nici un diminutiv?

— Nu. Toți îmi spun Rex.

— Eu nu voi face ca ceilalți. Am cunoscut mai de mult un tânăr care avea părul tot atât de frumos ondulat ca și al dumitale. Îi spuneam Riccy. Vreau să-ți spun Riccy. Ai ceva contra?

— Riccy e un nume minunat când îl pronunți dumneata.

Ea începu să râdă din nou.

— Am impresia că vrei să câștigi timpul pierdut! Te iert de cele trei săptămâni cheltuite în zadar.

— Acuzatul se predă tribunalului!

— Fii atunci la zece fără un sfert pe terasă; îmi vei oferi un cocktail înainte de dineu, și tribunalul te va ierta. Pe curând Riccy!

UNDE APARE DON LEANDRU

Ora pentru masa de seară se calculează la Saint-Sébastien între zece și miezul nopții.

La ora nouă și jumătate, când Garrett coborî, hall-ul hotelului era aproape gol. Pe terasă, un chelner așeza mesele și scaunele. Rex ceru două pahare din coktail-ul care-i plăcea donei Inocencia.

Se înseră. În jurul golfului începeau să se aprindă luminile. Din când în când se auzea murmurul romantic al unei ghitare.

Cu un pas nepăsător, Rex se îndreptă către balustradă și privi marea. Ochii lui erau peste măsură de triști.

Un pas ușor, un subtil parfum de violete de pădure, toșnirea mătăsoasă a unei rochii... dona Inocencia era lângă el,

— *Santissima!* — strigă ea. — Dar ce ai! Parc'ai înviat acum din morți!

Dar figura lui Rex deveni imediat normală, și tânăra femeie rămase nedumerită.

— Incepusem să cred c'ai uitat să mai vii, — spuse el. — Și te mai miră aerul meu nenorocit?

— Hai-hai! — făcu ea. — Am și eu momente mele de slăbiciune și de depresiune, când văd viața mea toată, trecut, prezent și viitor, întinzându-se în fața mea monotonă și întunecată...

Mâna ei arată largul mării.

— Intunecată ca marea!

Apoi își schimbă imediat tonul.

— Bah! Mă silești să deviu melancolică!
Și trebuie să fiu sclipitoare seara asta!

Se întoarse spre masă, luă un pahar și-l bău.

— Cum găsești rochia mea? — întrebă.

Își dădu de-oparte șalul de Manilla lăsând să i se vadă umerii strălucitori de albi și rochia de aur, semănată cu paiete albastre și verzi. Părul ei negru părea o mică tocă de satin strălucitor. În jurul gâtului avea un șirag de perle. Imbrăcămintea și pieptănătura îi dădeau un aer ciudat; aducea mai mult c'o divinitate asiatică.

— Somptuoasă! — spuse Rex.

— Atâta tot? — se alintă ea.

El dădu din umeri.

— Sunt dezolat, dar moda actuală nu mă prea entuziasmează. Nu-i nevoie de-atâtea gâteli pentru o frumusețe ca a dumitale.

— Gâteli? Biata mea rochie! Și eu care nu credeam impresionantă!

Ea îl privi cu coada ochiului.

— Gândești totdeauna ceea ce spui?

— Incerc!

Ea se apropie de el, jucându-se cu perlele.

— Mă interesezi, — spuse. — Un altul s'ar fi extaziat în fața rochiei mele. Dar d-ta ai dreptate; rochiile simple îmi vin mult mai bine. M'am împodobit însă așa fiindcă omul cu care mănânc în seara asta îi place să mă vadă în tot fastul meu.

Ochii femeii străluciră răutăcios:

— Te admir: nu ții să știi cine-i omul acela?

— Nu, — spuse Rex.

Ea nu păru ofensată, ci începu să râdă:

— Ah, de data asta te-am prins. Dacă ți-ași fi fost indiferentă m'ai fi întrebat cine-î.

Îi puse pe umăr o mână la care strălucea o brățară bătută în diamante:

— Spune-mi, Riccy, ai fost vre-odată îndrăgostit?

— Dece mă întrebi?

— Pentrucă... dar nici eu nu știu bine dece. Am impresia, de câte ori suntem împreună, că ai o mască pe față. Și totuși ești un om foarte sensibil.

Ea se plecă, și, cu o privire ascuțită, îi examină fața.

— Crezi că ai putea să te îndrăgostești de mine?

El păru că visează.

— În nici un caz în felul în care înțelegi d-ta dragostea. Dacă m'ași îndrăgosti vre-odată de d-ta, te-ași vrea numai pentru mine, n'ar mai putea fi între noi secrete.

Ea se ridică. În ochi îi trecu o umbră de neîncredere.

— Secrete? — repetă ea cu o mândrie cam ostilă. — Dece-mi spui asta?

— Se pare că în seara asta ai un secret față de mine, nu? — întreabă el ca s'o liniștească. — Te duci să mănânci cu un bărbat...

Ea îi luă capul între mâni, așa cum ar fi făcut cu un copil.

— Glumeam, Riccy. Crezi că mai există pentru mine un bărbat afară de tine?

— Am avut însă numeroși predecesori: Mathias, Casa Sevilla...

Ea îl lovi ușurel peste obraz:

— Nu însemnau nimic pentru mine; pot să împiedec pe cineva să nu mă iubească?

Privirea îi era plină de reproșuri. Ca și cum ar fi regretat, el vru s'o apuce de umeri.

— Bună-seara! — spuse chiar în momentul acela o voce metalică.

Cei doi tineri se separară imediat; în fața lor era un om mic de statură, bătrân, într-o lungă pelerină de seară. Iși scoase pălăria sa cu boruri largi și-i salută.

— Speram să te găsec în hall, Inocencia; — făcu el supărat.

Și începu să-i inspecteze din nou, cu privirea lui caustică.

Inocencia își strânse șalul în jurul umerilor.

— Era cald în hall! — explică ea. — D-l Garrett a avut gentilețea să-mi ofere un cocktail în timp ce te așteptam. Permite-mi însă să fac prezentările: d-l Garrett... don Leandro de Ortiz.

Rex începu să se simtă prost. Don Leandro se întoarse către Inocencia:

— E cam târziu. Plecăm, nu?

Inocencia întinse mâna lui Rex:

— Pe mâine! — spuse.

Don Leandro îl salută din nou cu surâsul lui înghețat.

Rex își petrecu seara în salonul de dans. Când intră în camera sa, găsi un bilet strecurat pe sub ușă. Citi:

„Tribunalul ordonă ca vinovatul să invite pe semnatară acestor rânduri să ia masa împreună la Saint-Jean-de-Luz, și ca ea să-l conducă acolo cu mașina. Întâlnire la ora zece”.

Biletul era semnat cu un I teribil, ferm, imperios, provocator.

CASA DEPE FALEZA

Până la convorbirea pe care-au avut-o duminică pe terasă, raporturile dintre Rex și dona Inocencia fuseseră foarte reci și convenționale. De asta îi reproșase femeia încetineala cu care-i făcea curte.

Rex Garrett întrebuinta multă prudență în afacerea cam întunecată pe care se angajase s'o ducă la bun sfârșit. Ajunsese la Saint-Sébastien 24 de ore după executarea lui Pedro Gomez și nu pierduse nici o ocazie de-a nu se găsi vesnic în calea donei Inocencia, nu pentru a prinde prilejul de-a-i fi prezentat, așa cum credea ea, ci pentru a-i observa felul de viață, obiceiurile și prietenii; într'un cuvânt, pentru a o studia.

Rex Garrett nu ajunsese însă la nici un rezultat satisfăcător. Nu descoperise nimic extraordinar în existența donei Inocencia, afară doar de faptul că locuia absolut singură la hotel, fără să fie însoțită nici măcar de o cameristă. Trăia exact ca o femeie de lume, pe o plajă la modă: se scălda în mare, făcea lungi plimbări cu automobilul, dansa și flirta foarte mult. Părea că nu are nici părinți, nici prieteni.

Don Leandro era prima apariție excentrică pe care o descoperise Rex în existența donei Inocencia. Părea că această femeie cunoaște toată lumea și că toată lumea o simpatizează. Dela Biarritz până la Saint-Jean-de-Luz, dona Inocencia nu întâlnea decât surâsuri.

Culesese, în primele trei săptămâni toate relațiile cu puțință asupra tinerei femei; dar re-

colta îi fusese săracă, cu toate străduințele depuse. Nu reuși să afle nimic despre tatăl ei; iar mama, dona Christina, murise cu doi ani mai înainte. Până la moartea mamei ei, dona Inocencia își petrecea verile în tovărășia ei la Biarritz, iar iernile la Paris sau Madrid. Dela moartea mamei sale dona Inocencia petrecea și iernile la Saint-Sébastien; între timp făcuse dese călătorii, printre care una, cu o iarnă mai înainte, în Marocul francez.

Asta era tot ce putuse afla despre frumoasa dona Inocencia. Observând-o zi de zi, Rex înțelese că singurul mijloc de-a-i câștiga încrederea era acela de-a-i face curte. Amintirea tinerii sale soții îl împiedecase mult timp să ia o asemenea hotărâre. Dar lucrurile erau de neînlăturat.

Felul lui retras de-a fi, figura lui deosebită și singurătatea în care părea că se complăce, făcuse chiar dela început o puternică impresie asupra donei Inocencia, curtată în mod oficial de doi tineri: Mathias și Casa Sevilla.

Între timp Mathias fusese chemat la Paris, așa că rivalul său începu să se simtă liniștit. Rex intră atunci în joc, cu mult tact și cu multă discreție, ceea ce intrigă peste măsură pe răsfățata femeie, obișnuită cu omagii unanime. Așa că dona Inocencia fu obligată să facă primul pas, rugându-l s'o însoțească la serbarea de binefacere din duminică aceea. Casa Sevilla era plecat la Madrid.

Rex Garrett se puse imediat la ordinele ei; căci dacă dona Inocencia părea că se interesează de el, nici el nu putuse rămâne insensibil la farmecele ei. Căci pe lângă frumusețea ei fasci-

năntă, dona Inocencia avea și puterea aceea magnetică de-a atrage oamenii, darul natural care făcea să fie iubită de toți bărbații.

Rex se lupta din răputeri să reziste, de teamă poate că nu va mai putea duce la bun sfârșit angajamentul pe care și-l luase față de fostul lui prieten din Legiunea Străină.

Ori de câte ori căuta să descopere ceva din sufletul ei, tot de atâtea ori cădea ca un fel de bară de metrecut între ei. Și tocmai în momentul când spera să afle mai multe, tocmai atunci venise acel don Leandro. Isi dădea bine seama că dona Inocencia nu era nimic din ceea ce voia să pară.

La ora zece, așa după cum fusese anunțat în bilet, coborî în hall, unde o găsi pe dona Inocencia așteptându-l. Era mai atrăgătoare ca nici odată, îmbrăcată într-un costum de sport verzu, cu o pălărie garnisită cu blană. Fața însă avea ceva aspru, vocea li era gravă. Vorbi cu Rex fără cochetăria ei obișnuită și faptul acesta îl miră peste măsură.

— Ai să mă scuzi, nu-i așa, dacă am să te părăsesc o jumătate de oră înainte de masă? Am de făcut o scurtă vizită la Saint-Jean-de-Luz; te las la Pergola și-apoi mă întorc și te iau.

Și continuă fără să-i dea răgaz să răspundă:

— A propoz, ai pașaportul cu d-ta? Cred c'ai să ai nevoie de el la frontiera franceză. Bine. Dacă ești gata, plecăm imediat.

Automobilul ei galben aștepta în fața porții hotelului. Ziua se anunța minunată. Dona Inocencia se sui la volan și porni ca o săgeată.

— Sunt vre-o 20 de mile până la Saint-Jean-

de-Luz; dacă găsim șoseaua liberă, suntem acolo în 40 de minute...

— Dacă nu vom avea dificultăți la frontieră, — adăogă Rex. — Când am trecut ultima dată, mi-a trebuit o jumătate de oră să scap de toate formalitățile.

— Eu am prietenul peste tot, — declară cu oarecare mândrie fata.

— Oricum, mașina merge ca un ceasornic.

Urma apoi un răstimp de tăcere.

Dona Inocencia nu se lăudase când spusese că are prieteni și de o parte și de alta a frontierei. La vama spaniolă, ofițerul îi sărută galant mâna și aruncă o privire mai mult de formă pașaportu'ui lui Rex. "Colegul său francez nu se arată mai puțin amabil.

— Frumos timp pentru plimbare, Dona Inocencia! — spuse el. — Vă întoarceți înainte de miezul nopții, sau doriți un permis special?

Inocencia mulțumi, dar n'avea nevoie de permis, căci se va întoarce mai înainte de miezul nopții. Dar, lucru ciudat, automobilul refuză să mai pornească.

Femeia se întoarce către Rex.

— Mecanicii lăstia basci! — murmură ea.

Sări sprintenă jos. Rex o urmă.

— Instrumentele sunt sub podea, nu? — întreabă el, grăbindu-se să ridice covorul.

Inocencia îl apucă de braț cu violență, încât el rămase nedumerit.

— Nu mai căuta! — strigă ea. — Este o manivelă în mașină.

Căută manivela și ridică capota mașinii.

— Am găsit! — strigă ea.

După câteva momente, motorul se puse în

mișcare; dar dona Inocencia se lovî la mână cu manivela. Rex o legă cu o batistă. de-a lui, iar ofițerul propuse s'aducă un medic. Ea se opuse.

— În tot cazul, — spuse Rex, — mă vei lăsa pe mine să conduc.

Ea se și așezase la volan.

— Nu, — spuse ea. — Voiu conduce tot eu.

Puse motorul în mișcare, dar scoase imediat un mic strigăt de durere.

— Ai dreptate. Condu d-ta!

Ii cedă locul. Femeia părea preocupată. Păstră câțva timp tăcere.

— Nu-i așa că nu te vei supăra dacă te rog să mă aștepti puțin înainte de masă?

— Sigur că nu — răspunse Rex. Unde locuiesc prietenii dumitale dela Saint-Jean-de-Luz? La hotel sau într'o vilă?

Deși supraveghea cu atenție șoseaua din ce în ce mai aglomerată, Rex observă că dona Inocencia ezită să-i răspundă.

— Casa unde vreau să mă duc nu e propriu zis la Saint-Jean-de-Luz, ci pe faleza Socoa, puțin mai departe de fort, pe drumul care duce la Hendaye. O veche stuinică a familiei mele, are acolo o mică pensiune... așa că mă cam îndoiesc că va face vre-odată avere biata mea Caterina! Trece pe acolo întotdeauna când mă duc la Saint-Jean-de-Luz. Usotegia... ăsta e numele casei; ceeace vrea să însemne în limba bască „Casa porumbelului”... Usotegia e o casă foarte primitivă. Drumul până acolo e extrem de prost. Totuși, destul de pasabil pe un timp frumos ca ăsta.

— Fii fără grijă.

Rex era convins că dona Inocencia nu-i

spune adevărul. Punctualitatea cu care răspunsesse la întâlnire, aerul ei preocupat, grija de-a nu întârzia prea mult la frontieră, totul făcea să se creadă că mergea la o întâlnire importantă, nu la o vizită banală. Și la întâlnirea aceasta avea tot interesul să fie singură; dar faptul că se rănise, o obliga să-l ia și pe Rex la Usotegia.

Mașina mergea cu o iuțeală vertiginoasă. Briza oceanului le mângâia în mod plăcut fața. Inocencia îl apucă pe tovarășul său de braț:

— Ia-o la dreapta, — spuse.

Mașina apucă, pe-un drumeag întortochiat, care urca pe marginea unei prăpăstii. Ajunseră înfărsit pe creștetul falezei, pe un platou imens, fără nici un pic de vegetație. Totul era extrem de dezolant. La dreapta lor, printr-o ridicăturile negre ale unor coline, se zărea fortul Vaiban, care părea să țâșnească din însăși stânca pe care era clădit, stâncă albă, care se ridica dreaptă și amenințătoare din mare. La stânga, departe, abia se zărea o parte din coasta spaniolă, estompându-se la orizont. Iar în fața lor, până la linia unde se unea cu cerul, nu se vedea decât suprafața mobilă a oceanului.

Domnea o liniște impresionantă; când și când ajungeau până la ei șgomotul vre-unui motor, sau vaerul vântului care se pînba în voie pe platoul gol. De jos, dela picioarele stâncilor, oceanul își urca până la ei plânsetul lui monoton, resemnăt par'că. Nici case nici arbori, pe toată întinderea platoului. Numai liniile tramwaiului, drepte și sărace, care adăugau o notă în plus de melancolie dezolării peisagiului.

Drumul mergea în zig-zag și Rex depuse toată

știința lui de automobilist pentru a se descurca. Drumul se termină apoi brusc în fața unui zid stâncos, lângă poarta de lemn a unei clădiri masive.

— Am ajuns! — făcu dona Inocencia.

Rex opri.

— Așteaptă-mă aici, — spuse iarăși femeia, sărind jos. — Mă duc să văd dacă e cineva acasă.

Inocencia se apropie de poartă și țese de un cordon. Se deschise un fel de ghișeu tăiat în poartă, femeia intră, ghișeul se închise la loc și Rex rămase singur.

Coborî din mașină și aprinse o țigară. Atenția îi fu imediat atrasă de sgomotul unui motor electric. Dinspre Saint-Jean-de-Luz, venea un tramvai, singurul punct viu în singurătatea aceea înfricoșătoare. Lui Rex îi făcu mare plăcere apariția aceea metalică, pe care o detestase de atâtea ori. Dar tramvaiul trecu repede, sgomotul se pierdu și liniștea-l învălui din nou.

Rex începu să studieze poarta.

— Ciudată idee! — își spuse. — Să construști în înălțimea asta o pensiune! Nu mă miră că nu vine nimeni și că fosta servitoare a Inocenciei nu va face nici-odată avere.

Se auzi apoi un sgomot dincolo de porți, ca și cum cineva ar fi luat o bară de fier, cele două porți se deschiseră și figura neîncrezătoare a unui basc apărură. Era îmbrăcat ca un țaran, cu o beretă albastră pe cap, cu o cămașă albă, fără guler. Purta niște espadrițe de culoare închisă.

— Văriți mașina înăuntru! — spuse el lui Rex.

80 Rex intră. În fundul unei grădini umbrite de

rugi enorme de viță văzu o căsuță bască, învechită de ani și cam dărăpănată. De-asupra ușii era o grindă solidă. Ferestrele dăa etajul al doilea aveau într'un fel de balcon vopsit în verde.

De-asupra grinzii era o piatră albă pe care era sculptată o pașă cu ceva în cioc. Rex admise, nu fără greutate, că pasărea trebuia să fi fost un porumbel. Sub porumbel putu citi și o dată: 1710.

În fața lui era deschisă o nouă poartă; această a doua poartă se deschidea într'un zid care se întindea de jur împrejur; în formă de patrulater; a patra latură era formată de zidul casei.

— Mergeți înainte! — îl îndemnă bascul.

Rex ascută. Imediat ce trecu și această a doua poartă, se găsi într-o curte interioară, cu pământul bine batătorit; la extremitatea opusă se ridica un zid impunător, cu alte două arpi de-o parte și de alta.

Rex recunoscu imediat un străvechiu fronton, ornament indispensabil în țara peotei. Dar clădirea era ruinată, iar terenul care servise odinioară pentru disputele peotei, era acoperit cu iarbă deasă și cu fel de fel de lacrimi fără trebuință.

Bascul mergea alături de el în liniște. Espădrișii lui păreau că nici nu ating pământul. Făcu semn lui Rex să oprească în mijlocul curții.

Motorul tăcu și Rex simți din nou cum îl învăluie liniștea aceea funebă. Când coborî avu surpriza să vadă lângă el un al doilea individ, un spaniol de data asta; avea o față osoasă și

foarte puțin binevoitoare; avea mânecile cămășii suflecate și era încălțat, ca și celălalt cu espadrile.

Se uită la Rex cu o privire ostilă. Apoi bascul, înaintând către Rex îi spuse:

— Urmați-mă!...

Se întoarseră din nou în grădină. Imediat după asta poarta se închise în urma lor. Bascul deschise ușa casei, care era enormă și bătută în cuie extrem de mari.

În fața casei Rex văzu o mulțime de scaune și de mese, prost întreținute, așezate alandala sub bolțile de viță.

— Pot aștepta foarte bine și aici, — spuse Rex. — E foarte plăcut să stai la umbra viței de vie.

— D-na mi-a ordonat să vă spun să așteptați înăuntru, — răspunse aspru bascul.

Și-i făcu loc lui Rex să intre. Ușa se închise din nou, cu sgomot și Rex rămase singur.

Se uită împrejur. Intrase într-o cameră largă, dreptunghiulară cu plafonul susținut de bărne gigantice. De-alungul pereților se întindeau bănci de stejar, roase de vreme, un dulap cu veselă, un cuțar uriaș, și o pendulă imensă într'un colț. Tot mobilierul acesta străvechiu îi era foarte familiar lui Rex, căci într-o cameră de acestea își petrecuse el copilăria. Pentru prima oară de treizeci de ani, pătrundea din nou într-o casă bască și se revedea copil, cu picioarele goale, în fața sobei de pe valea Nivei.

După obiceiul locului, bucătăria era cea mai importantă piesă a locuinței și după toate probabilitățile, camera în care fusese introdus era bucătăria casei. În sobă focul era pe sfârșite;

pe masă erau așezate două tacâmuri. Pe un scaun era aruncat un jurnal, iar pe o mesuță mai mică erau așezate câteva sticle cu vin.

În dreapta și în stânga lui era câte o ușă, amândouă întredeschise. Rex se uită înăuntru și văzu două paturi acoperite cu niște cuverturi de-o culoare cam dubioasă. Probabil că acolo dormeau cei doi oameni pe care-i văzuse Rex în curte. Și probabil că și cele două tacâmuri erau tot pentru ei așezate.

În colțul cel mai retras al bucătăriei era o scară frumos sculptată care ducea spre etajele de sus. Rex făcu câțiva pași și ascultă. Domnea peste tot o liniște de mormânt. Nu erau prea multe treburi de făcut în această ciudată pensiune de familie.

Începu să se întrebe unde era Inocencia. Trecuse mai mult de o jumătate de oră decând îl părăsise. Grozav ar mai fi vrut să se urce la etaj, să examineze ce fel de pensiune era asta unde nu trăia decât un basc bătrân și un spaniol suspect. Dar avea el timpul necesar pentru asta? Dacă Inocencia se întorcea între timp? Vru să iasă din cameră și să se ducă s'o aștepte în grădină. Dar ușa n'avea clanță interioară. O împinse, dar ea rezistă.

Rex era prizonier.

MISTERUL FRONTONULUI

Nu mai era nici o îndoială: cei de afară închiseseră ușa așa fel încât el să nu poată părăsi camera. Încercă un ciudat sentiment de satisfacție. Instârșit, după iritanța inactivitate a săptămânilor trecute, venise un prim fapt pozitiv.

Situația era clară; la început Inocencia avusesese intenția să vie singură la Usotegia, dar o întâmplare neprevăzută o obligase să-i aducă și pe Rex cu ea.

Dece-l încuiase atunci în cameră? Rex putea să viziteze casa din pod până'n pivnița. Asta însemna că nu în casă era lucrul pe care nu trebuia să-l vadă Rex, ci afară. De asta nu i se îngăduise să stea în grădina.

Lângă dulapul cu vase, Rex observase o ușă care dădea spre extremitatea din fund a casei. Rex nu se miră deloc când constată că era încuiată. Se uită prin gaura cheii și fu foarte fericit când zări o bună bucată de cer albastru. Bucătăria dădea deci, așa cum bănuise de altfel, direct afară. Ușa dădea probabil într-un fel de terasă.

Pentru moment Rex n'avea nici o intenție să fugă. Nu dorea decât să aște unde se gasea. Inspectă apoi cele trei ferestre ale bucătăriei; două dintre ele, cu mari drugi de fier, se deschidea în fațada casei. A treia, mult mai sus decât celelalte, lunguiață, se deschidea în perețele din dreapta.

Rex deschise una dintre ferestrele mari. Nu văzu în grădină pe nimeni. Se auzeau numai

niște sgomote ciudate, ca și cum cineva ar fi descărcat niște pachete grele.

Brusc, Rex își aminti de terenul din fața frontonului, bine bătut. Își lipi urechea de fereastră din dreapta.

Da, era acum sigur că cineva târa pe pământ niște pachete grele. Incepu să se întrebe ce avea Inocencia de ascuns, dacă-l închisese înăuntru ca pe-un hoț? De ce nu l-a lăsat pe el cu mașina la Saint-Jean-de-Luz și n'a venit ea singură la Usotegia într'un taxi?

În cazul acesta era o carecare legătură între mașina ei și teribilul secret. Poate că tot din cauza asta îl silită să ducă mașina în curtea unde se juca altădată pelota, în loc s'o lase în grădină, unde era destul loc; și tot de asta se închisese așa de repede poarta frontonului în urma lui!

Mereu cu urechea lipită de perete, lui Rex i se păru că aude niște șoapte. Ce putea face să lumineze puțin misterul? Să caute o fereastră care să dea spre fronton? Să se urce la etaj? Dar la care? În fe'ul acesta ar fi trebuit să riște și interesul lui era să nu trezească nici cea mai mică bănuială. Totuși...

Imediat ce-i fulgeră prin minte ideea, luă un scaunel, îl puse pe cușorul de zestre care era așezat lângă peretele din dreapta și se sui și el sus. Putu în fe'ul acesta să ajungă la micuța fereastră, care, după cum prevăzuse Rex, avea vederea spre fronton.

Nu îndrăzni s'o deschidă ci șterse numai cu batista minusculele ochiuri pline de praf. Putu să vadă în fe'ul acesta automobilul albastru al doinei Inocencia și pe cei doi oameni, pe bosc

și pe spaniol, cu capul vârît în mașină. Pernele mașinii și covorul zăceau alături, pe pământ.

Rex rămase peste măsură de mirat. Frumoasă descoperire! Cei doi oameni reparau mașina, asta era tot. Și era gata să sară jos când o zări pe dona Inocencia. În acelaș moment, spaniolul ieși din mașină, trăgând după el o lungă cutie plată. De cealaltă parte, bascul scosese una la fel. Cei doi oameni își vârâră din nou capul în mașină, de unde scoaseră alte cutii, absolut identice.

Contrabandă!

Un fior îi străbătu șira spinării. Revăzu, fulgerător, scena petrecută la frontieră. Și abea acum înțelese de ce Inocencia intervenise așa de repede și-l împiedicase să ridice covorul. Mașina avea un fund dublu, unde frumoasa dona Inocencia își transporta marfa de contrabandă. Femeia asta avea într'adevăr niște nervi de fier.

O văzu făcând un semn și cei doi oameni duseră cutiile spre zidul din fund; Rex nu-i mai putu văzu. Cutiile erau din lemn alb, încheiate cu grijă, la fel cu acelea în care se transportă tablourile. Probabil că nu erau prea grele, căci cei doi oameni le ridicau cu ușurință.

În momentul acela apăru și Don Leandro. Începu să vorbească foarte animat cu dona Inocencia, dar Rex nu putu auzi nimic. Părea însă că bătrânul e nemulțumit, dar femeia îi răspundea cu o încetineală enervantă. Bătrânul gesticula din abundență, după obiceiul spaniolilor și arăta mereu spre casă. Rex avu neplăcuta impresie că vorbesc despre el.

Rex se îndepărtă de fereastră pentru un mo-

ment. Când se apropie din nou, văzu că dona Inocencia dispăruse și că don Leandro se îndrepta cu pași elastici, ca de tango, către zidul din fund, și trecu prin poarta verde.

Infricoșat, Rex se dădu repede jos de la ferastră, puse scăunelul la locul lui și abea avu timpul să pună mâna pe ziarul care era aruncat pe un scaun. În prag apărură o bătrână, iar în spatele ei venea dona Inocencia.

— Ei, Riccy, cred că-ți închipuiai că n'ai să mă mai vezi, — spuse veselă dona Inocencia. — Dar am atâtea de vorbit când mă întâlnesc cu bătrâna mea Caterina! Mi-a frictionat mâna cu o doctorie bască și mi-e mai bine. Dar nici n'o cunoști măcar pe fosta mea doică. Dragă Caterina, îți prezint pe prietenul meu Rex Garrett...

Bătrâna abea reuși să lege câteva cuvinte, dar surâse din plin.

— Îți urează bun venit în limba ei, — traduse Inocencia.

Apoi, spre bătrână:

— Ce te-a apucat Caterina? Vorbește franțuzește! D-l știe foarte bine franțuzește.

Caterina îl examinează pe Rex cu ochii ei mici de șopârlă:

— Cum, d-l nu-i basc? — întreabă ea.

— Nu știu pe-i cu tine în dimineața asta! — exclamă supărată Inocencia. — Din moment ce-l englez, cum ar putea fi basc?

— Cu o figură ca a d-lui putea fi foarte bine și basc. Și Jean e de părerea asta.

Și bătrâna arată spre compatriotul său care apăruse în cadrul ușii.

— E drept, — spuse Inocencia uitându-se cu atenție la fața lui Rex. — Ai ceva de basc în

figură, Rex, dar până acum nu mi-am dat seama. Nu cumva ai vre-un strămoș basc?

Rex începu să râdă.

— Nici unul pe care să-l știu. Ti-ași putea răspunde însă că și pe aici sunt foarte mulți basci care au figură de englezi. Cred că n'ai uitat că armata lui Wellington a petrecut o iarnă pe aici?

Bătrâna surâse înveselită.

— Da, da, — murmură ea. — Iernile sunt foarte lungi pe aici și diavolii accia de englezi știau cum să le umple!

Și surâse din nou, arătându-și gingiile văduvite.

— Dacă începi să desgropi morții, Caterina, slabă speranță să mai mâncăm astăzi! — declară Inocencia. — Vino, Riccy, mor de foame! La revedere, Caterina!

Dona Inocencia își trecu o mână sub brațul lui Rex și-l trase afară. Poarta frontonului era deschisă. Rex o examina de mai multe secunde și se întreba pe unde putuse trece don Leandro, căci, fără îndoială bătrânul rămăsese în curtea interioară. Ajungând însă în curte, Rex o găsi goală, așa cum o văzuse la venire. Dacă bătrânul ar fi trecut prin grădină, Rex l-ar fi zărit.

Automobilul galben era în locul în care-l lăsase Rex, cu pernele și covorul puse la loc; toate vechiturile de sub fronton erau la locul lor, nemișcate. Nici urmă de cutii sau de Don Leandro.

Rex se uită repede în jurul lui în momentul în care dona Inocencia se așeză lângă el. Curtea nu avea altă ieșire vizibilă decât poarta cea

verde. Ferestruica dela care privise Rex era singura spărtură în zidul masiv al casei. Iar zidul frontonului, ca și zidul din jur de altfel, era mult prea neted pentru a putea fi escaladat.

Și totuși, don Leandro trebuise să se fi strecurat pe undeva. Ca și cutiile de altfel. E-a ca și cum le-ar fi înghițit pământul!

Inocencia se așezase comod pe locul de lângă vo'an. Înainte de-a se sui lângă ea, Rex se plecă să puie manivela pe podeaua mașinii și observă că pantofii femeii erau plini de nisip și de apă; de catarama unuia dintre ei mai rămăsese agățată o plantă marină.

XIV.

RAS DE FEMEIE

Saint-Jean-de-Luz e o miniatură, ceva în felul imaginilor văzute într'o oglindă convexă, așa cum le plăceau să picteze vechilor maești olandezi. Toate lucrurile erau reduse la scară.

Nimic mare, nimic serios la Saint-Jean-de-Luz. În jurul unui cazinou în miniatură sunt câteva hoteluri în miniatură și un promontoriu în miniatură; câteva străzi de-așemenea în miniatură se întrec aici și colo în jurul bisericii. Și în timp ce se plimba pe plajă, Sally se gândea că toate lucrurile fuseseră construite cu multă grijă la Saint-Jean-de-Luz; și dacă Rex era într'adevăr aici era imposibil să nu-l întâlnească într-una din zile.

Trecuse mai bine de o săptămână decând se întâlnise cu Rupert Forsdyke și se împlîniseră

opt zile decând lucra. lângă Casino, într'un magazin de galanterie feminină. Obținuse un concediu dela Olga și tot prin vechea ei prietenă, reușise să se angajeze în micul magazin de pe malul mării.

La început avusese intenția să se ducă la Saint-Sébastien, dar cum celebra plajă e în Spania i-ar fi trebuit un pașaport și-ar fi pierdut timp până să și-l scoată. Se mulțumise atunci cu colțisorul acesta franceez și se hotărî să aștepte cu răbdare.

Își păstrase intactă mia de dolari așa că, în privința banilor, nu ducea nici o grijă. Magazinul în care lucra se numea Valia. Ajunsese la Saint-Jean-de-Luz miercuri seara, și-si începuse lucrul chiar a doua zi dimineata. Era angajată ca premieră; dar își dădu imediat seama că funcția de premieră la d-na Valia consta în a supraveghea micul magazin toată după amiaza, în timp ce patroana juca ruleta la Cazino.

Magazinul se închidea la ora două. Sally se ducea să mănânce la hotelul unde-si avea și camera, după care făcea o lungă plimbare pe plaja aproape goală. Singurătatea însă o enerva peste măsură; avea nevoie mai puțin ca oricând să fie singură. Gândurile o chinuiau fără milă și suferea grozav, că n'avea cu cine schimba nici un cuvânt măcar.

La hotelul unde locuia era un Francez și un sud-american foarte drăguț care-i făcea o curte asiduă, dar Sally vera foarte puțin dispusă să accepte omagiile lor. Yvonne, o lucrătoare dela Valia îi reproșa că se poartă așa de rece cu admiratorii ei, mai ales că străinul era un argentinian extrem de bogat.

Dar Sally rămânea neschimbată. Rătăcea mai departe pe plaja pustie, singură, numai cu gândurile ei chinuitoare. Se opri câtva timp în fața mării și rămase nemișcată. Venise aici să-l caute pe Rex; și, presupunând că-l va găsi, ce va face? Ce-i va spune?

Se uită la ceas. Trebuia să se ducă la magazin. Se întoarse înapoi, încet, ca un om bolnav. Terasa pergolei era foarte animată; în fața meselor împodobite cu flori, stăteau și râdeau o mulțime de oameni veseli și fără griji.

La una din mese era un bărbat și o femeie. Bărbatul era cu spatele spre ea, dar pe femeie o vedea foarte bine; era extrem de frumoasă, trebuia s'o recunoască. Bărbatul se plecă spre ea într'un anumit fel și Sally simți cum i se strânge inima. Isi aminti ziua în care mâncase pentru prima dată cu Rex, tot așa, la o masă mică, pe o terasă în fața mării. Ehe, ce frumoase fuseseră zilele acelea dela Cannes!

Văzut așa din spate, bărbatul semăna foarte bine cu Rex. Și cât păreau de fericiți cei doi necunoscuți! Râsul femeii răsună de-odată, cristalin, până la ea. Bărbatul se întoarse și făcu semn unui chelner. Sally îi văzu fața...

Vocea Yvonnei o readuse la realitate:

— Ei, ce-i! — făcea colega ei, râzând din toată inima. — Ce te uiti așa? L-ai văzut pe Ramon Novarro?

Sally făcu un efort desperat să se domine; reuși să râdă și ea și să răspundă:

— Nu, nu, fii serioasă. Mă uitam doar la o femeie frumoasă și mă întrebam cine poate fi. O vezi? Aceea în costum de sport verzui!

— Frumoasă? — făcu Yvonne. — Minunată,

fetițe! Ce corp, ce gust! Nu știi? E dona Inocencia, una dintre cele mai bune cliente ale noastre, care nu se dă în lături să cheltuiască câteva hârtii de o mie pe zi pentru cine știe ce capriciu. Stă la Saint-Sébastien; dar imediat ce începe sezonul, vine foarte des și pe aici. O văd pentru prima dată anul ăsta. Sunt sigură că are să ne facă o vizită după amiază.

— Și... și bărbatul care-i cu ea? — întreabă Sally cu glasul alterat.

— Nu-l cunosc. Dona Inocencia are întotdeauna un bărbat după ea! Știe cum să trăiască! Și cu frumusețea ei, are dreptate. Nu ești tânăr de două ori, știi doar. Ehe, dac'ași fi măcar pe sfert de frumoasă!

Yvonne oftă din adânc.

— Să mergem, c'am întârziat...

Sally rămăsese ca tîntuită. Deci, tot o poveste cu o femeie era! Se îndepărtă cu inima plină de amărăciune; în urechile ei continuă să răsună râsul argintiu al Spaniolzi.

Sally se gândise și la această posibilitate. Dar se gândea că poate Rex o regretă. Își închipuia că Rex are o legătură mai veche pe care n'are curajul s'o rupă, că făcea totul fără voia lui, forțat aproape. Nu și-l imaginasese nici-odată așa de ga'ant, așa de curtenitor și de mulțumit cum îl văzuse acum! Și nici nu-și închipuia că rivala ei putea fi o femeie așa de minunată ca spaniola aceea. Și-apoi era vorba de-o legătură mai veche, sau de-o aventură proaspătă? Și ce căta poliția în toată afacerea ăsta? În mintea ei reveni numaimădecât figura inspectorului Barbier, cu mustățile lui blonde și cu ochii lui cenuși, pătrunzători.

Brusc, se simți cuprinsă de-o mare dorință de răzbunare contra femeii aceleia. Dacă Dona Inocencia va veni la Valia întovărită de Rex, lucrul va fi foarte greu. Se întrebă cine putea să fie, cu ce se ocupa această dona Inocencia? Și nu hotărîrea s-o cunoască mai bine.

Destinul însă hotărîse și el ceva.

XV.

CREPUSCULUL LA USOTEGIA

Sally lipsi de-a magazin o mare parte a după-amiezii; avea treabă la bancă, unde se dusesse să aranjeze niște afaceri de-ale d-nei Valia, apoi la gară pentru a lua niște colete. La rîntoarcere avu impresia că magazinul fusese prădat. În vitrină nu mai rămăsese aproape nimic. Vânzătoarele erau foarte ocupate cu împachetatul batigurilor, a batistelor, cămășilor, tricourilor și a altor fleacuri.

În odaia din dosul magazinului, Yvonne lucra de zor.

— D-na a ieșit? — întrebă Sally, scoțându-și pălăria.

— Da, — răspunse Yvonne. — Azi am avut o zi foarte bună, cred c'ai observat...

— Da?

— Nu m'am înșelat deloc când ți-am spus că ne va vizita dona Inocencia.

Sally, care-și așeza părul în fața oglinzii, se opri repede.

— A cumpărat costumul verde-jad, tricoul cel

galben dela Chanel, trei baticuri, o duzină de batiste de dantelă și alte mărunțișuri.

Sally se gândea dacă s'o întrebe sau nu pe Yvonne dacă fusese și Rex la magazin.

— Am o mulțime de lucru — reluă Yvonne. — Trebuie să-i termin costumul pentru mâine după amiază, când va veni să-l ia chiar ea. Și mai am pentru mâine de terminat două comenzi. Păcat că n'ai fost aici s'o vezi când încerca rochiile. Are o piele ca de catifea. E minunată!

Sally se mișca fără rost de colo-co'lo.

— Prietenul ei... a venit și el? — întreabă ea hufârșit.

Yvonne ridică iarăși capul depe lucru.

— Prietenul ei? Bărbatul acela cu care era la Cazino? Era un individ în mașină, el trebuie să fi fost. Frumos bărbat, nimic de zis. Trebuie să fie ultima cucerire a donei Inocencia, fiindcă nu l-am mai văzut până acum.

În prag apărură o altă vânzătoare.

— Știu cine-i, — proclamă ea. — E un englez. Am auzit-o pe dona Inocencia povestindu-i d-nei. Are o figură foarte ciudată, mai mult tristă. Dacăți fi văzut cum îi zâmbea donei Inocencia când ea s'a suit în mașină! Probabil că-i amantul ei. L-a dresat tot așa de bine ca și pe ceilalți.

— Madeleine! — țipă Yvonne. — Vorbesti toată ziua și când se va întoarce d-na are să găsească magazinul murdar ca o poartă.

Madeleine se retrase cu un aer nenorocit.

— E nemaipomenită puștanca asta. Nu-i scapă nimic! — încheie admirativ Yvonne.

Sally însă n'o mai asculta. Deci Rex era la Saint-Sébastien cu femeia aceasta care-l numea

„Englezul meu cel sălbatec”. Se simți cuprinsă de mânie. Își spuse că dacă ar fi fost în magazin în după amiaza aceea, ar fi condus-o pe dona Inocencia până la mașină, să vadă ce mutră ar fi făcut Rex. Și se jură că a doua zi va face tot posibilul să nu mai lipsească din magazin. Dorea să studieze cât mai bine pe frumoasa străină.

Dar din nenorocire, dona Inocencia nu mai veni a doua zi la magazin. Telefonă spre seară că nu mai putea veni; trebuia să ia masa la Usotegia... D-na cunoștea foarte bine Usotegia, casa bătrânei Cateina?... dacă i-ar putea trimite costumul acolo, i-ar rămâne foarte obligată...

D-na Valia o însărcină pe Yvonne să ducă costumul la adresa indicată, imediat ce-l va termina.

Sally observă că Yvonne nu era prea încântată de însărcinarea dată; dar cum d-na era cam nervoasă, n'avu curajul să protesteze. Apoi d-na plecă la Cazinou.

Imediat după ce stăpâna plecă, fata izbucni în lacrimi. Avea tocmai în seara aceea o întâlnire cu noul ei drăguț, cu Bertrand, proprietarul unei mașini cu care-i promisese că o va duce la Biarritz, la Barul Basc.

Sally îi spuse că va duce ea costumul. Poate că-l va întâlni și pe Rex, cine știe? Era însă sigură că Rex nu va fi acolo, așa că ea își va putea studia în liniște rivala, femeia aceasta care-i luase soțul.

Costumul fu gata abea la orele șapte. Din cauza unui cauciuc desumflat, Sally trebui să-și amâne plecarea cu încă o oră.

Când părăsi garajul, soarele apunea. Aerul era

de-o transparență impresionantă. Își lăsă mașina lângă ultima casă de pe șosea, își luă pachetul sub braț și începu să urce faleză.

Cum casa n'avea sonerie, luă o piatră și bătă în poartă cu ea. Trecu câteva minute până veni o femeie bătrână și aflând despre ce e vorba, îi făcu semn să intre și-o conduse până sub bolta de viță sub care erau mesele și scaunele pe care le văzuse în ajun și Rex. Bătrâna îi făcu semn să ia loc.

Sally se așează. Inserarea cădea repede. Liliicii începuseră să sboare. Simți un miros de bucătărie, apoi un parfum bizar, exotic, pe care nu-l putu recunoaște.

Casa era extrem de tăcută. Tăcută și neagră! Ferestrele erau întunecate toate, afară de una singură, la etajul al doilea. Sally se uită la ceas; era ora zece fără un sfert. Din interiorul casei se auzi de-odată o voce care cânta. Tăcu pe neașteptate, tot așa cum și începuse. Apoi se auziră niște pași ușori; Sally se uită în sus și zări pe balconul camerei în care era lumină, o formă albă. Forma înaintă până la balustradă și rămase așa câțva timp, imobilă. Sally avu impresia că-i fantomă și-i fu frică. Își auzea inima bătând cu putere. Apoi dispăru și forma. Ca și cum ar fi absorbit-o întunericul.

Sally se hotărî să plece. Nu mai putea aștepta în întunericul acela, în nesiguranța aceea înebunitoare. Dar rămase ca țintuită. La capătul celălalt al grădinii se auzi un sgomot.

Sgomotul părea că vine de după o mare poartă verde, așezată în fața celeia prin care intrase. Sally văzu că cineva încearcă să deschidă portile pe dinăuntru.

Așteptă înspăimântată. Sgomotul încetă. Apăru apoi o mână de-asupra porții, apoi trupul unui bărbat care încalcă poarta și alunecă apoi ușor în grădină.

Era Rex. Rămase o clipă pe loc, scrutând întinericul. Figura lui arăta atâta energie, încât Sally, ascunsă în umbră, simți cum îi revine curajul.

Sally luase tocmai hotărîrea să se dea pe față, când veni dinspre cealaltă poartă sgomotul unui automobil. Rex sări repede poarta verde și dispăru chiar în momentul în care se auzi clacsonul mașinii.

Cineva strigă de mai multe ori „Caterina!” Bătrâna ieși din casă, cu o lampă în mână.

— A venit Doamna! — spuse bătrâna apropiindu-se de Sally.

Poarta se deschise și în urma Caterinei apărură două umbre. Una din ele era Dona Inocencia. Caterina i-o arată pe Sally, dar dona Inocencia trecu înainte.

— Leandro, — spuse ea, — dă te rog ceva fetei și spune-i că poate pleca. Să lase costumul, căci sunt prea obosită să-l mai încerc seara asta.

Bărbatul se opri, își scoase punga și întinse fetei un bilet de bancă; în momentul acela vru s'o mângâie pe obraz. Sally făcu o mișcare bruscă și biletul de bancă căzu jos. Omul intră în casă, cu pași mărunți.

Caterina luase bancnota de jos.

— Păstrează-o! — îi spuse Sally.

Bătrâna îi mulțumi și-o conduse până la ieșire.

Răsărise luna. Panglica albă a drumului se vedea foarte bine și Sally fu mulțumită. Când

coti pe după zid, se trezi de-odată în fața unui individ plantat în mijlocul drumului.

— Bună-seara, doamnă! — spuse omul, cu un ton foarte politicos, scoțându-și cascheta de drap.

Era inspectorul Barbier.

XVI.

UNDE SALLY ASCULTĂ O POVESTE ȘI INCHEIE UN TÂRG

Dacă Sally fu într'adevăr foarte surprinsă, figura rotundă a bărbatului rămase liniștită. Probabil c'o aștepta chiar. Polițistul văzu numai-decât că și Sally îl recunoaște, căci nu încercă să-i mai aducă aminte cine este. Continuă să meargă câtva timp alături.

— E foarte imprudent din partea dvs., d-nă, să vă plimbați noaptea, singură, pe faleză.

— N'am nevoie de protecția nimănui, — răspunse ea rece.

Sally se gândi că, dincolo de zidul de lângă care treceau, stătea ascuns Rex. Probabil că știa că e urmărit și căuta să se ascundă la Ușotegia. Incepu să meargă mai repede, în speranța de-a îndepărta pe polițist de Ușotegia.

— Plaja e plină de vagabonzi, mai ales noaptea, — continuă Barbier, — Și s'ar putea întâmpla să aveți mari neplăceri.

— Credeam c'am să mă întorc mai devreme, — declară ea. — Am avut de livrat un costum și-am întârziat.

— M'ați urmărit?

El se înclină.

— Pentru ce?

— Pentru că-l caut pe d-l Garrett, știți doar.

— Nu știu unde e soțul meu, — răspunse ea repede.

Urmără câteva minute de tăcere.

— Voiu da cărțile pe față de dvs., — urmă inspectorul. — Cărțile pe masă, cum se spune. Și cred că ne vom înțelege, ba mai mult chiar, sunt sigur că ne vom putea ajuta.

— V'am spus doar, — spuse Sally cu asprime, — soțul meu m'a părăsit. Eu nu mai am nici-un amestec în afacerea asta.

— Chiar dacă v'ași spune care-a fost motivul pentru care v'a părăsit?

Inspectorul văzu ce efect extraordinar avură aceste cuvinte și continuă.

— Pot să vă fac un mare serviciu, înțelegeți.

— Să nu vă închipuiți că voiu ajuta poliția contra omului cu care m'am căsătorit, — răspunse ea surd.

— Doamnă, făcu el grav, — aflați că în circumstanțele actuale (eu, Philippe Barbier, nu acționez în calitate mea de polițist, fiindcă sunt în concediu. Intreprind o acțiune particulară, care mă privește personal. Vreau să aduc puțină lumină asupra morții fratelui meu, atașat și el ca și mine pe lângă Siguranța Generală. Mi-am luat un concediu de trei luni, fiindcă vreau să clarific odată chestiunea asta. Și omul care mă va ajuta s'o clarific e tocmai d-l Garrett.

— Ce-ar putea ști soțul meu de moartea fratelui dvs.?

— Ascultați-mă. La 28 Mai, a doua zi după căsătoria dvs., a fost ghilotinat la Paris un oarecare Pedro Gomez acuzat că mi-a asasinat fraatele. D-l Garrett a asistat la această execuție.

— A asistat la execuție? — repetă ea, nedumerită.

— Era chiar alături de mine, la câțiva pași de ghilotină.

— Și ce făcea acolo?

— Asculta de ultima dorință a condamnatului.

— Atunci cunoștea pe omul acesta?

— Bine înțeles. L-am observat foarte bine, căci era alături de avocatul lui Gomez; și era de-o paloare cadaverică. Noi polițistii avem obișnuința de-a citi pe fețele oamenilor. Imediat ce condamnatul a apărut la ușa furgonului care-l aducea, am citit în ochii soțului dvs. că-l cunoștea pe acest Gomez. Gomez a scoborât din furgon și a spus cu voce tare: „Mulțumesc, prietene!” Atunci Garrett făcu un pas spre el, dar se întoarse repede cu spatele spre ghilotină, să nu vadă ce se întâmplă.

Sally se oprise locului. Erau în apropierea fortului.

— Și cine e acest Gomez? — întreabă cu glas sugrumat.

— Asta e chiar chestiunea pe care vreau să o rezolv. Cine e acest Gomez! Fratele meu era detașat la brigada pentru controlul pașapoartelor muncitorilor străini. În ziua morții sale inspecta tocmai unul din cartierele marginase ale Parisului. Intrase tocmai într-o casă cu foarte mulți locatari. Noi agenții, nu mergem nici-odată singuri, ci cel mult câte doi. Dar fratele meu era foarte neprevăzător și și-a împărțit munca cu

celălalt coleg al său Pascot. În felul acesta a început să viziteze absolut singur unul din etaje. Nenorocitul! Nu știe nimeni ce s'a petrecut. La un moment dat, Pascot, care era pe scară, aude un sgomot de luptă venind dela etajul superior. Aleargă, forțează ușa. Când să intre se izbește de-un om care voia să fugă și care avea în mână un cuțit. Pe podea zăcea cadavrul fratelui meu; fusese străpuns drept în inimă cu un pumnal.

Inspectorul se opri un moment, apoi urmă:

— Asasinul era un om voinic, și după o luptă teribilă cu Pascot, a reușit să fugă pe acoperiș. N'a fost găsit decât trei luni mai târziu. Și, lucru ciudat, când l-au arestat n'a opus nici cea mai mică rezistență. N'am fost însă nici-odată siguri că adevăratul lui nume era așa cum spunea, Pedro Gomez. Judecătorul nu reuși să scoată nici un cuvânt dela el în privința asta. La prefectură nu există nici o fișă cu numele acesta. Am telegrafiat la Madrid și ni s'a spus că numele acesta era a unui anarhist foarte periculos care-a locuit în ultimul timp la Tanger. Asta e tot ce știm despre el. Consulatul nostru din Tanger confirmă spusele poliției spaniole, dar nu ne putu da nici un amănunt în plus. Mizerabilul acela a păstrat o tăcere tot atât de enervantă și în privința mobilului crimei. Nu avea absolut nici un motiv să-mi asasineze fratele, afară doar de-un impuls al pornirilor lui sadice. Când i-am spus că mortul era fratele meu, mi-a spus că-i pare rău; atâta tot. Abia după ce-a fost executat am aflat că a lăsat o scrisoare soțului dvs...

Sally avu impresia că i se ia o greutate de pe inimă. Iată însfârșit, primul punct luminos în toată afacerea asta.

— Atunci de asta m'a părăsit soțul meu chiar în noaptea nunții? Ca să asiste la execuția celui Gomez?

— Exact. D-l Chardon a venit la Vila Ulmilor cu o mașină și l-a luat.

— D-l Chardon?

— Apărătorul criminalului. El a fost acela care m'a pus în legătură cu soțul dvs.

— Ați vorbit atunci cu soțul meu?

— Da, imediat după execuție. Rămăsese ca bătut în cuie, cu spatele spre ghilotină, cu fața răvășită de durere. M'am prezentat și l-am rugat să-mi acorde o întrevvedere. S'a uitat la mine ca și cum ar fi fost beat și a luat-o la fugă prin mulțime.

— Și l-ați lăsat să plece?

— Cu ce drept l-ași fi reținut? Asistase la execuție ca reprezentant al familiei, nu ca polițist. Atunci m'am dus să-l găsesc pe d-l Chardon.

— Il cunoștea pe soțul meu mai dinainte?

— Nu. L-a văzut pentru prima dată în noaptea aceea. Știți poate că la noi în Franța, condamnații la moarte nu află care li-i soarta decât în momentul execuției. Avocatul condamnatului e informat și el doar cu câteva ore înainte de execuție, într'un moment în care nu mai poate intra în legătură cu clientul său. Gomez nu sperase nici un moment că i se va da altă pedeapsă. Legea nu are nici un fel de indulgență pentru asasinul unui polițist.

Sally și polițistul își continuau drumul. Inspectorul se opri la un moment dat și se sprijini de bariera depe marginea șoselei:

— Cu o zi mai înainte de-a fi executat, când

Gomez pierduse orice speranță de clemență, i-a dat avocatului său un plic, care era adresat soțului dvs. „Maestre — a spus Gomez, — dvs. veți ști cu câteva ore mai înainte decât mine ora execuției. Vă rog ca imediat ce veți afla cu precizie ora, să căutați numaimăci pe omul căruia îi este adresată scrisoarea aceasta și să-l aduceți să asiste la execuția mea. Nu știu dacă e la Paris, dar am citit într-o revistă că și-a deschis de curând o expoziție de pictură. Il puteți găsi cu ușurință. Dacă e la Paris, cred că va veni. Și dacă ezită, dați-i biletul acesta!” Și spunând acestea, Gomez îi întinse lui Ghardon o foaie de hârtie pe care nu erau scrise decât două cuvinte...

— Numai două cuvinte? — repetă repede Sally.

— Da. Numai două. Dar tâmpitul de avocat nu le-a putut ține minte nici pe acestea.

— Nici memoria mea nu-i mai grozavă, — spuse umilă Sally. — Nici eu nu le-am putut ține minte.

— Cum! strigă polițistul. — Ați văzut atunci hârtia aceea?

Ea făcu semn că da.

— Am găsit-o în fața porții, imediat după dispariția soțului meu.

— Cel puțin ați păstrat-o?

— Nu. Am aruncat-o imediat, crezând că n'are nici o importanță. Și mi-e imposibil să-mi amintesc cuvintele acelea. În orice caz, n'aveau nici un sens.

Inspectorul oftă plin de resemnare.

— Văd bine că n'am nici un pic de noroc. Dar ca să termin povestea; Gomez a mai spus:

„Omul acesta e prietenul meu, mai bine spus, a fost prietenul meu. Dacă refuză să vină, rupeți scrisoarea (fără s'o citiți. Dacă acceptă să vină, nu-i spuneți unde mă va găsi și cum. În caz când ar afla de soarta mea, poate că va refuza să vină, tocmai în numele fostei noastre prietenii. Actualul meu nume nu-i spune nimic. Gomez îl mai rugă pe avocat să nu dea scrisoarea soțului dvs. decât în ultimul moment, și să facă așa fel încât să fie în primul rând al spectatorilor. „Căci, — explică el avocatului. — simpla lui prezență în mulțime, mă va îndreptăți că e gata să-mi îndeplinească ultimele mele dorinți”. Și acum — continuă inspectorul, întorcându-se către Sally, — ați aflat în sfârșit ce l-a făcut pe soțul dvs. să vă părăsească chiar în noaptea nunții.

— Nu înțeleg totuși de l-a împiedecat să-mi anunțe plecarea. Eram doar în vilă, n'avea decât de traversat grădina...

— N'aveți totuși dreptul să-l acuzați; ați fi nedreaptă cu el.

Și polițistul continuă să-i povestească ce greu i-a fost avocatului să-l găsească pe Rex Garrett și că, odată ajuns la țintă, îi era teamă să nu întârzie, și l-a luat fără să-i mai dea voie să-și anunțe soția.

— Puneți-vă în locul avocatului, d-na! După ce alergase atâtă, nu mai putea risca să-l piardă din nou pe Garrett. Situația era destul de grea, căci el trebuia să fie la închisoare cu un ceas mai înainte de execuție. Singurul semn de emoție pe care Chardon l-a surprins la Gomez a fost în momentul când condamnatul a zărit în mul-

time pe soțul dvs.; ochii i s'au înlăcrămat și a spus: „Eram sigur că nu mă va renega!”

Tăcu. La un moment dat Sally întrebă:

— Cum de-ați aflat că sunt aici?

— Avem și noi mijloacele noastre de informație, — răspunse inspectorul cu un surâs enigmatic.

Apoi se uită cu atenție la tânăra femeie:

— Imi permiteți să vă pun și eu o întrebare?

El privi și ea la rândul ei, gânditoare:

— Vă sunt recunoscătoare că mi-ați adus puțină liniște în unele privințe. Mă întreb însă dacă mi-e permis să vă răspund la întrebările dvs...

— Oh! doamnă! Soțul dvs. n'are de ce se teme de mine.

— Atunci pentru ce a dispărut?

— Poate că l-am înspăimântat acostându-l așa pe neașteptate, și chiar la picioarele esafodului. Știți că chiar în dimineața aceea a venit la hotelul dvs.?

— Nu' — răspunse ea surprinsă. — La ce oră?

— Pe la opt. Probabil că chiar în momentul când vorbeam cu dvs., căci altfel l-ași fi văzut. Mi-a spus un om de serviciu dela hotel; a intrat numai în hall și apoi s'a întors repede. Cred că mă văzuse și se temea de-un nou interogatoriu.

— Ce motive avea totuși să vă evite?

— Își închipuia, și cred că și mai închipuie, și acum, că am de gând să-l împiedec să aducă la îndeplinire ultimile dorințe ale lui Pedro

Gomez. Se înșeală însă... așa cum vă înșelați și dvs., d-nă!

Provocarea era directă. Sally rămase un moment nedumerită, apoi răspunse:

— Nu știu nimic de misiunea de care vorbiți.

— Sunteți sigură?

Se plecă spre ea:

— Știți ce mă intrigă foarte mult, doamnă?

Ea se opri în fața lui, cu ochii în pământ.

— Mă intrigă hotărîrea dvs. subită de-a veni la Saint-Jean-de-Luz.

— Văd că sunteți la curent cu tot ceea ce fac, d-le. Ași putea ști de cât timp sunteți aici?

— De cât timp sunteți și dvs., — răspunse el provocător.

Ea se uită la el și inspectorul îi citi o mare teamă în privire.

— Atunci ați părăsit Parisul odată cu mine? Și de ce?

— M'am gândit că poate aerul Pirineilor îmi va face bine, — răspunse sec.

Sally se îngrozi la gândul că inspectorul ar putea afla că Rex e la Usotegia. Dar ce făcea Rex acolo? Ce însemna apariția lui furișă în curtea frontonului? Avea o întâlnire secretă cu Spaniola? Sally însă își spuse că n'avea dreptul să se îndoiască de soțul ei. Acesta îi ceruse o lună de zile de încredere. Luna de zile trecuse: foarte bine, îi va acorda încredere încă o lună! Inspectorul acesta îngrozitor nu va reuși să scoată nici un cuvânt dela ea, orice i-ar spune!

Totuși Barbier era un om drăguț, sensibil; privirea lui era amicală și caldă.

— Sper că nu veți sta în drumul meu. Am

impresia că e în interesul amândorora să clarificăm misterul acesta!

Și continuă pe-un ton grav:

— Fiți sigură doamnă, că e mult mai bine să mă aveți prieten decât dușman.

— Știu, — răspuns2 ea. — Dați-mi un răgaz de trei zile. Atunci vă voi spune tot ce știu, sau... nimic.

— Dar...

— Pun însă și o condiție: în timpul acestor trei zile să nu mă mai urmăriți. Dacă nu vă veți ține de cuvânt, promisiunea mea cade.

— Asta înseamnă că vreți să vă consultați cu soțul dvs., nu?

— Nu-mi puneți vă rog nici-o întrebare.

El o străpuse cu privirea, ca și cum ar fi privit să-i citească în suflet.

— Fie, — admise. — Un singur cuvânt însă, doamnă. Eu sunt normand și normanzii sunt foarte tenaci. Să vă amintiți că eu nu cedez nici-odată.

Ea se înclină și el plecă. Mai avea o bucată de drum până la șosea. Și Sally văzu o formă imprecisă care mergea pe furiș în direcția ciu-
datei Usotegia.

VIII.

SĂRUTAREA.

Așa cum spune cardinalul de Retz, nimănui nu ajunge atât de departe, ca acela care nu știe unde merge. Cuvintele acestea caracterizează de minune starea sufletească a lui Rex

în momentul în care pleca cu dona Inocencia spre Saint-Jean-de-Luz, și care avea să-l aducă, în seara aceleiași zile, în curtea frontonului, când îl zărise Sally.

În calculele lui intervenise o necunoscută. Don Leandro reprezenta necunoscuta problemei pe care o avea de rezolvat. Își dădu imediat seama că trebuia să-și schimbe planul de lucru și să înceapă prin a studia caracterele necunoscutei.

În scurta întrevvedere pe care o avusese cu acesta pe terasa Cazinoului, avusese impresia că din omulețul mic și diabolic emană o atmosferă răufăcătoare. Era bătrân, curtenitor, dar toate gesturile lui aveau ceva care te făcea să stai mereu în gardă. Trăsăturile lui aveau duritatea misterioasă a unui idol și ochii, cenușii și reci, semănau cu ai unei reptile.

Rex simțea că omul acesta e periculos. I se părea chiar, că în tovărășia lui, Inocencia își schimbă felul de-a fi, vorba, gesturile: așa după cum o culoare își schimbă tonul când o apropii de alta. Ca și cum din omulețul acesta ar fi emanat o putere care altera caracterul tinerei femei; putere care o despuia pe dona Inocencia de farmecul ei natural, scoțând la iveală o dona Inocencia ascunsă, bruscă, autoritară, așa cum fusese toată dimineata în timpul neuitatei excursii spre Saint-Jean-de-Luz.

Care erau relațiile exacte dintre don Leandro și dona Inocencia? Putea să-i fie tutore, dar putea să-i fie și amant; se vedea de multe ori, chiar și cele mai imposibile lucruri! Lucrul important era ca el să afle dacă don Leandro con-

ducea întreprinderea al cărei secret era ascuns după poarta verde a vechiului fronton.

Inocencia nu suflă nici un cuvânt despre prezența lui don Leandro la Usotegia. Locuia el oare acolo? Rex se hotărî să se convingă în cel mai scurt timp posibil de lucrul acesta, căci don Leandro devenise obiectul principal al anchetei lui.

Rex nu se întoarse dela Saint-Jean-de-Luz cu Inocencia deecât la ora opt seara. Imediat ce părăsise Usotegia, Inocencia redevenise cea de mai înainte, exuberantă și frivolă. Părea că descărcarea misterioaselor cutii plate o ușurase și-i redăduse obișnuita ei bună dispoziție. Făcuse o mulțime de cumpărături, apoi venise să ia ceaiul la Pergola unde dansaseră mai multe ore.

Seara mâncară la Saint-Sébastien, într'un fel de birt retras, unde dona Inocencia spunea că se găsesc cele mai bune mâncăruri de pe coastă. Încăperea era foarte modestă, cu mese mici rotunde în jurul cărora stăteau pescari și muncitori basci.

Dona Inocencia compuse menu-ul; se duse chiar cu patronul la bucătărie unde tăie pâinea și asortă salata. Tot timpul mesei fu de-o veselie neaște tată, lăudă mâncarea și vorbe, spre marea lor bucurie, cu toți clienții dela mesele vecine, glumind mereu cu patronul.

Pe măsură ce orele înaintau, localul se golea. Rex și cu dona Inocencia erau aproape singuri când li se aduseră cafelele în cești groase de porțelan. Inocencia se plecă și luă din buzunarul vestei lui Rex port-țigaretul.

— E a doua oară, — spusese ea pe un ton 111

supărat, — că mă văd obligată să-ți cer o țigare.
Dar tu mă forțezi să mă servesc singură.

— Iartă-mă, — se scuză el, — dar n'am auzit
când mi-ai cerut. Eram foarte distrat.

Era într'adevăr distrat, căci se gândea cum
va face să poată afla precis despre don Leandro,
fără să deștepte bănuielile femeii.

— Nu-i prea măgulitoare pentru mine mătu-
risirea asta, — făcu ea cu un aer indignat. —
La Casino ai fost la fel, abea dacă-ai deschis
gura! Vrei poate să te răzbuni pentru felul im-
posibil în care m'am purtat astă dimineată?

El protestă și-i oferi un chibrit.

— Profită cât poți de prezența mea seara
asta, căci mâine plec, — continuă ea.

Rex simți că-i fuge pământul de sub pi-
cioare.

— Cum, pleci? — murmură el.

Ea îi surâse.

— Oh! Riccy, vrei să spui poate că-ți pare
rău?

— Cum să nu-mi pară rău?

Apoi adăogă cu o voce plină de pasiune:

— Cred că nu părăsești cu tot dinadinsul
Saint-Sébastien?

Dona Inocencia începu să-i mângâie mâna:

— Nu, făceam numai pe răutăcioasa. Plec
doar pentru o săptămână la Biarritz. Și numai
ideea că trebuie să plec acolo mă înspăimântă.
Pe timpul acesta e îngrozitor la Biarritz! Nu
pot face însă altfel, căci trebuie să-mi dau con-
simțământul pentru succesiunea lăsată de mama.
O corvadă, Riccy! Ai să-mi lipsești mult, Riccy...

— Rana dela mână nu-ți va permite să conduci
mașina; dă-mi mie însărcinarea asta. Eu tot

n'am un plan bine definit; Biarritz sau Saint-Sébastien, e acelaș lucru pentru mine, dacă ești acolo.

— Nu, nu, nu pot să-ți primesc propunerea. La Biarritz voiu fi veșnic în mijlocul familiei, voiu avea de făcut o sumedenie de vizite plictisitoare. Am mătuși care-ar avea imediat teribile crize de nervi dacă m'ar vedea în tovărășia unui bărbat.

— Te conduc numai până acolo, apoi mă întorc cu trenul la Saint-Sébastien.

Ea făcu semn că nu.

— Mă va conduce don Leandro, i-am promis. Auzind numele lui don Leandro, Rex deveni numai urechi.

— Oh! bine înțeles, între don Leandro și mine... — spuse el cu oarecare iritație în glas.

— Sper că nu ești gelos pe don Leandro?

El dădu din umeri.

— Gelos, nu. Dar are o teribilă specialitate de-a fi întotdeauna acolo unde n'ași dori să fie.

Ea începu să râdă.

— Nici nu-ți închipui ce morală mi-a făcut noaptea trecută. Don Leandro are idei din altă epocă, Riccy...

— Vrei să spui că mă... dezaprobă?

— El dezaprobă pe orice tânăr care se ocupă de mine, — răspunse ea evaziv.

— Ce-l interesează pe el prietenii tăi?

— Mă cunoaște decând eram mică și are impresia că-i de datoria lui să vegheze asupra mea.

— Tot așa a dezaprobat și pe Mathias și pe ceilalți?

Ea râse și mai tare.

— I-ar fi dezaprobat negreșit dacă ar fi fost aici. Dar n'a sosit decât Duminecă.

Duminecă era chiar ziua în care don Leandro îl surprinsese cu Inocencia pe terasă. Deci, continuă să raționeze Rex, abea venit la Saint-Sébastien, bătrânul și venise s'o întâlnească pe Dona Inocencia. Iar a doua zi își dăduseră întâlnire la Usotegia.

În timpul acesta femeia continua:

— Pentru mâine dimineață pot să mă aștept la altă lecție de morală. În seara asta mănânc cu don Leandro.

— La hotel cred!

Ea făcu semn că da.

— Va sta de altfel la hotel toată noaptea, aici mâine plecăm în zori.

— Don Leandro nu locuiește atunci la Saint-Sébastien?

— Nu. Ci pe yachtul său din rada dela Saint-Jean-de-Luz.

Un yacht! Rex își aminti imediat pantofii donei Inocencia, pe care-i văzuse plini de nisip și de apă în dimineața aceea. Nici-un yacht nu putea rămâne mult timp fără mari riscuri în apele de lângă coasta casei depe faleză! Și totuși pantofii femeii demonstrau că ea coborîse până pe malul apei unde trebuie să-l fi întâlnit pe don Leandro. Era mai mult decât probabil că exista o scară sau o cărare săpată în stâncă sau cine știe ce alt mijloc care să lege Usotegia de partea de jos a falezei. Și inexplicabila dispariție a lui don Leandro arăta că exista o ieșire secretă prin fronton. În țara asta unde contrabanda face parte din tradițiile ei, lucrul părea foarte natural.

Rex ar fi vrut să meargă și mai departe cu întrebările, dar din spirit de prudență se abținu. De altfel Inocencia începu iarăși să vorbească:

— Nici nu l-am anunțat de altfel că voi veni așa de târziu în seara asta. Dar eram prea puțin dispusă să-i suport mura. Spune-mi, Riccy, e adevărat că-mi vei simți lipsa?

— Știi foarte bine, Inocencia!

— Oh, ce cuvânt rece! Nu înțelegi încă ce aștept dela tine? Că vei fi nenorocit; că vei număra minutele până la întoarcerea mea; că viața fără mine îți va părea ca una din zilele acelea basce când marea e răscolită de furtună, când soarele pare înghițit pentru vecie de norii întunecați care acoperă cerul...

Se opri, iar ochii ei căutară pe cei ai lui Rex. Apoi întrebă:

— Dece-ți închipui că am fugit în seara asta de tovărășia lui don Leandro?

Și prevenind răspunsul:

— Pentru că doream să-mi spui că mă iubești, — murmură ea dulce.

Și se opri, jumătate-glumind, jumătate-serioasă, așteptând răspunsul bărbatului.

El tăcu câțva timp. În fața unei astfel de situații, sentimentul că trebuia să joace teatru, îl umplea de rușine. Totuși trebuia să spună ceva; sunt tăceri pe care o femeie nu le iartă nici-odată. Iși aminti cu toată puterea o anumită dimineată de Mai și căpătând în felul acesta mai mult curaj, spuse:

— La ce bun să-ți bați joc de mine, Inocencia?

— Cum îmi bat joc de tine? — strigă ea.

— Dacă ași fi pentru tine altceva decât un capriciu trecător, nu m'ai lăsa o săptămână în-

treagă ca să te duci la Biarritz! Cum ai vrea să te iubesc, când mă dai pur și simplu afară din viața ta?

— Te implor, Riccy, acordă-mi săptămâna asta! Ți repet, e imposibil să te iau cu mine. Dar când mă voi întoarce voi fi complet liberă. Și dacă voi mai însemna ceva pentru tine, te voi urma oriunde vei voi. Viața nu mi-a fost nici-odată îngăduitoare. Sunt zile când ași termina cu dragă inima cu ea. Îngăduie-mi să-mi aranjez afacerile mele dela Biarritz, și pe urmă plecăm. Vom încerca atunci să găsim pacea împreună. Așteaptă până atunci. Mai târziu, vei înțelege...

Patronul se apropie cu nota de plată. Ea își scoase oglinda, puful, și-și întări cuioarea buzelor. Ieșiră. Rex o conduse la hotel.

Ascensorul era defect. Urcară amândoi scările; Rex îi ducea haina de piele. La ușa camerei ei, ea îi luă haina și-i întinse mâna. Coridorul era pustiu și slab luminat.

— Noapte bună! — îi spuse ea. — A fost o zi fericită pentru mine. Iubește-mă și în lipsă, Riccy drag!

Și într-o clipită, ea își înodă brațele pe după gâtul lui; Rex simți cum îl învăluie un parfum de violete de pădure și cum două buze fierbinți îi închide gura. Se agățase de gâtul lui cu atâta dulce desperare, încât Rex o sărută și el, și din toată inima.

— Ah! Riccy, — murmură ea. — Dece nu te-am cunoscut cu zece ani mai devreme.

Cuvintele acestea îl readuseră pe Rex la realitate, și-și reproșă crunt slăbiciunea. Inocenția încercă să-l sărute din nou, dar el nu-i mai răs-

punse. Ea se deslipi de el, deschise ușa și dispăru.

El se urcă gânditor în camera lui, încuie ușa, desfăcu un mic geamandan pe care și-l cumpărase la Saint-Sébastien și scoase din el un plic mare. Pe plic erau scrise cuvintele: *Pour mon ami Rex Garrett*. Și Rex citi, poate pentru a zecea oară, pasajul următor, pe care-l subliniase:

„Din instrucțiile date lui Klau de către Inocencia reiese că afacerea aceasta, pe care nu o știu, trebuie să fie dusă la bun sfârșit prin Iunie: nu mai devreme de întâi a lunii și nici mai târziu de 30. Fără îndoială că faptul acesta denotă că li s'a lăsat lui Klau și Forsan (morți amândoi în condițiile pe care ți le-am povestit) latitudinea suficientă pentru a veni cu orice preț la întâlnire. Nu știu încă dacă insuccesul, când își vor da seama de el, va duce la o schimbare a planului; dar în ziua în care vei primi scrisoarea asta, și care, după presimțirile mele, nu va întârzia să vină, îți va rămâne destul timp până la 30 Iunie, să demaști complotul și să dai pe mâna justiției pe femeia aceasta nedemnă. În alte împrejurări mi-ai fi luat eu singur această însărcinare; dar în situația în care mă aflu, te rog pe tine, vechiul meu prieten, să mă înlocuiești. Sunt sigur că nu mă vei refuza. În pragul eternității, mă forțez să nu mai simt nici un fel de amărăciune. Dar țin foarte mult să salvez pe alții și țara mea de-o creatură care mi-a devastat existența. Găsește-o, demasc-o și fă-o inofensivă. E ultima dorință a prietenului tău.

LUIS LARRAGA

Inchisoarea „De la Santé”

27 Mai, a. c.

30 Iunie! și erau în 5 Iulie! Larraga prevăzuse de altfel o oarecare schimbare a planului; dar venirea lui don Leandro, dăduse un nou impuls afacerii. Femeia asta, pe care Rex trebuia s'o reducă la tăcere, începuse să pună stăpânire pe el. Prin sărutul acela pe care i-l dase, trădase, în acelaș timp, și dragostea și prietenia.

Fusesse avertizat însă. Va fi fără milă. Vrajitoarea asta nu se va putea aștepta de'a ei la nici un pic de milă! Se uită la foile de hârtie scrise de prietenul său mort. Venise timpul să se despartă de ele. Nu putea risca, în pragul succesului, ca scrisoarea lui Louis Larraga să cadă în mâinile cuiva. Aprinse un chibrit și apropie scrisoarea de flacăra lui; și'n timp ce scrumul lor se risipea pe covor, ochii lui Rex vedeau c'o claritate înspăimântătoare imaginea femeii cu buze ispititoare. Aruncă va'iza pe pat c'o furie de nedescris și începu să se pregătească de plecare.

XVIII.

IN GAURA ȘOARECILOR.

D-l Gurutzia, notarul din Saint-Jean-de-Luz, își avea biroul în piața Ludovic XIV-lea, la primul etaj al unui hotel. În camera de de-asupra biroului, avocatul îngrămădise toate arhivele pe care le întrebuițase an de an. Era bătrân, chel, cu o barbă patriarhală, albă, cu o jiletcă roasă, prăfuită de tabac; arăta tot așa de învechit ca și casa în care locuia.

Rex Garrett nu-l mai văzuse de douăzeci de

ani și se minuna cât de puțin se poate schimba un om într'atât amar de vreme. Biroul avea acelaș mobilier, acelaș aer ca atunci când, copil, Rex Garrett venise aici pentru prima dată; bătrânul notar îi făcuse actele pentru ca băiatul să poată pleca în Anglia. Camera, mirosea ca și atunci, a pergament, a hârtie învechită, a praf, a pânză de paianjen. Se vedea, băiat de 11 ani, cu bereta pusă pe-o ureche, privind speriat în jur. Lângă birou, la locul lui străvechiu, era ca și atunci un jilt ros, unde, atunci, se așezase mama lui, în rochia ei neagră de zile mari; fusese foarte tulburată mama lui atunci!

— Ei! Ei! — strigă bătrânul ridicându-și ochii depe cartea de vizită pe care i-o întinsese Rex. — E posibil? Micuțul Garat!

Și-și îndreptă ochelarii:

— Pe cuvântul meu! Mi-ar fi fost imposibil să te recunosc. Ce-ai făcut de-atâta timp?

Cu nepotolita curiozitate provincială, bătrânul supuse pe Rex unui adevărat interogatoriu. Unde locuia? Ce profesiune avea? Cât câștiga?

Rex îi răspundea cât mai laconic posibil. Nu făcuse vizita asta pentru a vorbi de el.

— Mama dumitale a murit mi se pare?

Rex se înclină.

— Și... și...

Notarul ezită.

— În fine, domnul care s'a ocupat cu educarea dumitale?

Fața lui Rex se întunecă.

— A murit și el, — răspunse totuși. — Presupun de altfel, din moment ce nu mi-a mai trimis nimic. Din momentul acela am fost nevoit să-mi câștig existența singur.

— Eh! Eh! Și văd că ai reușit de minune. Arăți foarte bine, micul meu Garat! Ai putea fi luat, la prima vedere, drept un lord englez! Și zi așa, ai venit să-ți vezi locul natal?

— Treceam pe aici și am venit să vă strâng mâna! Nu-mi amintesc prea bine de Saint-Jean-de-Luz; mi se pare însă că s'a dezvoltat foarte mult!

— Se dezvoltă pe zi ce trece mai mult! — suspină bătrânul notar. — Ce departe suntem de micul oraș adormit pe care l-am cunoscut! Dar n'avem motiv să ne plângem, stăini lasă mulți bani aici!

— Și dacă nu ma'nșel, — spuse neglijent Rex, — sunt și mulți spanioli printre ei?

— Exact. Vin cu duiumul, mai ales de după războiu încoace!

— Am cunoscut acum câteva zile la Saint-Sébastien un oarecare don Leandro de Ortiz, care mi-a spus că-și are yachtul aici. Il cunoașteți, poate?

— Din auzite, foarte bine chiar. Yachtul său, *Aurora*, e chiar aici în radă.

— E un om interesant, nu?

— Un personaj curios, mai ales cu marota lui!

— O marotă?

Favoriții d-lui Gurutzia se depărtară într'un surâs mulțumit.

— O teorie mai bine zis. Crede în existența Atlantidel.

— In continentul acela dispărut, care lega odinioară Europa de Africa?

— Exact. După teoriile lui don Leandro, bascii coboară direct din Atlanți. De asta își

petrece o bună bucată din an făcând călătorii în Atlantic, între coasta spaniolă și cea africană. Cred de altfel, fără să fiu un savant, că cele două coaste prezintă interesante similitudini geologice. Cum dă primăvara, don Leandro apare foarte des pela Saint-Jean-de-Luz. Il poți vedea, căci în momentul de față studiază rocile din cel mai retras colț al plajei, dincolo de fortul Socoa. Se spune că-și ia note pentru o carte.

— În tot cazul, — spuse Rex râzând, — marota asta nu face nimănui nici un rău și-l costă mult mai puțin decât baccaraua. Probabil însă că are întotdeauna o droaie de invitați pe bord!

— Din contra, se pare că trăiește absolut singur. Vine întotdeauna pe neașteptate, stă câte o lună sau câte o săptămână, după cum are chef, își îmbarcă proviziile, și pleacă. Mă îndoiesc că va rămâne prea mult timp de data asta. Dimineața asta, venind spre birou, am văzut șalupa *Aurorii*, plină de cufere, îndepărtându-se de țărm.

Rex se ridică imediat și-și luă rămas bun. D-l Gurutzia vru să-l mai oprească, dar vizitatorul său era foarte grăbit. Când să ajungă la ușă, îi veni de-odată o idee subită. Bătrânul notar dădea consultații unei foarte întinse clientele de țară; auzea în felul acesta fel de fel de cancanuri. Nu-i putea da câteva amănunte asupra casei depe faleză?

— Ași vrea să fac câteva schițe după ea. Se numește Usotegia. E foarte veche și foarte pitorească, mai ales în lumina de dimineață. Nu cumva o cunoașteți?

— O credeam de mult timp năruită și înghițită de apele oceanului, — răspunse avocatul. — Sunt aproape 60 de ani de când nu m'am mai urcat pe-acolo. Aparținea pe atunci bătrânului Latxague, și era de pe atunci cam dărăpănată. Mai stă cineva acolo și acum?

— O bătrână pe care-o cheamă Caterina. Notarul dădu din cap.

— N'o cunosc. Latxague avea o fată... sau o nepoată... mi s'a cam întunecat memoria... Usotegia era un han: la „Casa porumbelului”. În piatra de de-asupra porții era sculptat un porumbel. Tineretul se ducea în toate duminicile după amiaza și dansa. Se mai duce și acum?

— Nu cred, — spuse Rex. — Pare că e o pensiune de familie, deși casa pare pustie.

— Pe vremuri se bucura de-o faimă grozavă. Fiind așa de aproape de frontieră, se preta de minune pentru contrabandă. Tata îmi povestea că acum vre-un secol, contrabandiștii făcuseră din Usotegia un fel de cartier-general. Între han și plajă era o trecere secretă. De-ai ști de câte ori am căutat eu trecerea asta în copilărie cu tovarășii mei de joacă! Dar n'am găsit-o. Cu timpul faleza s'a prăbușit, a astupat drumul care ducea la Hendaye dar casa a rămas. În tinerețea mea jucam pelota cu 50 de bani pe ceas; în grădina frontonului se dansa. Ehe! Era o orchestră bască de toată frumusețea! Aveam o parteneră teribilă... Maria... sau Ioana... nu mai știu... cu care jucam câte-un fandango îndrăcit. Era ușoară ca o fee. Degetele îi pocneau ca și castagnetele...

Notarul începu să fredoneze o melodie veselă.

122 Apoi începu să râdă:

— Ne-am sărutat odată în dosul bisericii. Trebuie să aibă acum o vârstă respectabilă, dacă nu-i cumva în pământ! Și eu, nici eu nu mai sunt tânăr, micul meu Garat! Au murit, rând pe rând, toți prietenii tinereții mele; și când te gândești că Usotegia mai e încă în picioare!

Ochii cenușii ai d-lui Gurutzia se umplură de amintiri. Rex profită și ieși. Porni spre mare.

La Saint-Sébastien, dimineața, privise dela fereastră plecarea doinei Inocencia și a lui don Leandro. Apoi își achitase nota și luase trenul pentru Saint-Jean-de-Luz. Intrevederea pe care o avusese cu notarul îi schimbă oarecum planurile. Avea în fața lui o zi întreagă pentru a-și găsi o cameră.

Venise la Saint-Jean-de-Luz în recunoaștere. Absența doinei Inocencia și a lui don Leandro îi dădea o ocazie foarte nimerită pentru a examina în liniște casa de pe faleză. Era mult mai bine să aștepte căderea nopții, pentru a se apropia de casă fără să atragă atenția nimănui. În locul unde se găsea, putea să supravegheze de minune coasta.

Dacă trecerea secretă de care-i vorbise notarul exista cu adevărat, și Rex nu se îndoia de asta, trebuia să răspundă în mijlocul stâncilor din vecinătatea casei. Intrarea trebuia să fie, natural, mascată cu grijă. Rex se gândea că, de pe mare, studiind terenul pas cu pas, putea s-o descopere. Iși luă pentru asta și un binoclu.

La țărm se alinia vre-o duzină de bărci și Rex n'avu decât să aleagă: vântul abea adia și marea era ca o imensă bucată de sticlă verde pe care razele soarelui se plimbau în voie. Până

la stânca pe care se înălța Usotegia, drumul era destul de anevoios.

În rada portului se legănau trei yacht-uri. Ceru barcagiului să-i arate care era *Aurora*. I se arătă un vas cam greoiu și cam învechit. Spuse barcagiului să se apropie.

Culoarea întunecată a yachtului, linia lui disgratioasă, făceau un contrast izbitor cu celelalte yachturi, vesele și cu un aer de biruitoare tinerețe. Pânzele *Aurorii* erau decolorate; umbreau însă o punte bine întreținută; totul era ordonat, curat, dar fără cel mai mic semn de lux. Pe punte stătea un matelot în cămașă cu dungă, cu mânecile suflecate care supraveghea pe un negru care spăla puntea.

Barca lui Rex se apropia și mai mult. Lângă scara de comandă se legăna o șalupă din care, un alt marinar, debarca niște bidoane cu benzină. Plecat peste punte, un om supraveghea. Șapca lui albastră și butonii de argint dela mânecă, îl arătau ca fiind un ofițer de pe bord. Rex se uită prin binoclu și putu distinge fața ofițerului, de culoarea cărămizii, și părul roșu și aspru.

Omul se întoarse și cu o voce de stentor strigă: „Max!” Din interior îi răspunse altă voce. Rex nu putu distinge cuvintele, dar după intonație știu că Max trebuie să fi fost neamț.

Barca se apropiase și mai mult de yacht. Rex făcu semn barcagiului să facă înconjurul yachtului. În momentul acela putu vedea mai bine pe omul din șalupă. Rex recunoscu numaidecât pe Spaniolul dela Usotegia.

zină, omul nu se întoarse. Rex se temu să nu fie cumva recunoscut și se îndepărtă.

Gândurile lui se frământau acum pentru descoperirea unui alt plan, care să fie în concordanță cu această ultimă descoperire și ce e ce-1 spusese notarul. Sărea dela un amănunt la altu', combina, și încetul cu încetul, mintea lui trăsă un plan care să-l poată ajuta să descopere complotul.

Deci, Inocencia transporta din Spania în Franța cutiile ei misterioase; iar don Leandro cu yachtul său și cu echipajul său german, făcea restul: trecerea secretă pe de altă parte, făcea legătura între casa de pe Țaleză și *Aurora*; prin trecerea asta dispăruse don Leandro și cutiile. Urmau apoi legăturile dintre Inocencia cu Legiunea Străină din Maroc și călătoria pe care o făcuse de curând acolo. Apoi lungi e și desele plimbări ale lui don Leandro pe Ocean; teoriile sale cu privire la Atlantida nu erau decât simple pretexte pentru a justifica vizitele sale pe litoralul african!

Africa! Poate că deslegarea enigmei care învăluia Casa porumbelului trebuia căutată printre tristele ei coline, dela Abd el Krim, și printre luptătorii ei albaștri care atacau fără încetare drumul Fezului? Prezența nemților pe bordul *Aurorii* întăreau mult această ipoteză, căci se știa că sunt foarte mulți nemți la Rifaini. Dar care putea fi ținta unei conjurații organizată la granița celor două țări, care erau în momentul de față în luptă cu Riful? Desigur că nu contra-banda de războiu, căci riscurile erau prea mari. Și n'avea nici un rost să se expedieze arme zonei de războiu marocane prin Saint-Jean-de-

Luz, căci aceasta se putea face mult mai ușor prin țările neutre. Cutiile pe care le văzuse Rex nu puteau conține în nici-un caz arme sau muniții; erau mult prea ușoare pentru asta.

Instrucțiunile pe care i le dăduse Inocencia lui Klau, păreau să se refere la recrutări pentru armata rifană. Dar dacă era vorba de asta de ce era nevoie să vină din Maroc doi dezertori din Legiunea Străină, când aceștia puteau trece în Rif, cu mult mai puține pericole, traversând pur și simplu liniile de frontieră, sau luând drumul Tangerului? Totu era în legătură cu una din venirile și plecările *Aurorii*! Dar Rex nu putea nici măcar bănui care era obiectul acestei tenebroase afaceri.

Din barcă, Rex zări acoperișul roșu al Casei Porumbelului. Sub ferestrele primului etaj, soarele bătea în grilajul unui fel de balcon, de sus care, stânca cobora abruptă până la țărm.

Rex examinează stânca și țărmul cu binoclul, sperând că va descoperi urma unei trecători. Dar nu descoperi nimic.

Ar fi putut coborî din barcă și ar fi examinat cu mai mulți sorți de izbândă poate, dar ar fi putut atrage atenția celor din casă și — și ar fi ratat toate planurile.

Dădu ordin barcagiului să întoarcă și luă hotărîrea să revină mai târziu pe țărm.

Era ora patru după amiază, când, după un urcuș îngrozitor, riscând să se prăbușească în fiecare moment în mare, Rex zări în sfârșit acoperișul roșu al Usotegiei. Țărmul era, tot așa cum îl lăsase dimineața, pustiu și învăluit într'un fel de abur albastru. Din locul unde era, îi era imposibil cuiva din casă să-l poată vedea.

Apa va putea căuta în voie. La orizont nu se vedea nici un vapor, nici o barcă.

Rex nu descoperi la prima aruncătură de ochi nici un fel de crăpătură în stâncă, nimic care să indice vre o ieșire secretă. Blocurile imense din care era formată stânca erau de neclintit.

Tot căutând prin ierburi, descoperi la un moment dat o cutie de chibrituri pe jumătate consumate, dar numai atât. Rex era sigur, că gaura trebuie să fie pe undeva, dar îi era imposibil s'o descopere singur.

Cel mai bun lucru era să aștepte întoarcerea sau ieșirea șoarecelui. Căută un loc unde să se ascundă și de unde să nu poată fi zărit din nici-o direcție.

Trecuse de ora cinci. Nu mâncase nimic de azi dimineată. Inghiți câteva bucăți de șocolată pe care le cumpăraseră dela o cofetărie, pentru orice eventualitate, și începu să aștepte. Apoi adormi.

Când deschise ochii văzu că se înserase și un vânt cam tăios bătea dinspre ocean. La picioarele stâncii stătea un om.

XIX.

INTUNERICUL DEVINE MAI DENS.

Apariția aceea neașteptată în solitudinea severă a țărmului avea ceva fantastic. Omul stătea nemișcat, cu spatele la Rex și fuma.

Rex se simți ca în ajunul unei bătălii decisive, ca pe vremea când era soldat; o nervozitate binefăcătoare îl cuprinse.

Dinspre mare ajunse până la el sgomotul cadențat al unui motor; omul se mișcă și Rex nu-l mai văzu. Rex își dă seama că se apropia de țărm o barcă automobil.

Își lungi gâtul; apoi făcu o mișcare, se ridică puțin, să asculte.

Omul coborî spre țărm.

Rex începu să-și regreze s'ăbiciunea de-a se fi lăsat pradă somnului; în felul acesta pierduse ocazia de-a afla pe unde ieșise omul acea care purta o beretă bască. Fără îndoială că șalupa venea să-l ia. Dar tocmai în momentul acela răsunară la urechile lui două voci; erau așa de apropiate, încât Rex, înfricoșat, se retrase din nou în vizuina sa.

La cel mult zece metri de el, doi oameni se strecurau printre blocurile de stâncă. Unul era omul cu beretă bască și Rex își dă seama că era chiar bascul pe care-l văzuse la Ușotegia. Celălalt era spaniolul cel voinic care căra bidioanele de benzină pe *Aurora*. Primul ducea o mică valiză, al doilea un sac de piele. Vorbeau cu glas scăzut. La un moment dat se opri ră; probabil să se odihnească, socoti Rex. Din ascunzătoarea lui auzi câteva cuvinte basce și'n inima lui îi era recunoscător lui Luis Larraga pentru lecțiile pe care i le dăduse între două bătălii.

— Ce afacere încurcată! — exclamă una din voci. — Cu toți banii buni pe care-i câștigăm, ași vrea totuși să se termine odată! În tot cazul, călătoria asta este cea din urmă; ești gata de plecare, nu-i așa?

— Cine știe? — replică celălalt glas. — Cu un asemenea patron nu poți fi nici-odată sigur. Nici mie nu-mi plac plecările și venirile acestea

misterioase. Mi-e grozav de teamă să nu cadă șalupa asta în mâna celor dela vamă, căci atunci...

— Pueh! — făcu celălalt cu dispreț. — Când s'a mai auzit ca unui basc să-i fie teamă de vamă? La drum, Pedro! Intr'o jumătate de oră suntem acasă și mâncăm.

Urmă câtva timp de tăcere, apoi se auzi acelaș glas continuând:

— Umplem sacii și-i lăsăm la intrare. Coborîm apoi lada și ne întâlnim la...

Restul frazei se pierdu. Rex ieși pe jumătate din ascunzătoare. Cei doi oameni nu mai erau decât niște umbre. Nerăbdător, se hotărî să-i urmărească, cu orice risc; îi era imposibil să lase să-i scape și de data asta secretul ieșirii secrete.

Dar cei doi oameni se opriseră în fața unui soiu de rampă. Bascul se sui pe un fel de tăblie stâncoasă și'n momentul acela Rex văzu deschizându-se o gaură patrată..

În mijlocul pătratului se decupa capul bascului. Spaniolul aruncă sacii, apoi se urcă și el. O clipă mai târziu, Rex văzu din nou peretele stâncoș, intact, ca și cum totul n'ar fi fost decât un vis.

Rex nu-și putu da seama cât timp trecuse până ce cei doi oameni reveniră. Bascul apărui cel dintâi: și după ce sări pe plajă îi fu aruncată, cu mii de precauții, de către tovarășul său, o cutie lunguiată și plată; o puseră apoi pe umeri și Rex auzi foarte bine pașii lor îndesați, călcând ierburile depe mal.

Părăsindu-și ascunzătorea știa foarte bine la ce riscuri se supune. Dar trecerea era liberă în

fața lui, putea conta pe câteva minute până la întoarcerea oamenilor și el știa foarte bine că nu se va mai întâlni nici-odată cu asemenea ocazie. Nici nu-i trecu măcar prin gând că s'ar putea întâmpla ca cealaltă extremitate a coridorului să fie închisă. Nu credea în încuietorile secrete, în panourile glisante sau în altfel de invenții romantice. Știa doar că, pe acolo pe unde se putea intra, se putea și ieși.

Felul în care era mascată intrarea coridorului era de-o simplitate uimitoare, dar nu mai puțin admirabilă.

Galeria era susținută de scânduri groase și semăna foarte bine cu o galerie de mină; cobora vre-o 20 de metri, apoi începea să urce. Era un întuneric de iad. Aerul era extrem de umed. Aprinse un chibrit și văzu la picioarele lui sacii și valiza pe care le lăsase cei doi oameni.

Cei doi oameni puteau reveni în orice moment. Dar ocazia era unică, cum de n'ar fi profitat de ea? Se plecă repede și deschise valiza: era plină cu bi'ete de bancă.

Erau bilete de o sută de franci emise de Banca Marocului, de un model cu totul nou, pe care vechiul legionar îl vedea pentru prima dată și erau trase de curând, căci mai miroseau încă a cerneală proaspătă. Erau făcute pachet și legate cu benzi groase de hârtie. Rex evaluă conținutul valizei la mai multe milioane de franci, căci valiza, destul de mare de altfel, era plină complet. Sacul de piele, deasemeni spațios, conținea alte câteva milioane.

Rex aprinse un nou chibrit și mâna lui mângâie o clipă hârtia satinată a bancnotelor. Iată că Africa îi încurca încă odată drumul! Sacul

și valiza conțineau adevăratul motiv al războiului din Maroc, motiv mult mai puternic decât procesul pe care Abd el Krim i-l făcea Spaniei și Franței! Oare nu bancnotele astea false erau armele secrete ale minorităților subversive? Luă un pachet de bilete și și-l puse în buzunar. Apoi închise valiza și-o așeză în poziția în care o găsisese.

În momentul acela auzi pași la intrarea galeriei. Rex porni repede înainte. Mergea ținându-se cu mâinile de asperitățile peretelui și cu mare grijă, căci orice piatră deplasată de la locul ei făcea un sgomot îngrozitor. Sudoarea îi curgea șiroaie pe față. Se opri și se rezemă de perete. I se părea că-i într'o etuvă.

Ascultă. Nu se mai auzea nimic. Apoi o lovitură puternică străbătu liniștea; cei doi oameni închiseseră intrarea, plecaseră deci.

Rex se simți mai curajos. Aprinse un nou chibrit. Tunelul se termina într'un fel de cameră joasă și umedă, o veche pivniță probabil. De jur împrejurul peretilor erau așezate cutiile, acum goale, pe care le descărcase bascul din mașina donei Inocencia.

În mijlocul camerei era o lumânare, prinsă într'un uriaș sfeșnic. Aprinse lumânarea și descoperi o mică ușă de lemn, singura deschizătură a zidului.

Era scundă și părea că nu are nici un fel de încuietoare, în loc de clanță era un fel de curea lată și murdară. Rex apucă cureau, dar ușa rămase nemiscată. Luă lumânarea în mână și examinează mai de aproape peretele din jurul ușii, dar nu descoperi nici un soi de încuietoare. Izbîi atunci cu putere în ușă; ea începu să cedeze.

Mai dădu câteva lovituri și ușa se deschise. Il izbi de-odată aerul rece și curat al nopții. Stinse lumânarea. În fața lui se ridica poarta verde.

Ușa se deschidea sub zidul care servea jocului pelotei; cineva, ca s'o camufleze mai bine, o acoperise cu mușchiu verde, ca să semene cu zidul.

Nu se gândi însă că închizând ușa, își tăia în felul acesta cea mai importantă cale de retragere. Succesul îl îmbătase. Vechea casă bască era tăcută ca de obicei. Rex porni în direcția porții duble.

Simți de-odată un miros curios; un miros pe care-l aspirase tot timpul campaniei din Africa; un miros picant și gras. Africa îi trimitea încă-odată un mesager!

În momentul acela auzi răsunând din interiorul casei un cântec. Un cântec ciudat, monoton, vocea mai mult fluierată, care strecura în suflet o nedelinită melancolie amestecată cu neliniște, cu teamă.

O auzise de mii de ori acolo, în sudul Marocului; era romanța tipică a oamenilor din tribul Chleu, bogată în rezonanțe și imposibil de uitat.

Cântecul se termină pe neașteptate, casa redeveni iarăși tăcută.

Lipit de zid, Rex asculta. Dar nu se mai auzi nimic. Atunci începu să-și continue drumul spre poarta dublă.

Voia să descopere totul; nu se va întoarce sub nici un cuvânt la Saint-Jean-de-Luz fără să vadă mai întâi ciudatul personaj care mânca mâncăruri arabe și cânta melodii berbere. Nu tu pentru el o surpriză când constată că poarta

dublă era încuiată. După ce se asigură că nu era nimeni în curte, escaladă poarta și se lăsă să cadă de cealaltă parte a ei.

Fațada principală a casei era complet întunecată: probabil că ciudatul personaj stătea într'una din camerele dinspre mare. Rex își aminti de scara frumos sculptată pe care o văzuse în bucătărie. Nu împingea lucrurile prea departe dacă va încerca să intre în bucătărie? Își pipăi revolverul din buzunarul hainei; dar nu sunase încă ceasul lui. Rămase câtva timp nehotărât, neștiind precis ce are de făcut. Auzi găfăitul unui motor. Cineva strigă: „Caterina!” Se auzi apoi o lovitură în poarta exterioară.

Escaladă din nou poarta frontonului și lipit din nou de zid, ascultă sgomotul de voci din grădină. Incepu însă să se teamă ca nu cumva mașina să fie adusă în curtea frontonului; porni atunci spre ieșirea secretă.

Se întunecase complet și nu avu curajul să aprindă chibritul. Se gândi că-i va fi imposibil să mai găsească, așa pe întuneric, ușa. Incepu să pipăie disperat suprafața aspră a pietrei. Ce nebun fusese că nu marcaseră locul ușii cu o piatră!

Continuă să caute cu frenezie când ușa se deschise dela sine și în cadrul ei apărură silueta slabă a bascului cu beretă, care ține în mână o lumânare. Se dădu repede la o parte. Dar în momentul următor fu răsturnat și simți cum i se leagă mâinile și picioarele.

Nu opuse nici-o rezistență. În spatele bascului auzi pe cineva strigând:

— Ei, lăsați-l acum pe senor Ingles!

Rex se trezi față în față cu don Leandro.

UNDE REX JOACĂ CARTEA CEA MARE

Intre timp fusese aprinsă o lumină la bucătărie; prin mica fereastră de sus străbătea o slabă rază de lumină care lumina în mod straniu fața bătrânului. Imbrăcat c'o pelerină neagră care-i acoperea și mâinile, don Leandro părea că face parte din însăși întunecimea înconjurătoare.

Rex, examinat de ochii lui de reptilă, simți o mare neliniște. Pierduse partida! Abea acum începea să regreta că n'a dat mai multă atenție inspectorului aceuia de poliție, Barbot, Barbiche sau așa ceva, care încercase să vorbească cu el în ziua fatală a executării prietenului său. Acum i-ar fi putut fi de mare folos.

În impasul în care se găsea, trebuia să recurgă la ultima lui șansă de scăpare, șansă care s'ar fi putut foarte ușor întoarce contra lui. Trebuia să acționeze însă cât mai repede posibil și să-i împiedece astfel pe oamenii aceștia să-l percheziționeze. Altfel ar fi descoperit la el pachetul cu bilete de bancă; asta l-ar fi compromis definitiv în ochii donei Inocencia.

Deci, va juca cartea cea mare!

— Sunt aici, — spuse cu îndrăzneală, — fiindcă am de făcut o comunicare.

Curajul i se făcu și mai mare când văzu mirarea depe fața lui don Leandro și ochii lui de bazilic aprinzându-se. Efectul nu dură însă decât o secundă, fața bătrânului își relua imobilitatea.

cu o voce neutră. — Intri pe furiș într'o locuință particulară și pretinzi apoi că ai de făcut o comunicare; ce comunicare și cui?

— Celor care-mi așteaptă venirea!

— Vreau să știu ce înseamnă aceste cuvinte.

— Mi se pare, — făcu Rex râzând, — că simpla mea prezență aici explică totul.

Don Leandro se apropie de el.

— În Franța, — spuse, — nu e ceva chiar de trecut cu vederea faptul că cineva se introduce pe furiș în casa cuiva. Oamenii mei te puteau omori, știi asta?

Rex surâse. Bătrânul încruntă sprincenile:

— Cred că vei fi mult mai puțin vesel dacă te voiu da pe mâna poliției.

— Inutil să mai încercați să mă intimidați, căci nu veți reuși, — replică Rex pe un ton degajat.

Și urmă după o pauză:

— Probabil că știți...

Se auzi chiar în momentul acela un pas ușurei. Inocencia apărură în cadrul luminii aruncată de mica fereastră. Fără să-l observe pe Rex, se îndreptă către bătrân și-i spuse:

— Hertz a venit și spune că...

Din pelerina neagră ieși o mână osoasă care-o opri.

Ea se întoarse și-l văzu pe Rex.

— Tu! — strigă ea.

Și ochii ei scânteiau de mânie. Apoi se întoarse iar spre don Leandro:

— Ce făcea aici? — întreabă ea furioasă. — Cine l-a lăsat să intre?

Don Leandro ridică din umeri. Apoi răspunde cu o politețe afectată:

— Joan și Pedro l-au găsit învârtindu-se pe lângă fronton. Neștiind că așteptai vizita d-lui Garrett și nerecunoscându-l de altfel, l-au pus în imposibilitate de-a se mișca. Sper că n'au făcut nici un rău prin excesul lor de zel?

Ironia bătrânului o făcu și mai furioasă pe dona Inocencia:

— Cum de-ai îndrăznit să mă urmărești până aici? — strigă ea. Inutil să te mai bazezi pe prietenia mea, d-le Garrett!

— Incetați să mă mai numiți astfel, dona Inocencia, — răspunse el cu cel mai mare calm din lume.

Ea concedie pe cei doi servitori. Femeia reluă:

— Explică-te!

— Cred că așteptați doi vizitatori. — făcu Rex. — Unul din ei e în fața dvs.

Dona Inocencia făcu ochii mari:

— Ce vrei să spui?

— Vreau să spun că sunt Gil Forsan!

Fața femeii deveni ca de ceară. Ochii ei se uitară cu neîncredere la Rex:

— Și celălalt? — întrebă ea încercând să se stăpânească.

— Mort!

— Ah?

Exclamația asta ambiguă a lui don Leandro fu ca un punct final al unei fraze.

— Cum s'a întâmplat? — întrebă el.

— Chiar în seara în care trebuia să dezer-tăm împreună, Klau a fost omorât la un post depe Uergha.

— Când?

— În Martie, imediat ce Klau primise dela dona Inocencia scrisoarea și banii,

— În Martie? Si noi suntem în Iulie!

Rex șovăi. Trebuia să procedeze cu luare aminte.

— Am stat prizonier la Rifani! — spuse.

— Fusesse prevăzut și faptul acesta, — spuse don Leandro fără să-l slăbească din ochi. — Klau primise toate informațiile necesare.

— Mie nu mi-a spus însă nimic, — răspunse Rex. — Mi-a arătat numai banii, cincii mii de franci, cu care vom putea ajunge în Franța. Si în cazul în care-l voiu întovărăși, voiu primi mult mai mulți. Nu mi-a mai spus însă nimic altceva.

Inocencia interveni:

— Dece nu te-ai prezentat mai de vreme?

Rex prevăzuse întrebarea:

— Pentru că voiam să știu mai întâi în ce fel de afacere voiu intra. Am ajuns cu două zile mai înainte de data fixată. Nu păreați prea grăbită. Am așteptat atunci momentul favorabil. De asta n'am fost aici decât acum.

— Ești sigur că te cheamă Forsan? — interveni vocea răutăcioasă a lui don Leandro. — Forsan era bosc și d-ta...

Ochii bătrânului studiau fără milă fața lui Rex.

— ...d-ta ai mai mult aerul unui englez

Rex susținu privirea bătrânului; observă însă în acelaș timp că dona Inocencia devenise neîncrezătoare.

— Sunt englez, e drept, răspunse el vesel, — dar nu prin naștere. Prin naștere sunt bosc.

— Știi să vorbești eskaura?

Întrebarea Inocenciei izbucnise ca o pocnitură de pistol:

— Nu chiar așa de bine ca altădată, — răspunse netulburat Rex. — În 20 de ani, o limbă se uită. Mă descurc însă și acum destul de ușor.

— Jean! — strigă Inocencia. — Am nevoie de tine.

Bascul veni alergând, își scoase bascul din cap și rămase nemișcat, neîncrezător par că.

— Omul acesta ne va convinge! — spuse Inocencia.

— La ordinul dvs.! răspunse Rex.

Surâse, spuse câteva cuvinte și figura bascului se luminează.

— Ce spune Jean? — întreabă dona Inocencia. — Înțelegi?

— Cum să nu înțeleg! — răspunse interpelatul. — Ar trebui să nu fiu basc ca să nu înțeleg!

— Atunci repetă ce ți-a spus, și adu-ți aminte că don Leandro știe basca tot atât de bine ca și tine.

— Spune că bătrâna Caterina a fost mai și-reată ca dvs., căci și-a dat imediat seama că e basc.

— Și pe urmă?

Omul schimbă o privire comică cu Rex.

— Că... că bătrâna Caterina e mai deșteaptă decât alte persoane pe care le cunoaște el...

Râsul donei Inocencia răsună ca o trompetă. Rex se simți extrem de ușurat. Dar don Leandro interveni:

— Ași fi curios să aflu ce te-a făcut să intri în afacerea asta. Bani se pare că ai destui. Ce te împinge să te aliezi cu noi?

— Motivul care m'a făcut să mă înscriu și în Legiunea Străină. Dorul de aventură.

— Ai livretul dumitale militar?

Rex începu să râdă.

— Văd că nu vreți să mă credeți. Aveam însă impresia că e la mintea oricui că cea dintâi grijă a unui dezertor e să-și distrugă livretul militar.

Inocencia îl privea cu o seninătate care-l umplea de curaj; primejdia imediată fusese înlăturată.

— Totuși, — continuă Rex, — dacă insistați, sunt în măsură să vă conving, cred.

Își suflecă mâneca cămășii și întinse brațul în așa fel încât lumina care venea prin fereastră să cadă pe el. Brațul îi era tatuat cu cerneală albastră: o figură curioasă era desenată între două drapele, iar sub figură se puteau citi inițialele: 1-ul R.L.S.

— Primul regiment al Legiunii Străine, iată ce înseamnă inițialele acestea. Figura pe care-o vedeți e simbolul Legiunii, grenada.

Își dădu mâneca la loc și privi drept în față pe inchiizitorii lui:

— Ei bine! Sunteți satisfăcuți?

• În dreapta grupului se auziră niște pași. Se întoarseră cu toții. Bascul explică:

— S'a întors Hertz!

— Du-te și vezi ce-i cu el, vrei don Leandro?

Don Leandro își strânse pelerina în jurul umerilor și dispăru ca o fantomă. Inocencia se apropie de Rex.

— Știi c'ai fost urmărit sara asta?

Rex rămase extrem de surprins.

— Imposibil! — strigă el.

— Dece imposibil?

Vruse până atunci să nu spună că descoperise ieșirea secretă; dar acum trebuia să se explice:

— Pentrucă am venit pe țarm.

— Pe țarm?

— Da... și-apoi prin coridor...

Figura Inocenciei deveni foarte blândă.

— Ești un om extraordinar, Riccy! — spuse.

— Cum de-ai putut găsi intrarea?

— Adormisem pe țarm. M'am trezit tocmai în momentul în care Jean și tovarășul său ieșeau din coridor cu cutiile. În timp ce ei se uitau în altă parte, eu m'am strecurat în coridor. Dar ce te face să crezi că am fost urmărit?

Dar ea îl întrebă:

— Cunoști vre-un motiv pentru care poliția franceză are dreptul să te urmărească?

Dona Inocencia îl scrută, ca și cum ar fi vrut să-i citească în suflet. Rex se stăpâni cu greu.

— Nici una, — răspunse cu falsă indiferență.

— Dar pentruce?

— Pentrucă un oarecare Barbier, inspector din Siguranța pariziană, detașat tocmai la brigada care supraveghează pe anarhiști a venit la Saint-Jean-de-Luz.

Barbier! Omul care l-a acostat lângă ghilotină! Barbier era la Saint-Jean-de-Luz! Nici n'ar fi visat Rex un asemenea noroc! Nu mai era nevoie să divulge secretul lui Luis Larraga; puțină răbdare și inspectorul va avea în mână toate probele. Ce făcea însă Barbier la Saint-Jean-de-Luz?

— Hertz care e dintr'ai noștri și care-l cunoaște foarte bine pe inspector, l-a văzut eri la

gară. Din nenorocire nu l-a putut urmări și de atunci par'c'a intrat în pământ. Dar Hertz, care nu se lasă cu una cu două, a văzut în seara asta pe faleză un om care spiona casa.

— Barbier?

— Nu l-a putut observa prea bine. L-am trimis pe don Leandro.

Răsunară pași. Don Leandro apărură.

— Barbier! — spuse el. — Nu se mulțumește să spioneze casa numai, ci a reușit să introducă chiar pe unul din instrumentele lui.

Inocencia aruncă asupra lui Rex o privire plină de neîncredere.

— Unul din instrumentele lui? Aici? În seara asta? — strigă ea.

— Fata care ți-a adus rochia.

— De unde poți ști asta?

— Hertz i-a văzut întâlnindu-se imediat ce fata a ieșit de aici; au stat apoi foarte mult de vorbă lângă port. Hertz nu i-a putut urmări mai departe, căci au plecat amândoi cu o mașină.

— Slavă Domnului! — strigă Inocencia. — Bine că m'am liniștit. Probabil că fata aceea e prietena polițistului!

Și surâse lui Rex cu dragoste.

— Nu văd nici un motiv de râs. — spuse bătrânul.

— Bah! E aproape o săptămână decând a venit aici Barbier. Cum de n'a apărut până astăzi în apropierea casei? Și cum ar fi știut că am telefonat dela Biarritz ca Va'i să-mi trimită costumul aici în seara asta?

— Nu te miră deloc că polițistul acesta dă târcoale casei tocmai în seara când sosește prietenul nostru?

— Mi s'a părut și mie curios asta până în momentul în care am aflat că Riccy a venit prin coridor!

— Prin coridor? — strigă don Leandro surprins.

Ea râse din nou.

— După cum vezi e mult mai șiret ca noi.

— Coincidența e totuși bizară.

Ea îl privi pieziș.

— Vrei să mă ofensezi, don Leandro?

— Nu, dar altădată erai mult mai prudentă. Și mă tem ca lucrurile să nu se sfârșească rău...

— Se vor sfârși foarte bine. Am dat eu vreodată greș? Știi foarte bine că nu. Atunci decobesteți? Am împlectat în seara asta încărcătura. Hossein se va imbarca mâine dimineață. Admit că moartea lui Klau e o pierdere pentru noi; din moment însă ce Forsan e aici, cred că trebuie pus la curent cu planurile noastre. Și nu-ți mai bate capul cu Barbier.

Se uită la ceas.

— Unsprezece fără un sfert. ceilalți trebuiau să fie aici la 11?

Don Leandro făcu semn că da.

— Vor lăsa șalupa în port și vor veni aici pe jos. Mi s'a părut că e mult mai prudent așa.

— Ar trebui să vezi dacă Hossein e gata.

Don Leandro se uită la Rex:

— Si el? Unde va rămâne? Aici sau pe yacht?

— Poate rămâne în noaptea asta aici; mâine îi va aduce Jean bagajele. Ce mai aștepti acum?

Don Leandro ezită un moment apoi plecă și începu să strige servitorii.

Începuse să bată vântul. Pe cer se îngrămădiseră nori de ploaie.

Inocencia puse mâna pe vestonul lui Rex.

— Stiu acum ce vroia să spui când mi-ai declarat că nu mă poți iubi atâta timp cât există secrete între noi. Dar de ce n'ai vorbit mai demult?

Redevenise dulce și calină, fermecătoare ca o vrajă. Dar Rex se hotărî să reziste ispitei. Trebuia să-și păstreze capul limpede. Se stabilise deci o reuniune. Il vor admite oare și pe Gil Forsan?

— Poate că aveam nevoie să mă conving ce fel de femeie era dona Inocencia...

— Dar de unde știai de existența mea?

— Dela Klau.

— Da, uitasem.

— El avea o memorie mai bună, dona Inocencia. Purta mereu cu el o fotografie de-a ta...

— Probabil că o furase.

— Și se lăuda că e a amantei lui.

Ea scoase un strigăt.

— Ce neamț scârbos! Mă crezi dacă-ți voi spune că mințea?

— A fost de-ajuns să vă văd ca să fiu sigur că mințea.

— Am 27 de ani, — spuse ea, — dar n'am fost încă a nici unui bărbat. Dar să vorbim de tine, Riccy! Cum se face că ești englez și basc în același timp?

— Poveste veche și foarte puțin interesantă.

Ea îi mângâie mâna.

— N'are nici-o importanță; englez sau basc,

te iubesc așa cum ești. Un singur lucru mă bucură: că în afacerea asta suntem împreună!

— Dar foarte depărtați unul de altul, — glumi el. — Eu un simplu angajat, iar tu patroana.

Ea făcu un gest de oboseală:

— Dacă ai ști cât sunt de sătulă să fac pe patroana! N'am avut niciodată ambiția să fiu șeful acestei afaceri, dar văd lucrurile mult mai bine ca Don Leandro și ceilalți. Din contra, am nevoie de cineva care să fie mereu lângă mine, care să-mi dea voie să deviu eu însămi...

Suspina și-și rezemă capul de pieptul lui Rex.

— Trebuie să-mi acorzi atunci toată încrederea, — spuse el.

Ea îl privi cu un aer rănit.

— Nu ți-am acordat-o? Ai văzut doar că Leandro nu era deloc mulțumit de asta. Și pot avea neplăceri și cu ceilalți.

— Înțelege! Eu nu sunt în curent cu nimic. Nici măcar pentru ce am fost chemat aici...

— Oh! Cât despre asta...

Se strânse din nou la pieptul lui:

— Vei afla totul în cursul reuniunii din seara asta. Până atunci strânge-mă în brațele tale, Riccy!

Rex nu îndrăzni să puie și alte întrebări. Descoperise doar că Forsan nu era pus în curent cu cele ce avea de îndeplinit; se întreba însă cu disperare care puteau fi titlurile și atribuțiile speciale ale acestui basc dezertor. Mecanic, o apucă pe Inocencia de talie.

Se auzi o voce strigând în întuneric:

— Doamnă! Doamnă!

Inocencia se desfăcu din îmbrățișare. Caterina venea cu o lumânare în mână: —

— Credeți că e potrivit să stați atâta timp afară pe o noapte ca asta reee? Don Leandro vă cheamă!

Rex așteaptă cu înfrigurare:

— Vino, — îi spusă Inocencia.

XXI.

APOSTOLUL DIN SUD.

Vântul începuse să bată cu furie. Don Leandro era în curte:

— Trebuie să fii nebună ca să-i lași s'aștepte atâta! Știi că în seara asta n'are nimeni chef de glumă! — spusă văzând-o pe dona Inocencia.

Apoi începu să vorbească mai în et; Rex nu desluși decât câteva cuvinte:

— Vor să hotărască ei singuri situația lui. Inocencia răspunse:

— Vom vedea noi! Te-ai ocupat de Hosse n?

— A mâncat și-acuma e sus, se roagă. Va veni imediat ce-l vei chema.

— Mergem, nu?

Don Leandro păru că ezită:

— Sper că nu ai pretenția să ia și el parte la reuniune?

— Ba da, va lua și el parte la reuniune!

— Ascultă, — spusă el alarmat, — sunt foarte enervați toți. Lasă-l aici pe omul acesta, Inocencia! Il vor supraveghea Jean și Pedro!

Rex văzu că ușa e păzită de cei doi servitori înarmați. Inocencia tremura de enervare.

— Cred că e timpul să știți cine comandă aici! Lasă-mă să trec!

Bătrânul se dădu la o parte și Rex simți un fior rece prin șira spinării, observându-i mina.

Urcară toți trei pe scară. Vântul urla cu desperare în jurul casei. În fața scări era ușa unei camere de unde pătrundea până la ei sgomote de voci iritate. Inocencia deschise brusc ușa. Sgomotul tăcu.

— Prieteni, vă prezint pe acela de care depinde totul.

Capete curioase se îndreptară către Rex. Rex recunoscu printre ele pe individul roșcat pe care-l văzuse dimineața pe bordul *Aurorii*... Remarcă apoi o figură foarte blondă, un evreu, un levantin, calmuci, nemți. Cei mai mulți dintre ei purtau tricoul cu dungi al marinarilor. Deși erau așa de deosebiți ca figură, neam și clasă socială, exista totuși ceva care-i apropia în chip uimitor: Energia și disprețul de moarte pe care un fost soldat din Legiunea Străină le păstrează toată viața. Dorul de aventură!

Adunarea părea net ostilă. Tăceau toți și așteptau. Lui Rex începu să-i fie teamă. Care era rolul lui Forsan în această adunare? Și de ce Inocencia îl numise „acela de care depinde totul?”

Dona Inocencia își păstră însă calmul.

— Iată, — continuă, punând mâna pe umărul lui Rex: — Vă prezint pe camaradul Forsan pe care-l așteptați cu toții. Un moment Grolle! — se adresă ea unui om îmbrăcat în veston de

alpaca, extrem de nerăbdător. — Așteaptă să fac prezentările!

Și arătând spre Grolle:

— Profesorul Grolle, un eminent orientalist care cunoaște araba la perfecție și care n'are decât un singur defect; acela de-a nu crede în inteligența femeilor...

Gluma nu risipi năincrederea. Inocenția însă domina pe toți oamenii aceștia și Rex nu se putu opri să n'o admire.

— Căpitanul Hartmeyer, — continuă femeia arătând spre omul care ținea pipa. — În timpul războiului, el a fost acela care împreună cu locotenentul Schloesser aici de față...

Făcu semn spre un om cu monoclu, care se înclină tăcut.

— ...și cu concursul lui Harric — și arată spre colosul blond, — ...a debarcat de pe un submarin german arme și muniții pentru El Hiba...

El Hiba, pretendent la tronul Sus-ului! Tot Marocul și mai amintea încă de fapte e de arme ale acestui aventurier care, cu puțin înainte de războiu se proclamase sultan al Tiznitului și-și făcuse o intrare triumfală în Marrakech. Se credea că e finanțat de nemți.

— Doctorul Stein, — urmă Inocenția, arătând spre omul nervos și subțire care ținea o țigară, — care și-a petrecut mai mulți ani în Sus, țară pe care o cunoaște foarte bine.

— Diacono și Vo'n'k, — arată Inocenția spre levantin și spre calmuc. — Au luptat amândoi cu Abd el Krim. Și acesta e Hertz despre care am mai vorbit, — spuse întorcându-se către evreu. — Și acum, că am făcut prezentările, don Leandro va...

— Un moment! — stiga roș de furie profesorul Grolle. — Am vrea să știm mai întâi de ce-a întârziat domnul acesta mai mult de șase săptămâni?

— Explicația e simplă, — spuse Inocencia.

Dar Hartmeyer o opri:

— Sper că domnul posedă și limbă... să vorbească singur!

Rex simți că va trece prin clipe grele, se stăpâni însă și spuse:

— Cum i-am explicat și donei Inocencia, vroiam să știu mai întâi în ce afacere voi intra. Fiindcă Klau nu mi-a spus nici-odată precis despre ce e vorba. Dealtfel nu știu mai mult nici acum...

Grolle se uită cu neîncredere la Inocencia.

— Și dona Inocencia îl numea „omul de care depinde totul!” Omul pe care l-am așteptat ca niște nebuni săptămâni întregi, nici nu știe pentru ce a venit. Ce titluri poate invoca atunci?

Femeia surâse liniștită:

— Forsan, — spusese ea, — a fost lângă El Hiba chiar dela începutul ultimei răscoale. El a rămas...

Rex simți cum îi aleargă un fior rece prin șira spinării, cum i se moaie mâinile, cum îi bate inima, să sară din coșul pieptului. Se mai uită la oamenii din jur, la fețe e lor neîndurătoare și-și simți moartea foarte aproape.

De-odată își aminti de pachetul cu bilete de bancă din buzunar. Ascunzându-și bratul pe după speteaza fotoliului, scoase pachetul din buzunar și-l vârî în căptușeala fotoliului.

lilor de către Glaui, paşa din Marrakech, în Aprilie 1917, — încheie Inocencia.

— Adevărat? — făcu vocăa guturală a lui Grolle întorcându-se către Stein. Dar acesta nu spune nimic.

— E esenţial pentru noi să avem un om, un European, foarte documentat asupra triburilor şi care are relaţii personale cu şefii lor. Forsan e omul pe care l-a ales Klau; Klau pe care-l cunoşti foarte bine Grolle, ca şi d-ta de altfel, Hartmeyer.

Vocea locotenentului Schloesser răsună, fluierătoare din colţul său:

— Nu există om indispensabil pentru întreprinderea noastră. Aşi vrea să ştiu întrucât sunt mai preţioase cunoştinţele acestui domn decât ale lui Stein şi ale lui Grolle.

— Ştiţi doar că Hossein trebuie să vie în contact cu oamenii lui El Hiba şi pentru asta are numaidecât nevoie de un om care-l cunoaşte la perfecţie. D-ta, Stein, trebuie să te ocupi de instrucţia militară a oamenilor; d-ta, Grolle de propagandă. Iar Forsan va întovărăşi pe Hossein în turneul pe care-l va face la toate triburile. El va vedea şi va asculta pentru voi doi va fi purtătorul vostru de cuvânt...

— Da, — mormăi Grolle, — dar cine ne garantează că Forsan cunoaşte pe oamenii lui El Hiba? L-ai întâlnit vre-odată în Sus, Hartmeyer?

— Nu, — replică sec căpitanul.

— Ai auzit vorbindu-se de el măcar?

— Mi s'a spus că El Hiba are mulţi europeni în jurul lui, dar n'am auzit nici-odată pomenindu-se numele lui!

Ochii lui Grolle străluciră răutăcios. Apoi se îndreptă spre Rex:

— Cunoști fluviul Massa?

Slavă Domnului! Era o întrebare la care Rex putea răspunde cu ochii închiși:

— Bine înțeles că-l cunosc!

Stătuse doar mai bine de o lună pe malurile lui!

— Cunoști legenda acestui râu? — reluă glasul gutural al lui Grolle.

Rex stătu câțva timp nedumerit; apoi, din fundul amintirii sale i se încheagă o poveste pe care o auzise de mai multe ori.

— Nu există nici un om din Sus care să nu creadă în existența unei mine de aur ascunsă de stâncile râului. De aici, spune legenda, va ieși un mare profet! De altfel toți agitatorii care-au format istoria Marocului, au venit din sud!

Cuvintele acestea produsese o mare impresie asupra auditoriului. Lui Rex i se păru că poate distinge câteva semne de aprobare. Ochii Inocenciei străluceau, mulțumiți. Credea că e stăpân pe situație, când vocea lui Stein, îl trezi din visare:

— Ce știi despre șeriful din Tazerualt? Ce atitudine va avea cu privire la revoltă?

Nu-l cunoștea nici măcar din auzite pe Tazerualt. Dar nu se dădu bătut, mai ales că Stein continuă:

— Cred că te-ai întâlnit cu șeful... istă că îmi scapă numele. Cum se numește tribul lui?

O sudoare rece acoperi fruntea lui Rex. Era pe marginea prăpastiei. Dar din fericire, Heinrich, marinarul neamț, îi veni în ajutor.

— Ce Dumnezeu! Ne vom petrece noaptea discutând despre niște triburi puturoase din Africa! Dacă Forsan e un spion, vom ști să-l închidem gura la timp. Adu-ne profetul, don Leandro, vrem să-l vedem și noi.

Inocencia făcu un semn, don Leandro ieși.

În timpul acesta Grolle vorbea cu Stein.

— Hossein a fost lângă tatăl său tot timpul revoltei. E imposibil să nu cunoască pe Forsan. Dacă-l identifică, e bine!

Stein nu răspunse.

Ușa se redeschise, don Leandro reapăru. Era întovărașit de-un om cu înfățișarea severă și nobilă, înălțat într-un burnuz alb. Ochii îi străluceau neîncrezători.

— Hossein Ou Moha, fiul lui El Hiba, — anunță don Leandro.

Și omul, după o plecăciune ceremonioasă, înaintă. Grolle veni lângă el și-i vorbi ceva în arabă, arătându-l pe Rex. Se întâmplă atunci ceva ciudat. Hossein surâse lui Rex, se apropie de el, își duse mâna la frunte, la buze și la inimă, după eticheta orientală, și-apoi îi întinse mâna. Grolle se întoarse către dona Inocencia.

— Hossein își amintește foarte bine de Forsan pe care l-a văzut de mai multe ori la cartierul general al tatălui său.

— Nu vă spuneam? — replică ea. — Ne pierdem timpul degeaba! — Ridică apoi vocea: — Să păstrăm acum liniște. Grolle va explica lui Hossein planul nostru, iar Hossein va face observațiile de rigoare...

Grolle se opri.

— Nu înainte ca Forsan să părăsească camera!

— Asta întrece măsura! Hossein l-a identificat, și mi-ajunge!

— Mie nu!

În liniștea care urmă răsună vocea lui Stein:

— Ei Heinrich, sau un altul... percheziționați-l, ce mai așteptați?

Rex făcu un pas spre ușă, dar don Leandro îl opri. Neamțul îi scotoci buzunarele și-i luă tot ce avea; bani, chei, tabachere și, bineînțeles, revolverul.

— Habar n'aveți, — strigă Stein la urechea Inocenciei, — că un arab răspunde la toate întrebările da, ca să facă plăcere gazdei. Cât despre mine, eu am părerile mele despre Forsan acesta care n'a auzit nici-odată de Tazerualt, deși șeicul, împreună cu toți fii lui a luat parte foarte activă la revoltă, ridicând în favoarea lui El Hiba câteva faimoase triburi contra cărora Francezii au adus câteva coloane speciale. Cu sau fără permisiunea dvs., grațioasă doamnă, voi dispune ca acest individ să fie foarte bine păzit până în momentul plecării noastre, când îl vom lăsa într-o foarte plăcută tovărășie... ca aceea a lui Barbier de exemplu. Până atunci va sta pe bordul *Aurorii*.

Cineva chemă pe cei doi servitori. Rex o văzu pe Inocencia, albă de mânie, păstrând o tăcere demnă în mijlocul adunării aceia furioase.

UNDE INTERVINE RUPERT FORSDYKE.

Uraganul dura de 36 de ore. In curtea Casei Porumbelului vântul mătura neîndurător grădina și frunzele arborilor erau smușe cu furie.

In micul salon cu geamă, Inocencia stătea pe gânduri, în fața micului dejun pe care nici nu-l atinsese.

Trecuse o zi și o noapte de la înfrângerea ei. Așteptase în zadar măcar un singur cuvânt dela Rex. După terminarea reuniunii, spre ziua, cu tot uraganul care sfâșia oceanul, îl duseseră pe bordul *Aurorii*. Numai spera să i se dea voie să vorbească cu el; spera însă că va primi un mesaj dela el prin unul din oamenii echipajului.

Dar nimeni nu mai venise la Usotegia din noaptea aceea! Valurile oceanului ajunseseră la înălțimi monstruoase.

Don Leandro, care, împreună cu Hertz și cu cei doi servitori rămăseseră la Usotegia, îi explicase că odată încărcăturile făcute, nu mai era nevoie să riște nimeni un drum până la Usotegia; și, bineînțeles, nu se mai putea utiliza coridorul secret, fiindcă șalupa ar fi fost sfârșită de stânci. Dealtfel toată lumea se pregătea de plecare, căci, în cazul când timpul se va schimba, vor putea ridica ancora chiar și mâine.

Inocencia se dusesese la d-na Valia pentru a lua contact cu persoana care-i adusese costumul la Usotegia. Din întâmplare însă, d-ra Salv nu era în magazin: își luase un mic concediu pen-

tru a-și vizita niște prieteni la Saint-Sébastien. Află însă că era o americană călduros recomandată de altfel de casa Suvarinov dela Paris, probabil că doamna o cunoaște? Inocencia cumpără câteva batiste și plecă.

Luă hotărârea să revină a doua zi pentru a pune câteva întrebări d-rei Sally. Era însă foarte neliniștită, deși Hertz o anunțase că nu mai era nici urmă de Barbier la Saint-Jean-de-Luz. De fapt nici n'o interesa acest Barbier, cum n'o interesa nici vânzătoarea d-nei Valia. Pe Inocencia n'o preocupa decât Rex. Dacă ar putea avea cel puțin o scurtă întrevvedere cu el, dacă ar putea scăpa de sub supravegherea lui don Leandro măcar câteva minute! Poate că Forsan nu fusese la cartierul general al lui El Hiba decât câțva timp și nu avea de unde cunoaște toate amănuntele revoltei. Trebuia să existe o explicație, nu se putea altfel!

Sau poate...

Era însă un poate în fața căruia dona Inocencia refuza să se oprească.

Cu coatele trezimate de masă, cu obrazul în palme, se uita, printre geamurile ude, la valurile spumegânde ale Oceanului. Da, poate că-l iubea pe Rex! Și el era așa de aproape de ea, la doi kilometri doar; ea vedea catarguri e Aurorii, ridicându-se drepte, peste suprafața agitată a Oceanului. Și'n fața ei, încă o zi dezo-lantă, încă o noapte de insomnie și a doua zi vaporul va dispărea la orizont.

Ajunsese la limita durerii. Știa că Rex e grav amenințat. Stein îi promisese în cele din urmă că nu-i va face nimic până în momentul debarcării pe coasta Sus-ului în tovărășia lui

Hossein. Și dacă Forsan va fi în stare să risipească îndoiele care planau asupra lui... dar dacă nu va reuși, știa că nimic nu poate mîia inima oamenilor acestora aspri pe care ea îi cunoștea foarte bine.

Auzi deschizându-se ușa de la bucatărie; și recunoscând pasul șovăitor al Caterinei, se grăbi să-și verse lapte în ceașcă. Deși ținea foarte mult la ea, Inocenciei i se părea că bătrâna doică o cam încurcă în ultimul timp.

Caterina veni în fața ei, cu mâinile încrucișate peste șorțul ei cu pătrățele.

— Doamnă, a venit un om... începu ea, cu impasibilitatea caracteristică bascilor.

Inocencia lăsă ceașca din mână.

— Ce vrea? — întrebă cu indiferență.

Bătrâna o privi șireată, cu ochii ei extrem de negri.

— Întreabă de d-l Garrett, — replică pe un ton de aparentă stupiditate. — Să-l anunț pe don Leandro? Doarme încă, dar pot să-l trezesc...

Inima Inocenciei începu să bată cu furie. Cine era omul acesta? Nu cumva chiar Barbier?

— L-ai mai văzut vre-odată pe omul acesta, Caterina?

— Nici-odată. Pare un străin.

Inocencia începu să bea laptele.

— Vreau să-l văd.

— Poate că e mai bine să-l trezesc pe don Leandro, — spuse șovăind bătrâna.

— Nu vorbi prostii, Caterina. Unde e omul acela?

Ea se ridică. Bătrâna întinse mâni'e către ea, rugătoare:

— Inocencia, fetița mea, — murmură bătrâna care nu mai pronunțase de ani de zile numele acesta, — du-te de aici. Du-te și nu mai reveni nici-odată! Sunt cea din urmă Latxague și-ți spun: Usotegia e o casă blestemată. Noaptea trecută, în timp ce vântul gema prin vechile hornuri, am auzit un glas de femeie strigând în furtună: „Ascultă! Ascultă! Vei trăi mereu!” Dar tu știi, Inocencia că zânele basce spun tocmai contrariul. Glasul zânei anunța sfârșitul Usotegiei.

Inocencia rămase încremenită:

— Dar ce te-a apucat Caterina? E primă dată când te aud vorbind asemenea basme! Nu credeam că poți crede în superstițiile acestea prostești. Lasă-mă în pace cu zânele tale!

Ochii bătrânei străluciră.

— Nu râde de mine Inocencia. Am mai văzut-o odată; în noaptea în care a murit bunicul meu... Erai în leagăn atunci, iar eu eram în casa părinților tăi, la Madrid!...

Și mâna bătrânei făcu, larg, semnul crucii.

— În momentul acela l-am văzut pe bunicul meu, rece și țeapăn, pe patul dela bucătărie, așa cum l-am găsit tot de apoplexie. Bascul acesta, care e englez, a aruncat un blestem asupra casei. Pleacă de aici. Nu primi pe omul acesta care-l caută. Pleacă, dacă nu vrei să te nărui odată cu Usotegia!

Se așeză în genunchi, își acoperă capul cu șorțul și începu să se lege într-o parte și'ntr'alta, așa cum fac femeile basce îndoliate.

— Moarte! Moarte! — strigă ea, ș'âșie'or. —
O simt în aer..!

Și izbucni în plâns.

Inocencia devenise albă ca peretele. Rămase
câtva timp tăcută, ascultând ciudatul bocet al
bătrânei, urletul vântului și ploaia care lovea în
geamuri. Apoi începu să mângâie creștetul bă-
trânei.

— Știu că ții foarte mult la mine, Caterina.
Dar destinul meu, oricare-ar fi el, e scris de-
mult. Voiu primi pe omul acesta.

Se duse apoi la fereastră. Caterina se ridică
și ieși cu mare tristețe.

Un sgomot aproape imperceptibil o făcu pe
Inocencia să se întoarcă; în prag ședea un om
înalt și subțire, cu pălăria și impermeabilul
leopardă. Deși hainele îi erau cam uzate, avea
aerul unui englez de clasă, politicos, puțin iro-
nic și simpatic.

— Oh! Scuzați-mă, — spusese el în franțu-
zește. — Il căutam pe d-l Garrett.

— Sunteți englez, nu-i așa? N'ați voi să vă
scoateți haina și să luați loc?

— Vorbiți o engleză perfectă! — spusese el
mulțumit, punându-și impermeabilul pe un scaun.

Se mai uită odată la Inocencia, apoi urmă:

— Cred că bătrâna nu m'a înțeles bine; îl
căutam pe d-l Garrett. Locuiește aici, cred?

Politețea glasului acestui om calmă nervii
Inocenciei.

— Da, — răspunsese ea, — dar a ieșit pentru
moment.

Străinul păru desamăgit.

— Ah! Și știți poate când se reîntoarce?

— Nu, nu știu!

— L-ași putea aștepta?

Inocencia îl învăluie în privirea ei de catifea:

— Bine înțeles. Nici n'ați putea pleca pe o asemenea vreme. Sper însă că timpul se va schimba dintr'un moment în altul.

Urmă o pauză.

— Sunteți prietenul d-lui Garrett?

— De ani de zile, — răspunse străinul. — Imi permiteți să mă prezint: Forsdyke, Rupert Forsdyke!

O privi apoi pe Inocencia cu un aer satisfăcut.

— Și dacă nu mă'nșel, dvs. sunteți dona Inocencia Santin!

Ea surâse măgulită. Ochii lui Forsdyke îi răspunseră.

Ghiata era ruptă.

— Cum de știi cum mă cheamă? — întrebă ea.

— Dona Inocencia, — răspunse el cu un ton misterios, — îmi pare bine că prietenul meu Rex lipsește, căci ași vrea să vorbesc ceva chiar cu dvs.

— Cu mine, d-le Forsdyke?

— Da. Despre Rex.

Ea râse nervos.

— Vă ascult.

El își mușcă buzele, își suci mustața, își apropie scaunul.

— Mai întâi ași vrea să mă asigur că nu veți lua în nume de rău cuvintele mele.

— Sper că nici nu voi avea ocazia!

— Înțelegeți atunci că toate dificultățile din lume provin din cauza neștiinței. Ceeace am să vă spun, e un lucru pe care sigur că-l ignorați.

Și când veți afla cum stau lucrurile...

— Reveniți la subiect, — i-o tăie ea.

— Bine! — continuă el, — dar văd căți și devenit nervoasă. Nu vă acuz însă deloc. În ocazii de acestea femeia e întotdeauna de bună credință, cum îi spunea, de altfel și lui Sally...

— Sally? Cine-i această Sally?

El își mângâie mustața.

— Bine fie, deși adevărul doare întotdeauna... credeam că voi putea face o introducere mai reușită... pe scurt, scumpă doamnă, Sally e soția lui Rex, legitimă!

Ea tresări ca lovită de-un bici nevăzută.

— Aveți dreptate, — aprobă ea cu o voce surdă. — Toate nenorocirile din lume provin din cauza neștiinței. Presimțeam. Și unde e soția lui?

— Ai i.

— Aici?

— La Saint-Jean-de-Luz. Mai este un lucru pe care încă nu-l știți. Rex a părăsit-o chiar în noaptea nunții pentru a veni să vă găsească la Saint-Sébastien.

— În noaptea nunții! — își repetă ea pentru ea, Inocencia.

Și continuă pe-un ton brusc:

— Când a avut loc căsătoria aceasta?

— Așteptați, — făcu Rupert, — n'am avut nici-odată memoria datelor, dar am înregistrat asta în carnetelul meu de buzunar.

Și răsfoi nervos carnetul.

— Ah! Am găsit! Rex s'a însurat la 27 Mai.

De data asta dona Inocencia tăcu. Toată veselie îi dispăruse din privire.

— Pentru Dumnezeu! strigă el. — Nu mi-ai fi închipuit că vă veți întrista atât! Și eu

care-mi făceam iluzii asupra tactu ui meu... Nu sunt bun decât de încurcat lucrurile. Doream însă din tot sufletul s'o ajut pe Sally. M'a chemat anume dela Paris. Ce situație pentru biata femeie! A venit după soțul ei la Saint-Jean-de-Luz, și și-a găsit de lucru într'un magazin de confecțiuni pentru dame...

— Care magazin?

— Vera... Valda... cam așa ceva.. Un magazin de lângă Casino. Dealtfel...

Se scotoci din nou în buzunare.

— Am notat numele și adresa...

În timpul acesta ușa se deschise încet-încet. În cadrul ei apărură un bătrânel chel, căruia Inocencia îi spuse câteva cuvinte în spaniolește; apoi femeia se duse lângă fereastră și se uită afară. Bătrânelul se apropie de Forsdyke.

— Il căutați pe d-l Garrett mi se pare, — spuse el în englezește. — Mă tem însă că nu vine în seara asta. Reveniți mâine dimineață, îl voi anunța și să sperăm că-l veți găsi aici.

— Ah!

Rupert șovăi, apoi își puse încet impermeabilul.

— Perfect. Voiu fi aici mâine la ora zece. Dacă sunteți bun să-l anunțați pe Rex...

Se uită nesigur spre fereastră, îl sa'uă pe don Leandro și ieși.

La ușă îl aștepta un om cu beretă.

— Leandro, — spuse Inocencia, — spune-i lui Jean să-mi pregătească mașina. Vreau să mă duc la Valia să văd ce-i cu fata aceea.

— Inutil să te mai deranjezi, Inocencia, — răspunse don Leandro. — Tânăra fată va veni în curând aici.

CURSA.

După ce se întoarse dela Ustegia, imediat după convorbirea pe care-o avusese cu Barbier, Sally telefonase lui Rupert la Paris. El era cel mai bun prieten al lui Rex și putea avea cea mai mare încredere în el; îl putea însărcina pe el să facă ceea ce îi era complet imposibil. Căci, vrând să-l prevină pe Rex de convorbirea pe care o avusese cu Inspectorul, îi era imposibil să dea ochii cu el mai înainte de-a ști care erau raporturile exacte dintre el și dona Inocencia.

Deci, înainte de-a se culca îi telefonase lui Rupert și-l rugase să vină imediat la Saint-Jean-de-Luz. După calculele ei, dacă Rupert ar fi luat trenul de a doua zi seara, ar fi putut fi la Saint-Jean-de-Luz a trei zi dimineața. Între timp ea va face o călătorie la Saint-Sébastien să afle unde stătea Rex, ca să-i dea lui Rupert o adresă exactă; după asta trebuia să-l pună în curent și pe inspector cu planurile lor. Ea s'ar fi ținut la distanță, așteptând.

Cam așa era planul ei. Informațiile pe care le culese însă la Saint-Sébastien, o cam zăpăciră. Nu crezuse nici-odată serios în infidelitatea lui Rex; văzuse întotdeauna în frumoasa spaniolă un element accesoriu, de care se servea Rex pentru a duce la bun sfârșit promisiunea făcută prietenului mort. Dar descoperirile de la Saint-Sébastien o făcură să-și schimbe părerile.

Ca punct de plecare pentru ancheta pe care avea s'o întreprindă la Saint-Sébastien nu avea

nevoie decât de adresa pe care o lăsase dona Inocencia la Valia. Se duse așa dar la hotelul Cosmopolit și întrebă, absolut la întâmplare de Rex. Portarul, foarte ocupat, îi răspunse cu o politețe perfectă că d-l Garrett părăsise hotelul. Când? Chiar în ajun. Lăsase poate vre-o adresă? Portarul consultă registrul. Nici-una. Dar... „Așteptați puțin!” Răsfoi grăbit într-un teanc de hârtii. Iată... Telefonase dimineața ca bagajele să fie expediate la gara Hendaye de unde vor fi luate de mașina de la Usotegia. Nu, portarul nu știa dacă Usotegia e vila d-rei Santin; pentru moment însă, d-ra locuia acolo... „Pentru puțin, doamnă!”

Portarii sunt niște adevărați diplomați; vorbesc foarte puțin, dar fac unele gesturi, au unele inflexiuni ale glasului care dau să se înțeleagă foarte multe lucruri. Portarul de la hotelul Cosmopolit, sedus poate de bagșicul gras pe care i-l dăduse Sally, se arătă mai vorbăreț decât colegul său.

Revenind de la Saint-Jean-de-Luz, Sally afiase că Rex stătuse 5 săptămâni la Cosmopolit, că fusese tot timpul împreună cu dona Inocencia, că în ochii societății din Saint-Sébastien te era drept cel mai nou amorez al ei, că o urmărea la Usotegia și că în prezent locuia la faimoasa pensiune de familie.

A doua zi dimineață, când Rupert Forsdyke sosi, o găsi palidă și foarte abătută.

— Ai fost foarte drăguț c'ai venit, — îi spuse ea întinzându-i mâna. — Dar, din nenorocire, cred că te-am pus degeaba pe drumuri. Acum că ai venit, nici nu știu ce-ai mai putea face!

El nu răspunse nimic, luă loc lângă ea pe canapea și, încetul cu încetul află totul; felul în care îl văzuse pe Rex la Usotegia, convorbirea pe care o avusese cu Inspectorul, ancheta dela Saint-Sébastien.

— Acuma renunț, — spuse după ce-și termină confidențele. — Vom pleca cât mai repede posibil la Paris cu automobilul.

Sally se uită pe geam:

— Cu timpul ăsta nu-i prea seducătoare o călătorie cu automobilul până la Paris; sau tot e mai bine decât să rămânem pe loc.

Rupert nu răspunse pentru moment; părea foarte absorbit în confecționarea unei țigări.

— Cel puțin, — spuse mai târziu, — acuma știi precis cauza dispariției lui Rex. Ceeace nu pot pricepe însă e rolul acestei femei...

— Dacă ai vedea-o ai înțelege foarte bine. E foarte frumoasă și nu mă miră deloc că o iubește.

— Nu-l cunoști încă pe Rex; nu m'ași mira să aflu că-i amestecat într'o afacere cu anarhiști; dar să se încurce în fustele unei femei... Admit chiar că aparențele sunt de partea ta; dar nu-l văd pe Rex îndrăgostit de altcineva decât de tine...

Ea se întoarse și-și mușcă buzele.

— Și nici nu știi cum poate bârfi societatea frivolă din Saint-Sébastien; e de-ajuns să vadă doi oameni luând masa de două ori împreună, că și-i scot amanți.

— Nu uita însă că și eu i-am văzut împreună!

El îi mângâie mâna.

— Să nu cumva să-mi faci rușinea să plângi!
— o alintă el.

Dar Sally nu se mai putu stăpâni; lacrimile îi curgeau șiroaie, fără voia ei.

— Nici-odată, nici-odată, — suspină ea, — n'am crezut că poate să mă uite așa de repede. De-ai ști cât sunt de nenorocită, Rupert!

El încercă s'o consoleze, stângaciu.

— Sally, copilule, hai, fii curajoasă. Aranjez eu lucrurile, de asta sunt doar aici!

Își scoase dintr'unul din buzunarele sale o imensă batistă albă cu care încercă să șteargă lacrimile fetei.

— Liniștește-te și să vedem ce-i de făcut. Ce-ai spune dacă am mânca ceva? Pariez că n'ai înghițit încă nimic azi!

— N'am chef de nimic.

— Mie mi-i în schimb o foame grozavă. Sper că nu mă vei lăsa singur!

— Ia și un pui! — propuse Rupert.

Sună. Comandă cafele cu lapte, ouă, miere, unt. El îi turnă apoi laptele și-i întinse o tartină.

Ii povesti apoi că va deveni în curând un om bogat, că se va apuca de negustorie, că-și va plăti toate datoriile...

Ea începu să râdă.

După terminarea dejunului, el aprinse o țigară, se răsturnă în fotoliu și întrebă:

— Unde-i vizuina polițistului aceuia?

— La hotel Provence. Sper că n'ai de gând să te duci la el?

— Dar...

— In nici-un caz fără asentimentul lui Rex.

— Să-l caut atunci pe Rex la Uso... cum dracu se cheamă baraca aceea?

— Și vrei să-i spui poate că sunt aici? Nu, Rupert, asta nu se poate!

— Fie. Dar tu nu trebuie să te duci la magazin.

— Am anunțat-o pe d-na Valia că-mi dau demisia. După cum vezi putem pleca la Paris chiar și acuma.

— Dă-mi măcar răgaz să mă rad. Tu n-ai de făcut nici-un bagaj?

Valizele fetei erau făcute; așteptau în automobil. Nu-i mai rămânea decât să achite nota și să dea bacșișurile cuvenite. Va fi gata înainte ca Rupert să se întoarcă de la frizer.

O oră mai târziu ea coborî în hall; dar Rupert nu venise încă. Află că înainte de-a ieși ceruse adresa hotelului Provence. Deci, nu se ținuse de cuvânt, și se dusesse la Barbier.

Sări în mașină și porni la hotelul inspectorului. Spera să-l împiedece pe Rupert să spună ceva lui Barbier. Află însă că într'adevăr, fusese cineva și întrebare de d-l Barbier, dar aflând că acesta nu se va întoarce decât spre seară, ceruse adresa Usotegiei.

Sally se urcă din nou în mașină, nenorocită. Rupert i-o luase înainte cu o jumătate de oră. În cazul în care ar fi pornit către Usotegia pe jos, putea să-l mai ajungă.

Ajunse însă pe platou și nu-l zări. Ajunse în fața porții și Sally se adăposti sub acoperișul ei larg de ploaia care curgea ca un torent. Își scosese tocmai pălăria ca să și-o scuture de apă, când o voce dulceagă îi răsună în urechi:

— Bună ziua!

Tresări, se întoarse și văzu lângă ea un tânăr cu fața măslinie.

— Doriți ceva? — continuă necunoscutul.

Cum ea nu răspunse nimic, omul reluă:

— Vreți poate să intrați înăuntru?

— Nu, — spuse fata. — Speram să întâlnesc un prieten.

— Un bărbat slăbuc, nu-i așa? Cu părul sur, cam aduc de spete, cu un impermeabil de talie?

Era exact descrierea lui Rupert.

— E aici? — întrebă ea.

— Da.

Necunoscutul trase de curea și ghișeul se deschise.

— Mi se pare că-l cheamă Forster, nu?

— Forsdyke, — corectă ea.

— Da, da, exact. E sus d-nă. Vă așteaptă.

Ea intră mai mult în silă. Omul închise imediat ghișeul în urma ei. Sally era furioasă contra lui Rupert. Cum de îndrăznise să calce consemnul?

Caterina le ieși înainte. Necunoscutul îi spuse câteva cuvinte pe care Sally nu le înțelese.

— Vă roagă să urcați, — îi explică.

— Cred totuși că e o neînțelegerere. D-î Forsdyke nu mă așteaptă, nici nu știa măcar că am să vin. Fiți bun și-l anunțați.

— Vă roagă să intrați, trebuie să vă repet de mai multe ori?

Ea ascultă, mai mult din oboseală. Întrebă:

— E și d-l Garrett aici?

— Bineînțeles!

Ea numai șovăi. Gândul că peste câteva secunde va fi în fața lui Rex o înspăimânta și-o făcea în același timp fericită. Urmă fără să mai întrebe nimic pe bătrână. Ajunse într-o cameră, un dormitor probabil, cu ferestrele spre mare.

— Un minut!

Bătrâna se retrase.

Sally se uită nedumerită în jur. Dece-o introdusesese într'un dormitor oare? Își aduse aminte că locuințele basce n'au atâta cameră de primire decât bucătăria. Aerul din cameră era închis. Sally deschise o fereastră; mugetul mării se urcă, amenințător până la ea.

Auzi deschizându-se ușa. Se întoarse și-o văzu pe dona Inocencia.

XXIV.

MÂNA PE UȘĂ.

Dona Inocencia intră în cameră.

O mânie subită o cuprinse pe Sally. N'avea de vorbit nimic cu femeia care, cu știință sau fără știință, îi luase bărbatul. Probabil că Rupert aranjase penibila întrevvedere. Ce prostie să se spovedească lui!

Privind însă figura femeii care stătea tăcută, ca o statuie în fața ei, inima i se mai mișcă. O expresie de mare desamăgire se citea pe fața donei Inocencia. Ochii îi ardeau neliniștiți și triști. Pe măsură însă ce-o priveau, ochii aceștia, minunați, se umplură de-o surdă și sălbatecă ostilitate. Inocencia vedea în ea o rivală. Sally nu mai putu suporta situația și rupse tăcerea:

— Cred că s'a produs o neînțelegere, căci eu îl căutam pe d-l Forsdyke.

— Poate, — glasul donei Inocencia era alterat de neliniște, dar își păstrase o nuanță de caldă moliciune. — Dar eu doream să vorbesc cu dvs.

Accentuase cu atâta măiestrită mândrie pe acel „eu”, încât Sally se simți ofensată. Răspunse:

— Sunteți așa de drăguță să-l anunțați pe d-l Forsdyke că sunt aici?

— Prea târziu. D-l Forsdyke a plecat.

— Totuși am fost rugată să intru în numele lui.

Dona Inocencia râse scurt.

— Ideea lui Hertz probabil. Omul acesta e un imaginativ. Știa că doresc să vă văd.

Sally deveni roșie de mânie.

— S'a abuzat atunci pur și simplu de numele d-lui Forsdyke?

Dona Inocencia răspunse dând din umeri. Sally păși spre ușă. Dona Inocencia îi tăie drumul.

— De unde aveți dreptul să mă rețineți? — strigă Sally. — Liberați-mi drumul!

— Trebuie să vorbim, — spuse Inocencia.

— Înțelegeți vă rog că n'am intenția să discut cu nimeni. La o parte.

Dona Inocencia nu se mișcă.

— Trebuie să vorbim, — repetă. — Despre d-l Garrett.

Sally încremeni; își reveni însă imediat:

— Cred că nu doriți un scandal, nu? Nu mă puteți reține fără voia mea. Dacă nu-mi liberați drumul, chem servitorii!

Inocencia râse din nou, disprețuitor.

— Jean! — strigă ea.

Ușa se deschise imediat și omul cu bască apărură.

— Știi, cred, că d-na n'are voie să părăsească casa?

— Da, d-nă, — răspunse omul.

— Nu te depărta!

Omul dispăru, ușa se închise, dona Inocencia reveni lângă Sally.

— Acum chemați servitorii, dacă vreți. V'ați convins că nu vă vor asculta. Și cred că ați remarcat că nu mai există nici o locuință pe o rază de doi kilometri. Sunteți liberă să faceți ce vreți; nu veți impresiona însă pe nimeni.

Sally fu cuprinsă de-un soi de teroare, de-o panică înfricoșătoare. Știa că nu are nimic de făcut.

Inocencia îi arată un scaun.

— Luați loc!

Sally rămase însă în picioare.

— Ce doriți dela mine?

— Mi s'a spus că d-l Garrett e soțul dvs.

Sally trecu peste întrebare.

— Și după asta?

— Că v'ați căsătorit la 27 Mai. Două zile mai târziu, la 29 Mai, el era la Saint-Sébastien. Inseamnă că v'a părăsit chiar a doua zi după nuntă. Dece?

Sally își examina cu nepăsare unghiile. Era iarăși stăpână pe ea.

— Soțul meu nu v'a spus-o încă? — întrebă la rândul ei, afectând de minune indiferența.

— Nu știam că-i căsătorit.

— Ah! — făcu scurt Sally. — Așa spun întotdeauna femeile cărora le place să se joace cu bărbații altora.

Glasul Inocenciei deveni de data asta aspru:

— Nu mi-ați răspuns însă la întrebare; de ce v'a părăsit soțul dvs. chiar în noaptea nunții?

— N'ar fi mai bine să-l întrebați chiar pe el?

— Vă sfătuiesc să-mi răspundeți la întrebările pe care vi le pun!

— Și dacă nici, ca și dvs. de altfel, nu știu motivul?

— Probabil atunci că ocupați un loc foarte mic în inima lui!

— Ei bine?

— Ei bine! Dacăți avea puțin mai multă mândrie, n'ati mai apărea nici-odată în calea lui... Sunteți foarte frumoasă... vă puteți recăsători cu ușurință.

Nervoasă, Sally își lustruia unghiile.

— Asta e și părerea soțului meu?

— Nu. V'am spus doar. Nu știam că e căsătorit. N'a pronunțat nici-odată numele dvs. în fața mea. De altfel... recunosc, aveți oarecari drepturi. Dar dvs. sunteți Americană: o propunere netă și avantajoasă, cred că v'ar interesa.

Sunt foarte darnică!

Sally tăcu; tăcerea aceasta putea fi luată drept un asentiment.

— Nu veți regreta nici-odată un soț așa de imaginativ, vă asigur chiar eu, d-ră Sally.

— Ați terminat? — întrebă liniștită Sally. Întrebă apoi pe neașteptate:

— De cât timp cunoașteți pe soțul meu?

— De o lună. Dar de ce?

— V'ati cunoscut la Saint-Sébastien, nu-i așa? La hotelul Cosmopolit?

— Da... O săptămână sau două după căsătoria dvs.

Sally râse satisfăcută.

— Asta e tot ce doream să știu. Nu uitați însă că m'ati ultragiât: pe mine, țara mea și pe soțul meu. Nici în America și nici în Anglia nu se

obișnuiește să trateze cineva un soț ca un simplu articol de comerț. Am cunoscut pe soțul meu cu trei luni înainte de căsătorie și...

— Cu trei luni înainte? — o întrerupsese dona Inocencia tulburată. — Și unde?

— La Cannes!

— La Cannes! Prin Martie, nu?

— Exact.

Dona Inocencia își duse mâna la inimă, se clătină.

— Sunteți suferindă? — întrebă Sally.

Inocencia își reveni iute, ochii ei scăpău de mânie.

— Atunci — strigă, — atunci ești o spioană! Nu știu ce mă reține să nu vă gâtui. Ați îndrăznit să aduceți poliția să mă supravegheze?

Sally rămase uimită.

— Acum trebuie să-mi răspundeți numaidecât la întrebările mele: de ce v'a părăsit soțul dvs. în noaptea nunții și de ce, părăsindu-vă, a venit la Saint-Sébastien?

— V'ași spune, dar nu știu nimic. — Glasul ei îi tremura; îi era teamă.

— Nu minți! Știu că minți. Cunosci însă pe altcineva care va ști să vă facă să vorbiți. Jean! Ușa se deschise.

— Trimite-l aici pe don Leandro.

Don Leandro! Bătrânul acela care-i dăduse bani când venise pentru prima dată la Usotegia. Sângele îi îngheță în vine.

— Don Leandro e în port; s'a dus să caute un vas pentru a-l aduce pe Forsan de pe *Aurora*, — spuse omul.

Dona Inocencia porni spre ieșire.

— Ce vreți să faceți? — întreabă tremurând Sally.

— Vrei sau nu să-mi răspunzi la întrebările mele?

— N'am nimic de răspuns.

Ușa se închise în urma doinei Inocencia.

Sally se repezi la ușă și începu să bată cu furie în ea. Ușa era însă bine încuiată. Era desperată. Merse câțva timp prin camera frângându-și mâinile.

Afară continua să plouă. Se uită la ceas; era ora trei. Era deci prizonieră de două ore!

Tresări de câteva ori crezând că aude pași pe coridor. Mai izbi de câteva ori în ușă, strigă, dar nu primi nici un răspuns. Se întuneca. Speranțele scădeau. Tremura toată de frică.

Iarăși un șgomot. Un pas se apropie. Ușor, mărunțel, măsurat, inexorabil. Se oprește. Cheia care intră în broască, ușa care se deschide încet, o rază de lumină care pătrunde crudă, și o mână galbenă și descărnată care apare fantomatic...

XXV.

UNDE REX GARRETT PUNE O ÎNTREBARE

Dona Inocencia intră din nou în salonașul cu geamlâc. Își petrecuse toată după amiaza tîntuită într'un fotoliu, cu sufletul răvășit. Lucrurile pe care le aflase dela Sally o răniseră de moarte. N'o supărase atîta faptul că Rex era căsătorit, că Americană aceea frumoasă își bătuse joc de ea, de frumusețea ei, ci faptul că

singurul om pe care-l iubise vre-odată — Și dădea acuma seama că-l iubea cu desperare pe Rex — o trădase. Nu se mai gândea la pericoul care-o amenința în orice moment. Nu, teama de moarte n'o înfricoșa.

Iar Leandro nu mai venea! Nici nu-și mai dădea seama cât timp trecuse de când plecase să-l aducă pe Rex. Știa că don Leandro bănuia că există legături între Riccy și fata dela Valia; dar nu știa încă faptul că sunt soți și, din mândrie, Inocencia nu-i spusese nimic cu privire la asta, lui don Leandro. Vroia apoi să se convingă mai întâi care erau intențiile Americanei, pe lângă dorința nebună de-a vedea cum arată soția omului pe care-l iubea.

Aflând dela Caterina că don Leandro ieșise să-l aducă pe Rex, dona Inocencia era sigură că bătrânul vrea să-i confrunte pe cei doi soți, și să afle în felul acesta personalitatea adevărată a lui Forsan. Ea aflase însă înainte de el îngrozitorul adevăr. Și cu fatalismul tipic spaniolilor, fatalism moștenit dela strămoșii săi mauri, dona Inocencia îl aștepta pe don Leandro.

Se înoptase aproape, când se hotărî înșfârșit o chemare pe Caterina. Dar neprimind nici-un răspuns, se duse ea însăși în bucătărie. Lampa era aprinsă, dar șalul și boneta de ieșire a bătrânei dispăruseră.

Ii reveni de-odată în minte profetia Caterinei; știa cât de puternice sunt superstițiile bascilor. Il strigă pe Jean, dar și de data asta nu-i răspunse decât ecoul. Și Jean era basc, își spusese ea! Pedro ieșise cu Leandro. Hertz devenise și el invizibil.

Pe buzele femeii flutură un surâs straniu. Era

singură în toată casa cu nevasta lui Rex. Se opri la capătul scării și ascultă: nici un sgomot. Ce făcea oare prizoniera? Poate că murise de frică în camera întunecoasă de sus! Oricum se speriasse probabil grozav în singurătatea și nesiguranța de-acolo. Inocencia se gândi că nu-i strica; prea era mândră femeia aceea blondă de peste ocean!

Se înfundă într'un fotoliu și începu să examineze pereții bătrânei bucătării, să evoce șirurile de vieți care se topiseră aici.

Gândul îi alergă apoi la splendoarea terasei și a mării dela Cannes, la enormele umbrele de pânză colorată care ascundeau mai întotdeauna perechi de îndrăgostiți, la cadrul care servise lui Rex pentru a-și cuceri soția. Gândurile acestea o dureau îngrozitor.

Iși șterse cu furie lacrimile care-i curgeau fără voia ei pe obraji. Dece nu-l întâlnise oare pe Rex cu zece ani mai devreme? Acum era prea târziu, mult prea târziu!

Ridică de-odată ochii... în fața ei stătea Rex, Rex care se uita la ea cum plânge. Avea un aer foarte obosit, hainele îi erau într'o stare deplorabilă.

Se ridică repede din fotoliu, înspăimântată:

— Unde e Leandro? — întreabă.

El continua s'o privească în liniște.

— Ești complet ud! — murmură ea, dulce. Apoi adăogă, zăpăcită. — Sper că n'ai venit înnot!

El făcu semn că da.

— Știe cine ești, nu-i așa? — îl întreabă.

Hotărîse să fie foarte aspră cu el; văzându-l însă epuizat, obosit, dragostea i se urcă și mai năvalnică în suflet.

— Foarte bine-ai făcut c'ai venit. Știi doar că n'ai putea să te las în mâna lor. Automobilul ne așteaptă în curte... Nu-ți pun nici-o întrebare. Trecutul e mort. Vom începe o viață nouă, îți voi explica totul și tu vei înțelege. În nici-un caz nu mă vei condamna.

El nu spuse iarăși nimic. Ea continuă, timidă:

— Cât despre soția ta... Ție îți trebuie alt gen de femeie, Riccy, nu-i deajuns o față frumoasă. Las-o să plece. Am bani destui, nu va duce lipsă de nimic... — Puse mâinile pe umerii lui Rex și continuă, rugătoare: — Spune-mi măcar un cuvânt, Riccy, măcar unul singur!

El îi luă încetisor mâinile de pe umeri. Mâinile lui Rex o înghețară. Presimți că se va întâmpla o nenorocire.

— Nu! — spuse el aspru.

— Adică, nu vrei să renunți la nevasta ta? — bâlba ea.

— Adică vei fi în seara asta la închisoarea din Bayonne.

Fața femeii rămase de nepătruns. Nici un strigăt, nimic.

— Ți amintești de Luis Larralde? — întrebă el.

XXVI.

ACUZAȚIA.

Inocencia se uită la Rex cu o privire stranie.

— Căpitan de infanterie, — urmă el, — atașat pe lângă statul major din Saint-Sébastien. Anul 1921. Sper că nu l-ai uitat pe Larralde?

Ea nu înțelegea nimic, se vedea asta din privire.

— Omul acesta te-a iubit mult, — continuă Rex. — Vorbea despre tine ca de o minune. Era pe vremea când stăteai cu mama ta la Saint-Sébastien. Vroia să se căsătorească cu tine. Ți amintești, venea doar în fiecare seară în grădina casei tale?

— Dece-mi vorbești de toate astea? — întrebă ea întunecată.

— Ți explic imediat. Pe vremea aceea erau în războiu cu Riful. Francezii nu interveniseră încă, dar stăteau pe picior de războiu la frontieră. În ajunul intervenției Francezilor a avut loc la Saint-Sébastien o conferință secretă, la care a luat parte și Larralde. Fusese însărcinat apoi să facă un raport către Ministerul de Războiu din Madrid. Raportul trebuia să fie gata pentru a doua zi la ora șase; Larralde trebuia să-l încredințeze personal unui curier special. A lucrat pentru asta toată noaptea în biroul său dela Statul Major, într'o cameră blindată. Dar tu și cu mama ta ați plecat a doua zi la Madrid, unde trebuia să rămâneți toată iarna și Larralde promisese să vie să-și ia rămas bun. Luă de aceea hârtiile acasă, le lăsă sub cheie și veni la tine; avea intenția să-și continue lucrul după ce va reveni. Dar în absența lui cineva îi forță biroul și-i fură hârtiile.

Inocencia își revenise.

— Te-am ascultat destul, dar nu pricep încă unde vrei să ajungi. Incep să-mi aduc aminte de acest Larralde; un fel de sălbatec basc, dacă nu mă înșel... Dar...

— Ascultă-mă până la capăt. Nu poate ști

nimeni de ce-i capabil un om care iubeste. Larralde nu mai aștepta să se descopere hoții, ci fugi la Bordeaux, unde se imbarcă pentru Olanda. Bascul acesta sălbatec cum l-ai numit tu, știa că nu poate să spună adevărul fără să te compromită; erai doar o copilă. Știa că n'avea dreptul să părăsească sub nici-un cuvânt birourile Statului-Major. Dacă n'ar fi fugit, ar fi fost degradat și condamnat. Nici prin gând nu-i trecea cine l-ar fi putut trăda. Nu știa nimeni de conferința la care luase parte. Timp de doi ani se crezu victima unui spion; nu-și dădea seama că tu erai singura ființă care știa secretul...

Ea dădu din umeri.

— Da, acum îmi amintesc bine; un om extraordinar de serios, mult mai în vârstă decât mine și care mă plictisea grozav.

Rex urmă, implacabil:

— Larralde se angajă apoi în Legiunea Străină, unde se întâlnește cu Klau. Klau avea fotografia ta cu dedicație. Spunea că ești amanta lui.

Ea bătu cu piciorul pe podea.

— Ti-am mai spus că mințea! — strigă.

— Așa credea și Larralde. Klau a fost însă vărsat în alt batalion. S'au mai întâlnit apoi abea în Martie trecut pe frontul din Uergha. Și știi ce-a aflat Larralde de la Klau?

— Ce? făcu Inocencia, îngălbenindu-se.

— Că ești o spioană ordinară, că în timpul războiului ai lucrat pentru Germania...

— Și? — răspunse ea furioasă. — Sunt franceză sau englezoaică? Americanii vindeau aliaților obuze, de ce nu mi-ași fi vândut și eu inteligența Germaniei?

— Klau te-a cunoscut la Barcelona în 1917 — preciză fără milă Rex. — N'aveai decât 18 ani pe atunci. Și erai de pe atunci în slujba Germaniei, și te serveai depe atunci de mijloacele murdare ale spioanelor.

— Asta, te rog să nu crezi asta, Riccy! Ti-am mai spus doar, n'am fost încă a nici unui bărbat...

— După spusele lui Klau tocmai t'acrețea ta, aerul tău... virginal, erau ce e mai teribile arme ale tale. Cum de și-ar fi putut încipui cineva că fetița aceea cu aerul de elevă de pension putea fi o spioană? Și nu te dădeai în-lături în fața nici unui angajament spunea Klau... Larralde l-a întrebat atunci pe Klau ce făceai în momentul de față. Klau i-a arătat atunci un plic cu adresa scrisă de mână ta și 5000 de franci pe care-i trimiseseși lui Klau. Rezultatul acestei convorbiri a fost că Larralde l-a omorât pe Klau... cu un topor. Nu din gelozie, nu, fii sigură, ci pentru cei cinci mii de franci. Larralde se hotărîse să te găsească și să te denunțe. Și pentru asta n'a ezitat să omoare... la ușa ta stă un mort Inocencia...

Ea nu răspunse; îl privea imobilă pe Rex.

— Larralde a găsit apoi în buzunarul lui Klau și scrisoarea pe care i-o trimiseseși odată cu banii. Il felicitai pe Klau că reușise să-l facă aliat și pe Forsan, cu care trebuia să te întâlnești între 1 și 30 Iunie. Bascii sunt solidari. Larralde îl cunoștea pe Forsan. Aflase însă dela Klau că acesta fusese omorât cu o zi mai înainte. Nu mai era nici un obstacol în calea lui Larralde. Dezertă atunci la inamic și ajunse la Tanger. Aici cumpără actele unui oare-

care Pedro Gomez despre care află abea mai târziu că era un anarhist periculos căutat de poliția franceză pentru că asasinase un polițist.

— Pedro Gomez e un nume foarte răspândit în Spania... cred că nu-i vorba despre cel ghilotinat acum câteva săptămâni pentru asasinarea inspectorului de poliție Félix Barbier?

Rex făcu semn că da.

— Nu văd însă...

— Așteaptă. Larralde ajunse fără neplăceri la Paris. Află de deseale tale căătorii și se hotărî să te întâlnească undeva pe lângă Hendaye. Trebui însă la un moment dat să arate pașaportul. Fu arestat pe loc. Poliția avea foarte vagi semnalmente despre adevăratul Pedro Gomez; nimeni, nici poliția spaniolă nu putu da mai multe amănunte asupra anarhistului. Se găsiră câțiva care să spună că tot așa arăta și asasinul polițistului. Pentru a se disculpa, Larralde trebuia să dea pe față toată povestea, să declare că e ofițer și așa mai departe. Nu spuse toate acestea decât avocatului care i se dădu din oficiu, sub jurământ însă ca acesta, să nu divulge nimănui secretul. Așa că, Larralde, fu socotit vinovat de moartea lui Barbier. Și la 27 Mai plăti cu capul crima altuia. După cum vezi, încă un mort care te acuză...

— Dar tu? — întrebă, îngrozitor de palidă, Inocencia.

— Am fost prietenul lui Larralde. Ne-am cunoscut în Africa. În pragul morții, fără să-și fi dus la capăt planurile, mă însărcină pe mine să le duc.

— La asta te gândeai atunci, ori de câte ori eram împreună?

El făcu semn că da.

— Și acum?

— Misiunea va fi dusă la bun sfârșit dintr'un moment într'altul.

— Vrei să spui că mă vei denunța? Știi că m'așteaptă moartea. Francezii nu vor avea milă.

— Tu ai avut pentru prietenul meu?

— Nu sunt vinovată de moartea lui. Uitasem complet de documentele acelea. Mi s'a ordonat să le sustrag, am făcut-o.

— Ordonat, spui? De către cine?

— De către grupul anarhist din Saint-Sébastien.

Dona Inocencia își ridică cu mândrie fruntea; ochii îi sclipeau ca două săbii.

— Sunt fata lui Ramiro Leon! — proclamă ea.

— Te cheamă Santin, par'că.

— Numele mamei. Grație lui am putut scăpa de publicitate. După moartea tatei am plecat la Havana. Sper c'ai auzit de Ramiro Leon?

— Sigur! Imi amintesc foarte bine ce emoție extraordinară a fost în Spania la vestea executării lui... protestările din Cartierul Latin! Ești fata lui Ramiro Leon, deci?

— Da, singura lui fată!

— Ah! — făcu gânditor Rex.

— Era anarhist, dar așa cum a fost anarhist și Cristos. Omul acesta nu dorea decât o lume mai bună. Ura violența. Dar, fiindcă era un intelectual de vază, fiindcă era bogat, și fiindcă trecea drept unul din cei mai străluciți scriitori ai Spaniei, guvernul l-a închis și l-a condamnat la moarte. În zadar s'au agitat oamenii cu aceleași idei ca ale lui din celelalte țări; reacțiunea dorea o victimă, Ramiro Leon trebuia să

moară... L-au împuşcat în gropile dela Mont-juich! — strigă ea pasionată. — Cu o noapte mai înainte guvernanta m'a dus la fortul în care era închis să-mi iau rămas bun dela el. Mama rămăsese acasă aproape moartă. Am impresia, când stau să mă gândesc, că noaptea aceea a însemnat sfârşitul tinereţii mele. Nu aveam decât 15 ani; de atunci însă m'am ridicat contra ţării mele, am jurat moarte sistemului ei de guvernare, sistemului care-a asasinat pe cel mai nobil dintre oamenii ei...

— Atunci cum de-ai trecut de partea Germaniei? — întreabă Rex cu emoţie vădită.

— Am servit Franţa republicană până la revoluţia rusă. Germania lupta contra tarismului. Am servit-o până când Lenin a instaurat comunismul în Rusia, sperând că spiritul lui binefăcător va ajunge până în Spania mea dragă.

— Acum însă conspiri contra Franţei.

— Da, pentrucă ajutorul Franţei din Maroc înseamnă singura şansă de redresare a monarhiei spaniole.

— Tatăl tău era un visător, nimeni nu i-a suspectat atitudinea. Dar tu, tu din contra... faci asta pentru bani.

— Ai crezut asta?

— Klau spunea...

Dar era atâtă tristeţe în întrebarea Inocen-
ciei, încât Rex nu-şi mai termină fraza.

— Nici-odată, nici-odată, — spuse ea cu mândrie, — n'am luat vre-un ban dela nemţi sau dela altcineva. Toate iniţiativele erau duse la bun sfârşit cu banii mei. Nu mă miră că un individ de teapa lui Klau credea contrariul. Credeam însă că tu...

Dar se opri.

— Te-am judecat așa din cauza oamenilor pe care îi ai sub ordine. Un individ ca Voinik, sau ca neamțul acela îngrozitor... Crezi că onorezi memoria tatălui tău, conducând o asemenea clică?

Ea suspină.

— Ne ducem toți crucea! Omul e sclavul actelor sale. Crezi că nu mi-am pus și eu în-trebarea asta?

Și privirea i se pierdu în gol.

— Erai stăpână pe tine, bogată, puteai să-ți revii.

— Nu se mai putea; nimeni nu se mai întoarce de unde a plecat! Nu puteam reveni îmi era imposibil! Eram legată... don Leandro... m'ar fi denunțat, deși eu îi furnizam banii. Am început să-l înfrunt abea după ce te-am cunoscut pe tine, iar el nu mai avea încredere în mine. Și când ți-am spus că odată afacerea asta terminată vroiam să plec cu tine și să încep o altă viață, eram sinceră.

Rex se duse și deschise ușa.

— Pleacă te rog, nu pot fi judecătorul tău!

— Cum e adevărat? Sunt liberă? Atunci... ai puțină simpatie pentru mine?

El ridică capul pentru a-i căuta ochii, dar un strigăt sfâșietor străbătu casa.

XXVII.

SFARȘITUL USOTEGIEI.

— Ce-i asta? — întreabă el, bănuitor.

Inocencia îi apucă brațul.

— Riccy... nevasta ta... e acolo sus..

Se auzi un nou strigăt și cineva care pronunța numele lui Rex.

— Dumnezeu! /

Strigătele continuară. Rex o îndepărtă brusc pe Inocencia și ieși alergând din cameră. Pe scară se întâlni cu Pedro, servitorul spaniol. Avu loc o scurtă luptă corp la corp. Strigătele se auzeau din ce în ce mai slab. Rex reuși să-și înfrângă adversarul. Reuși să se ridice, cu mare greutate, când o flacără portocalie tășni de undeva, după o explozie puternică. Intre el și scară trecu un individ scund, cu o caschetă înfundată peste ochi, ținând în fața lui un revolver, fumegând încă.

Strigătele se lopriseră. Rex deveni și mai frenetic. Apucă o scândură și lovi. Se auzi o nouă detunătură, dar nu-l atinse nici asta. Se repezi pe scări.

Ajunse la primul etaj. Il izbi un puternic miros de foc. Un incendiu, gândi. Ajunse într'un coridor; camerele erau goale. Se opri și ascultă. De sus, (dela etajul al doilea ajungea până la el un șgomot slab. Trebuia să fie foarte prudent. Urcă scara în vârful picioarelor.

Și aici, ca și la primul etaj, coridorul era slab luminat. Rex se găsi la un moment dat față în față cu don Leandro. Stătea rezemat de perete, palid, cu o rană sângerândă la față.

Don Leandro dispăru, o ușă se închise în urma lui; se auzi ceva ca o cădere, apoi un geamăt și noi strigăte de groază. Rex se aruncă în ușă. Rezista. O izbi însă cu mai multă putere și, încetul cu încetul, cedă. Sally era înăuntru, trebuia să ajungă la ea cu orice preț; riscul era

mare, în cazul când bătrânul ar fi avut la el o armă de foc.

O nouă detunătură răsună; Leandro avea un revolver deci. Rex se plecă și începu să împingă ușa din nou. Intră în cameră. Era întuneric complet. În fața ferestrei putu zări o umbră. Atunci se întâmplă ceva straniu. Răsună afară o detunătură puternică, geamurile se sparseră și umbra părăsi fereastra, înaintând în cameră. Rex se aruncă asupra ei cu atâta forță încât atât el cât și don Leandro, ajunseră pe balcon și începură să se lupte. Rex încerca să pună mâna pe revolverul din mâna lui don Leandro. Bătrânul avea o putere diavolească și Rex era greu amenințat în orice moment, mai ales că se întreba unde putea fi Sally și dacă nu cumva i se întâmplase ceva. Don Leandro reuși să-și libereze mâna și trase. Rex simți arsura glonțului trecându-i pe lângă picior. Lupta începu din nou, luptă pe viață și pe moarte. Rex îl apucă pe bătrân de gât; ajunseseră până la balustrada balconului. Auzi un fel de troznet, balustrada se rupse. Se auzi un strigăt ascuțit, două mâini se sbătură în gol... și don Leandro căzu.

Rex abea avu timp să se salveze, ținându-se de fereastră. Îi durea îngrozitor piciorul. Își aminti de-o dată de glontelee tras din curte. Venise poliția? În cazul acesta ar fi auzit sgomote. Dar liniștea era atot stăpânitoare.

Examină balconul mai bine și o văzu pe Sally; era la cealaltă extremitate, întinsă pe jos, cu capul pe piept. Crezu la început că-i moartă. Când îngenunchie lângă ea, începu să miște.

O luă în brațe și-o duse în cameră. Cuvintele și beașafurile fuseseră rupte, legate între

ele; Rex pricepu că Don Leandro își pregătise evadarea.

— Nu mă părăsi... — gemu Sally. — Mi se pare că a tras... mi-e așa de frică...

El îi luă mâinile, înghețate, și i le încălzi.

— Liniștește-te! — îi spuse el cu dragoste.

Sally se uită neliniștită spre ușa.

— Unde-i el?

— Nu-ți mai poate face nimic, fii cuminte!

— L-ai omorât?

— S'a rupt balustrada în timp ce ne luptam.

Fata își revenise.

— Am crezut că mor de frică. Bine c'ai venit. Nu mi s'a întâmplat nimic rău; am învins...

— Nu te mai gândi la asta... acum ești cu mine... Poți merge?

Ea făcu semn că da. Puse piciorul jos, dar tresări:

— Ce-i sgomotul ăsta? — strigă.

Se ridică și el.

— Poate vântul.

— Nu, ascultă!

— Parc'ăi un foc...

Deschise ușa. Il izbi o rafală de fum. Coridorul era roșu de lumina flăcărilor. Își scoase repede vestonul.

— Repede! — strigă. — Invelește-ți capul cu asta!

Ea îl ascultă. Își puse și el la nas o batistă.

— Să mergem!

Și porniră amândoi pe coridor, ținându-se de mâini. Dar flăcările răbufneau cu putere. Scara nu mai era. Se întoarseră desperați în ca-

meră. Ieșiră în balcon. Curtea era tot pustie. Rex luă atunci fâșiile de cearșaf pregătite de don Leandro și legă un capăt de balcon.

— Sally dragă, asta e singura noastră șansă de salvare... sub balcon e un zid care se prelungește până la fațadă; zidul jocului pelotei. Trebuie să ajungem până acolo. Apoi vom ajunge jos cum vom putea.

O legă de mijloc și-i dădu drumul. Când aceasta ajunse pe zid, el răsufă ușurat, știind-o în siguranță. Focul ajunsesse și în cameră. Iși dădu drumul și el. O ajunse pe Sally pe creasta zidului.

Sub ei, văzură o mulțime de lanterne agitându-se. Cineva aducea o scară. Se auzi un glas familiar care strigă:

— Sally!

Era Rupert, cu fața radiind de bucurie.

În momentul când Rex și Sally puseră picioarele pe pământ, se auzi un strigăt îngrozitor.

La picioarele zidului, Inocencia stătea, nemiscată, învăluită într-o lumină roșiatică. Lângă ea se deschidea, neagră, ușa coridorului secret. Privea înmărmurită imensa coloană de foc care se ridica din acoperișul casei. Imediat ce strigă, acoperișul se prăbuși, și'n locul în care stătea Inocencia, nu mai fu decât o grămadă de lemne fumegânde.

XXVIII.

A IUBI, INSEAMNĂ A INTELEGE.

În micul și tristul salon al hotelului, Sally îl aștepta pe Rex. Trecuse de mult miezul nopții.

186 Rupert rămăsese cu ea. O puse la curent cu

tot ce făcuse. Cum se dusesse să-l caute pe Barbier. și negăsindu-l, ceruse adresa Ușotegiei și se dusesse acolo, în speranța de-al întâlni pe Rex. Află apoi de existența bandei, de rolul pe care-l juca Inocencia și de misiunea lui Rex. Pe de altă parte Rex, care fusese închis pe *Aurora*, profită de faptul că tot echipajul era beat, forță ușa cabinii și ajunsese la mal înnoț. Și printr'o fericită întâmplare, se întâlnește cu Rupert, căruia îi povestește totul. Rex află și el cu ocazia asta că Sally se angajase la Valia, dar că era hotărâtă să plece imediat la Paris. Se duseseră apoi împreună la Barbier, dar acesta nu se întorsese încă. Rex îl însărcină pe Rupert să-i spună inspectorului totul și el se duse la Ușotegia, s'o împiedece pe Inocencia să fugă.

Sally nu putea uita imaginea fragilă a femeii care fusese acoperită de acoperișul arzând. Fusese chemat numaidecât un medic. Dona Inocencia mai respira încă...

Ceasul bătuse ora două. Ușa se deschise încet și Rex apărură, cu hainele rupte, murdar de funingine, cu ochii rătăciți.

— Dece m'ați așteptat până acum? — întreabă el, prost dispus.

— Ce-ai făcut până acum? — întreabă îngrijată Sally.

— A fost nevoie de mine la comisariat pentru identificarea prizonierilor!

— Sunt toți?

— Da; afară de Hertz și de cei doi basci. S'au găsit în casă niște resturi carbonizate, probabil ale lui Pedro, Cadavrul lui don Leandro a fost găsit pe stâncă. Poliția a reușit să pună mâna și pe documente și pe bani...

Tăcu câțva timp. Apoi continuă:

— Mai există un lucru pe care e bine să-l știi, Sally. Când am pătruns în camera unde eram ținută prizonieră, a tras cineva un glonț de afară, care a spart geamurile. Datorită lui am putut să sar asupra bătrânului și să-l înfrâng. Glonțul nu putea fi tras decât de dona Inocencia, am găsit asupra cadavrului ei un revolver din care lipsește un glonte. Probabil că-l zărise pe don Leandro de pe malul mării. Văzând apoi casa în flăcări, a venit să ne prevină, prin coridorul secret. A murit fără să știe că glonțul ei ne-a salvat.

— A murit! — murmură Sally. — Oh!...

Rex deveni și mai palid.

— Înainte de-a veni medicul și fără să-și fi revenit... Ceeace simțeam pentru ea nu era totuși dragoste, Sally, liniștete, ci un fel de milă, o milă adâncă; mai ales în ultimul timp, când am cunoscut adevărul asupra ei. Avea totuși un farmec extraordinar, ceva care te învăluia ca într'un descântec. Dar farmecul acesta s'a dus odată cu ea. Pentru mine nu există decât o singură femeie în lume, tu, Sally...

Sally își plecă fruntea și răspunse:

— Totuși ea te iubea, Rex; și moartea ei o probează; ar fi fost însă nenorocită; o femeie nu confundă nici-odată dragostea cu mila.

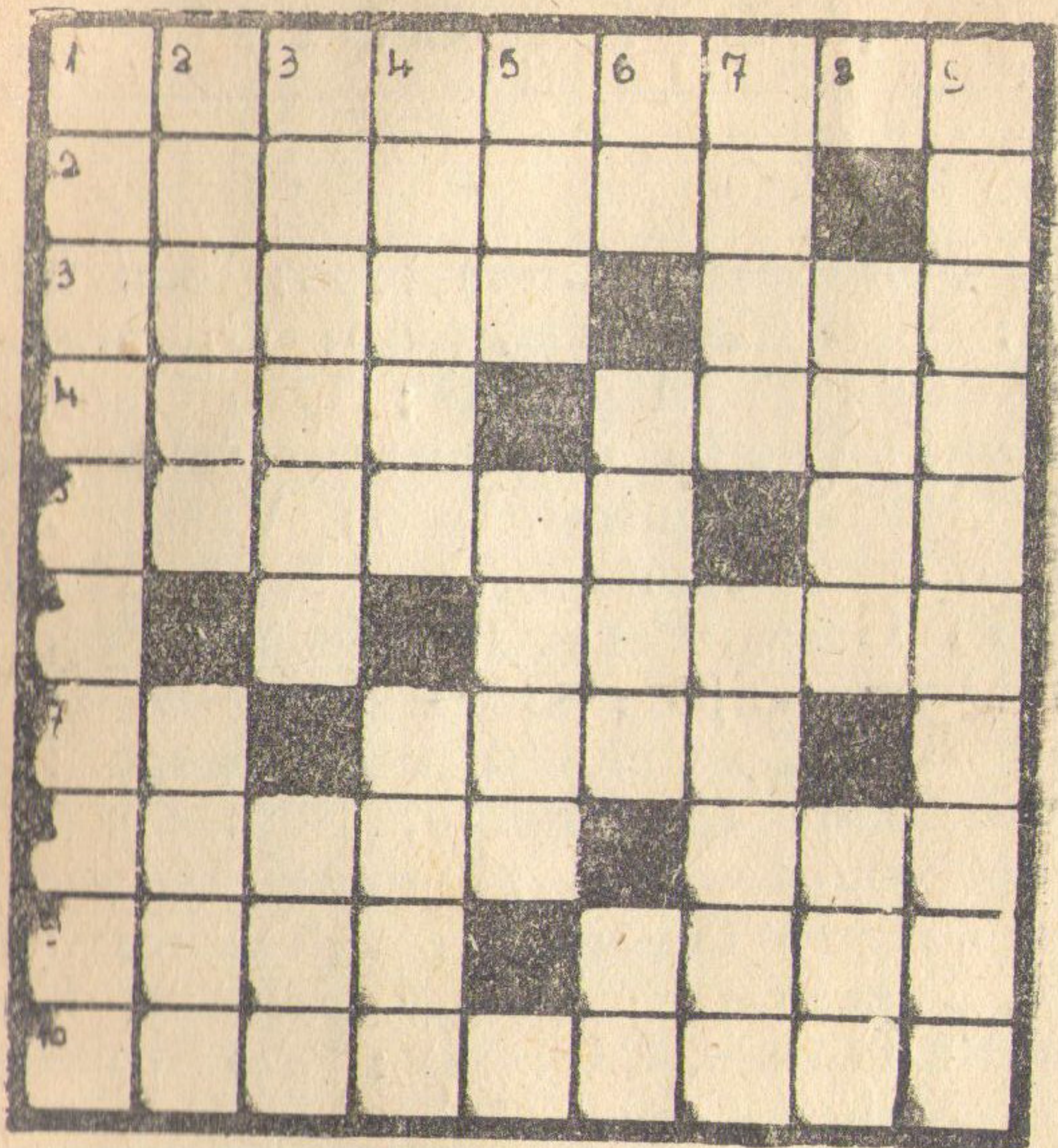
— Ce înseamnă atunci să iubești?

— A iubi înseamnă a înțelege!

Rex suspină și închise ochii. Afară se lăsa mîna de ziuă.

— SFÂRȘIT —

CUVINTE INCRUCIŞATE

ORIZONTAL : 1. Incăpăţânat. 2. Aproape adormită. 3. Monedă moldovenească. — Rudă. 4. Podeala. — Din Jugo-Slavia. 5. Clondir. — Fluviu francez. 6. Celalt. 7. Posesiv. — Acid acetic. 8. Indică. — Nume de fată. 9. Puternic. — Fuior. 10. Boală năbădăioasă

VERTICAL : 1. Examen. 2. Conducătorul Hunilor. — Maur. 3. Brutari. — Măsuri agrare. 4. Copleşeşte. 5. Apucătură ridicolă. — Ten. 6. Cal dobrogean. — Pronume. — Carte poştală. 7. Corabie. — Poartă cerul pe umeri. 8. Las în Turkestanul ruses. — Cumperi. 9. Duminica.

